R.No. M. 3152.

16 పేజీలు అణా

ప్రతిగ్రామం పత్రికల్తో నిండాలె. ప్రతిబక్కరు చదవు కోవాలె, ఆనాడు—

జమీన్ రైతు

లోకానికి అన్నంపెట్టేది నేను-

తిండిలేక పులుపుల మాడి చచ్చేది నేను-

—రైతు.

సంవత్సర చందా రు 3 — పల్లెల్లో ప్రకటన లంది చాలంటే ఇదే—

సంపుటము 8 | శుక్రవారము 11—6—37 | సంచిక 24

ట్రంకు హత్యకేసు

—[*]—

కుర్రా సూకరాజును ముక్కలుముక్కలుగా తరిగారు

ముద్దాయిలు (1) పిఠాపురం దివాన్ కోకా సుబ్బారావునాయుడుగారి అల్లుడు పాకల నారాయణస్వామినాయుడుగారు

(2) దివాను కూతురు, ఒకటవ ముద్దై భార్య సౌభాగ్యవతమ్మ,

(3) వారిగుమాస్తా సత్యనారాయణ శర్మ,

(4) దివాను కుమారుడు, కోకా శివనాథశాస్త్రి

—చత్రపురం డిస్ట్రిక్ట సెషన్సుకోర్టులో

రైలుగురిమీద కుర్రా సూకరాజును హత్య చేశారని నేరారోపణ:—

ఈ కేసులో 82 మంది సాక్షులు విచారించబడి, ముద్దాయిల స్టేటుమెంట్లుకూడా తీసుకోబడి కేసు జే 5 వ తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

కేసు వివరాలు హత్యగావింపబడ్డ సూకరాజు భార్యగారి యిచ్చిన సాక్ష్యవాఙ్మూలం వల్ల తెలియగలదు.

సూకరాజు భార్యసాక్ష్యం.

నా భర్త పిఠాపురం యెస్టేటు దివాన్ గారి యింట్లో బంట్రోతుగా వుండేవాడు. దివాన్ గారి పెద్దకూతురు సౌభాగ్యవతమ్మగారికీ, మావారికీ సంబంధము కలిగిందని తెలిసి దివాన్ గారు మావారిని పిఠాపురంనుంచి కడియం పాకు బదిలీ చేశారు. ఈసందర్భములో సౌభాగ్యవతమ్మగారికి మావారికీ నడచిన ప్రేమలేఖలు తెచ్చాను (అవి మొదటి పర్యాయము కోర్టులో దాఖలుచేసింది) మావారు ఉద్యోగానికి రాజీనామా యిచ్చినారు. ఇది 18 యేండ్లక్రిందట జరిగింది. బట్టలుకుట్టేదుకాణమూ, బట్టల దుకాణమూ మావారు పెట్టుకొన్నారు. తర్వాత ఒకటిన్నర సంవత్సరాలకు సౌభాగ్యవతమ్మకు పెండ్లిఅయి బరంపురం వెళ్లిపోయింది. మళ్లీ 8 సంవత్సరాలక్రిందట సౌభాగ్యవతమ్మగారు భర్తతో సహా పిఠాపురంవచ్చి కాపురం ఉంటూవున్నారు. మారన్న అనేవాడు దివాన్ గారి వంటవాడుగా వుంటూవుండేవాడు. తమకు అప్పులున్నవనీ డబ్బుకావలెననీ మారన్న ద్వారా మావారికి సౌభాగ్యవతమ్మ వర్తమానాలు పంపించింది. ఆమె ఓ కిసం ... మాకయన డబ్బు ... అన్న ... వున్నవి. ముందుకు 3 వేల రూపాయలకు పయిగా మావారు ఆమెకిచ్చినారు. తిరిగి పయికము యిచ్చివేయమని కబురు చేశారు. నెలనెలా పది హేను లోఅంతో పంపుతానని ఆమె తిరిగి సమాధానము పంపుతూ వుండేది. చివరకు తామెవరో వ్యాజ్యములో దిక్కుపడ్డట్టూ. ఆవ్యాజ్యములో గెలిస్తే యిచ్చివేస్తామనీ ఆమె చెప్పింది. ఈ సంగ

చీట్లువ్రాస్తూవుండేది. చీట్లుతెచ్చే మారన్నను 4-వ ముద్దాయి భయపెట్టినందువల్ల తర్వాత చీట్లు మారన్న పేరున వ్రాయడం మొదలు పెట్టింది 4-వ ముద్దాయి ప్రాణభయము కలిగించేటట్లు ... మావారు డబ్బుయివ్వడము ... సరం వెళ్లిపోయినారు. "బరంపురం రావలసింది ... డబ్బు ఇచ్చివేస్తాము" అని ఆపుత్తరములో వుం... ని మావారు చెప్పినారు. కేసు వద్దులని చెప్పే ... ప్రతికిన్ని భయములేదని చెప్పి మావారు ఆదివారం బరంపురం వెళ్లినారు. బుధవారంనాడు 1-వ ముద్దాయి పిఠాపురం వచ్చాడు. మావారిని గురించి కబురుచేశాను. మావారు రాలే...

తులన్నీ నాభర్త నాతో చెప్పినాడు. మొదట మొదట నా ఆయనపేరనే సౌభాగ్యవతమ్మ

శాస్త్రిఅంటే 4-వ ముద్దాయి వచ్చాడని జవాబు పంపించినారు. మళ్లీ కబురుచేస్తే మావారు అసలు బరంపురమే రాలేదని కబురుపంపారు. శనివారం నాడు రాత్రి 4-వ ముద్దాయి, శాస్త్రి, మాయింటికి వచ్చినా దగ్గరవున్న ... యిచ్చి వేస్తే మాకురావలసిన డబ్బుఅంతా యిచ్చివేస్తామని, లేకుంటే కష్టమనీ అన్నాడు. మా ఆయన వచ్చినతర్వాత వస్తారు అని చెప్పాను. అందుకు ఆయన బెదిరించి వెళ్లిపోయినాడు."

తర్వాత అనుమానంవేసి వీరమ్మ స్వయంగా బరంపురం బయలుదేరి వెళ్లినట్లు దారిలో తనభర్త హత్య అయిపోయినట్టు తెలుసుకొన్నట్లున్నూ ఫోటోగ్రాఫును బట్టి తనభర్తశవము అని గుర్తుపట్టినట్లు చెప్పింది.

దౌర్భాగ్యపురైతు భయానక దృశ్యం

అటు ఋణబాధ, ఇటు ప్రభుత్వపుపన్నులవేధ ఎలాభరించేదిరా దేముడా!

దీనికి బోర్డు ప్రెసిడెంటు ఆర్డరులో ప్రాపినసంది కాబోలు!

* * *

ఆర్యవైశ్య కోమట్లు రెడ్డిగారి పట్టీమీద చందా వేయకుండా తామే బీదలకు అన్నదాన కార్యాన్ని నెత్తినపెట్టుకోవడానికి కారణం రెడ్డిగారియందుండే నమ్మకంచేతనే నంటారా!

* * *

ప్రభుభక్తి పరాయణతను ఋజువుచేసుకోవడానికి మార్గాంతరంలేక కోమట్లు ప్రత్యేక సమారాధనకు గడంగితే దాన్ని చెడపడానికికూడ కొన్నిప్రయత్నాలు జరిగాయటే! నమ్మి యితర్ల చేతికి చందాలు యివ్వలేమని చెప్పడానికి గుండె లేక నేననుకుంటూ ప్రత్యేక ప్రాశాపత్యం పెట్టుకోవడం. ఔను! పలుకుబడి గల్లవార్ని తిరస్కరిస్తే ఇక నిద్దరలేచిందిమొదలు అన్నీ చిక్కులేగా!

* * *

మొత్తంమీద కారోనేషన్ పేరుతో హిందూదేశంలో చాలామంది పల్లీలు లవుడు బోర్కా రన్నమాట.

—పౌరుడు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘం

కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశం.

11—6—1937 వ తారీఖున సాయంకాలము 6 గంటలకు నిడుబ్రోలులో రైతాంగ విద్యాలయమందు ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశమగును. గాన సభ్యులెల్లరు తప్పక రావలయును. ఇదియే నోటీసుగా భావించి తప్పక రావలయును.

ఎజండా

1. జమాఖర్చుల పరిశీలించుట.
2. కార్యదర్శి సాంవత్సరిక నివేదికపై చర్చ.
3. మహాసభ యేర్పాట్లునుగూర్చి.
4. కొత్తపట్నం రాజకీయ పాఠశాలపై ప్రభుత్వ నిర్బంధమునుగూర్చి.
5. కార్యదర్శి ప్రవేశపెట్టు ఇతర విషయాలు.

ఇట్లు,
చలసాని వాసుదేవరావు,
పక్షాన కార్యదర్శి.
ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘం.

పిల్లలను అపహరించినందుకు ... 43 మంది శిక్షింపబడిరి. ... 20 సంవత్సరములు ... కిలదు.

కనిగిరి వింతలు—విశేషాలు.

పట్టాభిషేకోత్సవ సందర్భంలో 15 వందల మందికి బి. మాలకొండారెడ్డిగారు అన్నదానం చేశారని జస్టిసు గెజెటు ప్రకటించింది. 18 రూపాయల పట్టీతో పదిహేనువందలమందికెట్లా భోజనం పెట్టగాలో జేముడికే తెలియాలి. బహుశా ఆర్యవైశ్యులుచేసిన అన్నదానాన్ని రెడ్డిగారి ఖాతాన జమకట్టించారు కాబోలు!

* * *

ఆ యధికారి ఓపెన్ కోర్టులో ఆదినారాయణ శెట్టిగారి పేరెత్తి అనవసరంగా దూషించాడట

4వ నెల్లూరుజిల్లా జమీన్ రైతు మహాసభ.

తీర్మానములు.

1. రైతు ఆర్థిక, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములను, శ్రేయోభివృద్ధిని, భంగకరమగు జమీందారీ పద్ధతి తొలగవలెనని యీసభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

2. కాంగ్రెసువారు కోరిన హామీ యివ్వక ఎన్నికలద్వారా హెచ్చు మెజారిటీతో శాసన సభకు రాబడిన కాంగ్రెసు పార్టీవారిని త్రోసి పుచ్చి, నడమంత్రపు మంత్రులను నియమించిన ప్రభుత్వమువారి చర్యను, ప్రజాభిప్రాయమును గమనించక, తిరస్కరించి నడమంత్రపు మంత్రిపదవుల స్వీకరించిన మంత్రులచర్యను యీ సభవారు గర్హించుచున్నారు. హామీలేక, మంత్రిపదవుల స్వీకరింప నిరాకరించిన కాంగ్రెసు పార్టీ వారి చర్యను ఈసభవారు సమర్థించుచున్నారు.

3. 200 వందలమంది విద్యార్థులతో నుండి నట్టి శ్రీకృష్ణపట్నం వేసంగి ఆర్థిక రాజకీయ పాఠశాలను నిషేధించి 60 మంది విద్యార్థులను అరెస్టు చేసి కొందరిపై లాఠీచార్జిని ప్రయోగించినట్టి ప్రభుత్వమువారి కఠిన నిర్బంధచర్యలను ఈసభ వారు ఖండించుచు, ఇందువిషయమై తగు చర్య గైకొనుటకు డిఫెన్సు కమిటీవారికి, జిల్లావారు లెల్లరును ధనమును సమకూర్చి పంపించవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

4. రైతుల కెంతేని సహకారిగా సేవచేయుచు 1930 లో పెద్దాపురము లాఠీచార్జీ ఫలితముగా అసువుల గోల్పోయిన తుని కోటేటి రంగాచార్యుల గారి అకాలమరణమునకు యీసభవారు సానుభూతి చూపుచున్నారు.

5. వెంకటగిరి యస్టేటు పరిపాలనలో జమీందారు జోక్యము కలుగజేసుకొనందువల్లను, యస్టేటు సన్నిహితవార్ని కుమారరాజాగారు శ్రద్ధ పుచ్చుకోనందునను, అధమము సరియైన దివాన్నైనను నియమించనందునను, సరియైన దివాన్ వచ్చినను, వారికి సరియైన అధికారములు యివ్వక, యిచ్చినను అవి అమలుజరుగనివ్వక యస్టేటుకు సంబంధములేని మహారాజ కుమారుగారు, ప్రవేశించి, అన్నివిధముల రైతులను కష్టపెట్టుచు, సక్రమ పరిపాలన లేక, నానాటి రైతులకష్టములు మితిమీరిపోవుచున్నందునను, ఏవిధముననూ యీపరిపాలన చక్కబడు మార్గము కనబడకున్నందునను, గవర్నమెంటువారు తక్షణమే వెంకటగిరి యెస్టేటును కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సు క్రిందికి తీసుకొనవలసినదిగా యీసభవారు కోరుచున్నారు.

6 ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘమువారు సూచించిన ఎస్టేటు ల్యాండు అక్టు చట్టములో అధమము ఈక్రింది సవరణలు వెంటనే అవసరమని ఈ సభవారు తీర్మానించుచు, అవకాశము వచ్చినప్పుడు బిల్లును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టవలయునని, అసెంబ్లీ కాంగ్రెసు పార్టీవారిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

సవరణలు.

(1) ఎస్టేటుల్యాండు అక్టు [illegible], రెవిన్యూ బోర్డు ల్యాండు రెవిన్యూ [illegible] సివిల్ కోర్టు [illegible] క్రిందికి మార్చవలెను.

(2) పంటలు నష్టపడినప్పుడును, దైవ ప్రాతికూల్యమువలన సాగుబడి కానప్పుడును మెట్టమాగాణి భూములకువిధిగా శిస్తు రిమిషన్ యివ్వవలయును.

(3) అధమము చుట్టుప్రక్క గవర్నమెంటు గ్రామాలలోని రైతువారి శిస్తులకంటే మించకుండునట్లు శిస్తుల సవరణ జరుగవలయును.

(4) రైతాధీన భూముల శిస్తు వసూళ్లకు జమీందారునకు సరాసరి జప్తి అధికారము ఉండకూడదు.

(5) రైతులయొక్క అప్లికేషన్లలోనికి అవసరములేకుండ, కలెక్టరువారు ఒక ఇంజనీరుద్వారా చెరువులు మొదలగు నీటివసతులను తనిఖీ చేయించి, అవసరమగుచోట్ల యింజనీరింగు డిపార్టుమెంటువారిద్వారా విధిగా రిపేర్లుచేయించి, అందుకగుఖర్చు జమీందారువద్ద వసూలుచేసుకొనవలయును.

(6) అడవులు, కంచెలు, కొండలు, కోనలు ఆయా గ్రామస్థుల వుపయోగార్థము కట్టె, కంప, కలప, ఆకు, రైతు వుచితముగ తెచ్చుకొను హక్కులకు భంగము కలుగకుండా గ్రామపంచాయితీల స్వాధీనము చేయవలయును.

(7) చెరువులు, డొంకలు, గ్రామకంఠములు పొరంబోకులు, తోపులు వగయిరా యావత్తు గ్రామ సాముదాయక భూములు, గ్రామపంచాయితీల స్వాధీనము చేయవలయును.

(8) శిస్తు బాకీలకు అరెస్టువారంటు వుండకూడదు.

7. ఓట్లుయివ్వలేదని చలపాదిరాసముతో రైతులపై, అనవసరముగా సివిల్, క్రిమినల్ చర్యలు నడుపుచు, రైతులను అష్టకష్టములపాలు చేయుచున్న వెంకటగిరి జమీందారుగారి చర్యను యీ సభవారు గర్హించుచున్నారు.

8. పంటలకు ధరలుతగ్గి, ఆర్థిక మాంద్యమువల్లను, నీటివసతులు, రిపేర్లులేనందునను, ఫలితములు చక్కగా ఫలించనందువల్లను, రైతులు శిస్తులుసహా చెల్లించలేని స్థితిలోనున్నారు. గవర్నమెంటువారు శిస్తు రిమిషన్లు యిచ్చుచున్నను, జమీందార్లు ఆవిషయమై తలపెట్టకుండుట విచారకరమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచు కనీసము రూపాయకు 0-8-0 రిమిషన్ అయినను యివ్వవలసినదిగా ఈసభవారు అందరు జమీందార్లను కోరుచున్నారు.

9. ఆర్థికదుస్థితివల్లను, పన్నులభారమువల్లను, నీటివసతులు రిపేర్లుచేయనందువల్లను, అనవసరముగా రైతులకోర్టులకు లాగబడుటవలనకల్గు కోర్టుఖర్చులవల్లను, లంచముల బాధవలనను, రైతులు నానాటికి దుస్థితికి రాబడియున్నారు. కాబట్టి, వారిపై యీనాటి వరకు యుండు యావత్తుబకాయి బాకీలను త్రోసివేయవలసినదిగా అందరి జమీందార్లను ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

10. దేశీయపత్రికా ప్రచారమునకు విరోధమును గల్గించుచున్న ప్రభుత్వమువారిచే వేయబడిన కాకితపు దిగుమతిపన్నును తీసివేయవలసినదిగా ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

11. ప్రస్తుతము అములులోనికి రాబడిన ఋణ విమోచనచట్టము ప్రజలకు ఏమాత్రమును లాభకారికాదు కాబట్టి, ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘము వారిచే సూచింపబడిన ప్రకారము చట్టము అవసరమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

యల్లయపాలెపు దాత

జిల్లాబోర్డు [illegible]సుక్రతిలో మంచినీళ్లనందున యిందుపూరు రాఘవరెడ్డిగారు రు 50 ల నందులకు ఉచితంగా యిచ్చి సాయపడ్డందుకు పౌరులు సదా కృతజ్ఞులు.

—పౌరుడు

"ఆకలి"

బాలకవి, కళోపాసక,
పన్యాల వెంకట రంగనాథరావుగారు.

"అమ్మరో!...ఆకలగుచున్న దన్నమిడుమ...!
పట్టెడెనముజాలు... నాపొట్టనిడుమ!...
దిక్కులేకున్న వాడగు దిక్కు గనవె...
..............................."
అనుచు వేనిధంబుల వీధి నఱచుచుండె
అంగహీనుడు ముదుసలా నాటిరేయి—

* * *

"చూడ బలసియున్నాడవు—చూపులైన
చెదరలేదుండె—అన్న మిడుదురె నీకు!?
కూలిచూడగ లేవ? ముక్కొటిజనుల
నడుమబడితివేల?-ఇటునుండి నడువుమయ్య..!"
అంచు, కసరి వాయించి రవసితమైన
ముసలి దీనంబు పలుకులు—ముందువినక
....
మదిని గుండ్రాయి నేసిన మగువ కాదె!......

* * *

"ఆకలీ! ఎంతకేసితి వమ్మ నీవు!...
రాజెగానిమ్మ బీదలరాజుగాని...
నీదుపాలిటి బడకుండ, యీదగలడె...
ఘోరసంసార సంద్రాన కొంతరైన...
....
....
నీవు లేకున్న జగములే లేవు తల్లి!...
నిన్ను సంతోషపెట్టగ..............
.....................నెవరితరము...!!
అంచు, నాతోటివారిచేకొందువేల!...?
వదలిపోవుమ నాతోటివారి కింక...
...అల్లమిద్దెలగు ల్కెడు వారిబట్టి
నీదుకోర్కెలు ఫలియించు... నేన జేయు
నేమి ? నీకమ్మరో! విడువదేల నన్ను...?
జీవితంబుతో పోరాడు జీవిగలడె ?

* * *

జగములన్నియు చేత మెలంగుచుండ
చేరి కౌగిటబిగియింప జాచుచుండు...
రక్తమంతయు ధనికుల రాజ్యమందు
పారు, పానంబుచేయుము నా పాపులనగ!...
...ఎన్నిజరిగిన వన్నిటి కీవె కతన!!...

నీవుపోయిన...అవనియు నిన్నె జేరు...
కడుపువెన్నంటె..............
............తల్లిరో! విడుమ నన్ను...!
పోవుమంటిని...నాదారి పోకుమమ్మ!...

అగ్నిప్రమాదంవలన రు 10000 లు నష్టం.

తక్కెళ్లపాడు ప్రజల దుర్భరస్థితి.

పి. నాగేశ్వరరావుగారు.

గుంటూరు సమీపం తక్కెళ్లపాడు. మొత్తం మొత్తం నామరూపాలు లేకుండా పోయిందా అనిపించింది. పత్రికలలో ప్రకటితమైన వార్తలు చూచేసరికి పరిస్థితులచూచి ప్రజల కెంత నష్టము వచ్చిందో ఎందరు గృహాలు, ధాన్యాన్ని సర్వస్వము కోల్పోయారో విచారించగా 180 యిండ్లకు పైగా నాశనమయినవని, అందులో ఒక పెంకుటిల్లుకూడ ఉందని గ్రామమొత్తానికి 10 వేల రూపాయల నష్టం సంప్రాప్తమయిందని ఇందులో హెచ్చుభాగం కూలీపై జీవించుకొని బ్రతికే మరీ బీదరైతులు, మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు, హరిజనులకే హెచ్చుగా వాటిల్లిందని స్పష్టంగా తేలింది. తింటానికి నిత్యజీవితానికిగాను ఉంచుకొన్న ధాన్యమంతా పరశురామప్రీతి అయింది. దాదాపు 500 మందితిండికిలేక అల్లాడుచున్నారు. పిల్లలు వేడిదెబ్బలను తట్టుకోలేక బాధపడుతున్నారు. వర్షాలు వచ్చేలా యున్నాయి. వెంటనే వాళ్లందరికీ ఇంటి సౌకర్యాలను కుదుర్చుట అవసరము. ప్రజలుగూడ ఎట్టి గొంతెమ్మకోరికలు గాని కోరుటలేదు. ఒక నిట్టాడిటింటి కవసరము మగు 100 బొంగులు 500తాటాకుచొప్పున మాత్రమేఅడుగుచున్నారు. ప్రభుత్వము ఈన్యాయమగు కోర్కెను అంగీకరించుట ధర్మము.

గ్రామమునందు నష్టపడిన ప్రజలకు సకలవిధముల తోడ్పడుట మనఅందరి విధియైయున్నది. గుంటూరుకు రెండుమైళ్లదూరంలో ఉన్నప్పటికిని జిల్లాకలెక్టరుగాని, తదితరబాధ్యతగల ఉద్యోగులు ఎవ్వరూగాని, అచటకువెళ్లి విచారించి, అవసరమగు సహాయమునుచేయుటకు పూనుకొనకుండుట చాల శోచనీయమైన విషయం. అచ్చటి పరిస్థితులు చాలఘోరంగా, హృదయ విదారకంగా ఉన్నాయి. కలెక్టరు వెంటనే అవసరమగు సహాయమును చేయాలి. జిల్లాబోర్డువారుగూడ ఉచితంగా తోడ్పడాలి.

కనీసం 4 వేల రూపాయిలవరకైనా వసూలు కానిది, ఉండేటందుకు సాధారణమైనటువంటి గుడిసెలు ఏర్పడవు. కనుక ఎవరకు తోచినరీతిని వారు సహాయపడాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

భయము లేదు! భయము లేదు

అలారం పిస్తలు

జర్మనీదేశములో బలిష్టమైన సామానులచేత తయారుచేయబడినవి. ఇందువల్ల దొంగలను జంతువులను భయపరచి తప్పించుకొనవచ్చును. రాత్రివేళ తిరుగువారికిన్నీ, ప్రయాణీకులకున్నూ సహాయకారి అయినది. చూచుటకు నిజమైన రివాల్వరువలె వుండును. కాల్చునప్పుడు శబ్దము భయంకరముగా నిజమైన రివాల్వరు శబ్దమువలెవుండును. ఒకే తూరి 10 క్యాపులు ఒకదానివెంట ఒకటి కాల్చును. లైసెన్సు అక్కరలేదు. [illegible] "X 21" [illegible] క్యాపులతో రు 2-4-0. ప్రత్యేకము 50 క్యాపులకు రు 1-0-0. ఉపయోగించు విధము కాగితముతో అంపబడును.

కె. డర్ అర్. అండ్ బ్రదర్సు, వేపేరి, మద్రాసు.

వయోడు సవుశేర్లే అవుతాయి

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు. బి. ఏ. బి. యల్.

ఆదినం జరిగింది తెలుగుజిల్లాల జమీన్ రైతుల సభ వెంకటగిరి యిలాకా ఎల్లంటిలో, ఊరిబైట మామిడితోపులో. నాలుగైదు వేలమంది జనం అన్నిగ్రామాలనుండి పోల్లబడివచ్చారు. తోపు పట్టలేదు. రైతులందరు రాసుకొచ్చిన అర్జీలను పెద్దపెద్ద చుట్టలుగుడ్డల్లో జాగ్రత్తగా రాచి పెట్టుకొని బాయలుదేరి కూర్చున్నారు. ఒకరిద్దరు సన్నటోపీకొట్టులతో జనాన్ని సర్ది కూర్చుండబెట్టు చుకుండినారు. రైతులు దేశానికి ఊపిరితిత్తులని, వెన్నెముకలని, గుండెకాయలని, కల్పతరువులని, మూలకందకాలని, ఆస్తిభారాలని, గుణవర్ణనాలని పెద్దపెద్ద అక్షరాలతో అట్టలురాసి అక్కడక్కడ చెట్లకొమ్మలకు తగిలించారు. మామూలుగా ల్లోకుండే పోలీసువారుకూడ పాలోహితుల మాత్రయిదులకరె ఎవరు పిలవకుండినా ముందు బంతిలోనే అందరికన్న ముందుగానే బిగ్గరుపత్తల్లాల కూర్చుండినారు. రైతులకష్టాలు స్వయంగా కనుక్కొని జరూరుగా సర్కారుకు తెలియపర చేందుకు వచ్చారని చేమనుకున్నాము. పద్ది కూటాలకే ఆరంభం చేస్తామన్న సభ మధ్యాహ్నమైనా మొదలుబెట్టలేదు. ఎట్టపంచె కట్టుకోనివల్ల చొక్కా తొడుక్కొన్న మధ్యవయస్సు, నాయుడు చాయ మనిషిఒకరు అపుల్లో కండెమీదికి తిరుగుతుండినాడు. ఆలస్యానికి కారణం మీటింగు ప్రెసిడెంటు రాలేదని.

ఇట్లుండగా పోస్టుబంట్రోతు టెల్గ్రాము తెచ్చియిచ్చాడు. "సభకు రాలేకపోయినందుకు చింతిస్తున్నాను. ముందుగా కనుక్కోవడానికి వీలులేని కారణాలవల్ల ప్రయాణం ఆగిపోయింది. జమీందార్లు, తండ్రులు మీరు బిడ్డలు. ఇద్దరు మాదిలోచారం మాదిరి నడుచుకోవాల. ఇద్దరికి శాశ్వతమైన రాజీ కుదుర్చడానికి మేమంతా పాటుపడుచున్నాము. దేవుడిమీద భారంవేసి గాంధిమహాత్ముడు చెప్పినట్లు శాంతంగా పనులు జరిపించవలెనని కోరుచున్నాను. మీ సభ చక్కగా జరుగుగాక."

అరుగుమీదకూర్చున్నవారిలో గుజగుజలెక్కువైనాయి. జమీందారుకు లొంగిపోయి రాలేదని కొందరు,ఒళ్లు జబ్బుచేసివుంటుందని కొందరు,అనుకున్నారు. కొంతమంది రైలు తప్పిపోయిం దనుకున్నారు. రైలుచార్జి ముందుగా పంపనందువల్ల రాలేదనుకున్నారు మరి కొంతమంది. కాని వాళ్లె వరో ఈ ప్రకారం గెంటిఇచ్చారు గాని అయితేనా పిడుగులు పడ్డా రాకపోడని ఒకరిద్దరన్నారు. కొంతసేపటికి [illegible] బోయింది. రాత్రికి కూడా జనం వుండేటట్లైతే భోజనం వట్టి ఏర్పాటు చేయడం చాల ప్రయాసలని ఆహ్వానసంఘం పెద్దలంతా అనుకొని ఎలాగైనా పెట్టి జరిపిస్తామనుకున్నారు. ఎవరిని పెట్టుదామని ఆలోచించారు. ఆలోచన సులభంగా తెం

వందువల్లను అచ్చువేసిన, ఆహ్వానసంఘ ఉపన్యాసంలో రాని ప్రెసిడెంటుపేరు అనేకసార్లు వ్రాసి ఉన్నందువల్లను, అవతారాలకు, వసుతాగ్రిలకు పోల్చి పద్యాలు, కీర్తనలు రాసినందువల్లను, ఇదంతా వృధాకాకుండడానికి ప్రెసిడెంటుగారి పటాన్నే కుర్చీలో కూర్చోపెట్టి సభజరిపిద్దామని ఎట్టపంచ నాయుడుగారు అన్నమీదట అందరు ఒప్పుకొన్నారు.

ఆహ్వానసంఘ ప్రెసిడెంటు ఉపన్యాసములో కొత్తచెరువులు తవ్వించి పాతవాటిని రిపేరుచేయాలని శిస్తులు సగానికిసగం తగ్గించాలని, యేళ్లకు ఆనకట్టలు కట్టాలని, జమీన్ పెత్తనం రైతులకే ఒదిలిపెట్టాలనీ, పాతశిస్తుబాకీలు రద్దు పరచాలనీ, ఇకమీదశిస్తుబాకీలమీద వడ్డీలేకుండా చెయ్యాలనీ, జమీందారు గుర్రాలు, ఏనుగులు, మోటార్లు ఎక్కరాదని,ఓట్లకు నిలువరాదని, జమీందారులు అసలు ఉండనేకూడదని, ఉండినా జమీన్లు వుండకూడదని ఒకవేళ వుండినా జమాఖర్చు అధికారం అంతా సర్కారు వారికే వుండాలని, అంతగాకావాలంటే పింఛన్లు వారికి యివ్వమ్మనని రైతురక్తంప్రవహింప వాళ్లందరు రైతునాయకులు రైతుపెత్తనందార్ల నాయకత్వం క్రింద రైతుముఠాలు తయారై రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరుకు తక్కువకానిహోదా కలిగిన ప్రతిసర్కారు వుద్యోగిదగ్గరకు వారివారిదీలును బట్టి రైతురక్షణయాత్రలను సాగించి రైతులకు పుట్టిల్లైన ఈదేశములో, ముఖ్యంగా తెనుగుదేశంలో, రైతురాజ్యాన్ని స్థాపించి రైతుసందేశాన్ని

ప్రపంచ రైతుపోదరులకు యినిపించాలని చదివి రైతుపాటఒకటి పాడబోయి సంగీతం కుదరక పోయ్యేటికి గొంతురాపిందని పాటచెప్పి ముగించి, అందరికన్న ముందర తానే తన వుపన్యాసానికి చప్పట్లుకొట్టి, అందర్నీ అట్లాచేయమని కోరిపెనుక నిలబడిన నాయుడుగారివైపు చూచి, ఇంకేమి సేవున్నదన్నట్టు కూర్చున్నాడు.

జరుపతీర్మానాలు అందరు యిచ్చేట్టు పెద్ద గొంతుతో నాయుడుగారు చదివియినిపించారు.

(1) ఊరూరా రైతుధ్వజలు చేయవలెను. ఇందుకు రైతుకవులు మంచిమంచి రైతుపాటలు వ్రాయవలెను.

(2) రైతుదినాన్ని అన్నిజిల్లాల్లో జరిపి ఆదినం రైతురక్షణయాత్రలు సాగించవలెను.

(3) రైతువాలంటీర్లను తయారు చేయడానికి రైతుదండును నడిపించడానికి శిబిరాలు ఏర్పాటు చేయవలెను.

(4) కేపాహాదా చొకగావచ్చే పయాం, బరాసనాకలు తినడంచేత ఇక్కడి రైతుల బిక్యంగిరాకి తగ్గిపోతున్నది. కాబట్టి అట్టినాకల పైన పన్నువేసి దిగుమతిని ఆపివేయవలెను.

(5) రైతుజెండా ఒకటి కొత్తగా ఏర్పాటు చేయవలెను.

(6) ఇప్పుడుండే కాంగ్రెసు రైతులకష్టాలు తీర్చడానికి పనిచేయడంలేదు కాబట్టి రైతుపార్టీని వేరేఏర్పాటుచేసుకొని రైతుపెత్తందార్లకే రైతుల ఓట్లివ్వవలెను.

(7) రైతుబంధు, రైతుతండ్రి రైతుతల్లి రైతు పితామహా, రైతుబిడ్డ, రైతురాజా, అను బిరుదులు రైతునాయకులకు యివ్వవలెను.

(8) రైతుపత్రికకు రైతులందరు సహాయము చేయవలెను. ఇంకోపత్రికకు చందా యివ్వకూడదు.

(9) వైస్రాయిగారు ఒకఎద్దును, ఒకగుర్రాన్ని కొని రైతులమీద నిజమైన దయజూపించినందుకు వారినెప్పుడు తలచుకుంటూ వుండవలసినది.

(10) శిల్కులకు జరీపంచెలకు వుండేగౌరవం వాటికన్న చౌకగవుండే ఖద్దరుకేవున్నది కాబట్టి దానినే రైతులుకట్టుకోవచ్చు.

(11) రయితులనుగురించి యెప్పుడు పేపర్లకు రాస్తుండే రయితునాయకులకే అన్నీ ఓట్లు ఇవ్వవలెను.

(12) రయితులంటే స్వంత పట్టాపొలం కలిగినవాడే కాబట్టి భూమిలేనివాండ్లు రయితుసంఘాల్లో మెంబర్లుగా వుండకూడదు.

(13) ఇంతవరకు నాయకత్వాన్ని రయితులకు యివ్వకుండా ప్లీడర్లు, లాయర్లు, పంచుకొన్నారు. కాబట్టి ఇకమీద మన రైతుల్లో కొందర్ని నాయకులని మహానాయకులని ఆచార్యులని ఎప్పుడూ పిలుచుకుంటూ ప్రతిదినమూ వారిసంగతులు మన పత్రికల్లోనైనా రాస్తూ వుండవలెను. సభలో అన్ని తీర్మానాలకు నాయుడుగారు చదివితే అందరు చేతులెత్తారు ఒకటి రెంటికి తప్ప. ఆ ఒకటిరెండు ఓటుకు పెడితే ఓడికూడా పోయినాయి.

తీర్మానంతలతో కాలి కొలవకూడదన్న తీర్మానంమీద సభఅంతా అమాసనాటి సముద్రం మాదిరి కలకలారింది. సభకు చుట్టుప్రక్కలనుండి మాలోళ్లుకూడా వచ్చినారు. అందులో ఒకరిద్దరు క్రైస్తవులుకూడ ఉండినారు. "తీర్మానంతల సంగతి యేం చెప్పతారు సామీ? అని చెన్నయ్య అడిగేటికి గుక్కతిప్పుకోకుండా తీర్మానాలు చదువుతున్న నాయుడుగారికి ఇరుకు ఇరికినట్లయింది. జడివాన ఎలిసినట్లయింది. ఏమితోచలేదు. మాలోళ్లు ఒకరెంబడిఒకరు లేచి చెన్నయ్యమట్టు నిలుచుకొన్నారు. "పొద్దస్తమానం కండలు కరిగించినోళ్లకు కరాముంతతో కారబోయకూడదా నాయనా" అని సిద్దయ్యఅన్నాడు. "ముంతెడని ఇస్తే ఇంటికిబోయి కొలుచుకుంటే మాదుపవరేళ్లనే ఆయ్యేది" అని మాలదాసరన్నాడు. కష్టం చేసి కనిపెట్టుకోనుండే పశులంటోళ్లకు కరువులు కొట్టొచ్చినా అయ్యా, అనిఅన్నాడుసమూయేలు."పేదమెత్తిన పంచెల్ల పివ్వలొచ్చులతో ఎన్నాళ్లు మాకొంపలు ముంచుతామనుకొన్నా?! అని మాలల్లో లావామంది ఒక్కసారి పలికినారు.

నాయుడుగారికి నోట మాటరాలేదు. ఒళ్లంతా జోరుచెమటలు పోసింది. అంతలోకి కొండ సారంగంలోనుండి కిందికివొర్లే ప్రవాహం మాదిరి బిరగెత్తుతుండిన మాటలధోరణి తటాలున ఆగిపోయింది. "ఈ మాలలంతాకొడుకు లెందుకొచ్చారయ్య ఇక్కడికి" అని అన్నాడు ఆహ్వానసంఘ ప్రెసిడెంటు. తిట్టకాక సైతరంగారైటికిపంపిద్దాం అన్నాడు బావమరిది. ఈ దొ ద వ ల్ని జూచి మనము భయపడేదా అన్నాడు భుంజోలారు పెదరెడ్డి.

ఈలోపల సర్కారు గ్రామాలనుండి వచ్చిన ఒకరిద్దరు ఖద్దరుచొక్కాల కాంగ్రెసోళ్లతో గుసగుసలాడేడు నాయుడు. తెమ్మెరపాట పాడితే అంతా సద్దుమణుగుతుంది అన్నారు అందులో ఒకడు. నాయుడు కొంచెం గుండె దిటవు చేసుకోని రాపిడిగొంతు సవరించుకొని తనకు కోకటిపాటగా వచ్చిన 'బింకిపాట' 'తెమ్మెర పాట' పంచిరుచి పట్టుకోకుండా మాసుకుంటూ మధ్యమధ్య మాలోళ్లోలపైనైందోనని చాలుంటే తోమాచుకుంటూ అక్కడక్కడ చిందులేస్తూ గొంతెత్తి పాడినారు. ఎంతపెద్దంగా పాడినా ఏమీ అక్కరకురాలేదు. పడమటిగాలికి లేచిన మంటల్ని పాటలవర్షంతో చల్లారుస్తామనుకొన్నాడుగాని పడమటగాలి వర్షం కురిపించే మబ్బుల్నికూడ నిమిషంలో చెదరగొట్టుతుందనే మాట మరిచేపోయినాడు.

పాటలుపాడినప్పటికి మెదలకుండా కూర్చున్న మాలోళ్లు మళ్లీ లేచినిలుచుకొన్నారు అప్పటికి ఇంకా నాయుడుగారి మాటలు ఉపన్యాసం ఆరంభం కానేలేదు. సభ ఇంకా రక్తికట్టలేదు. అంతవరకే అయినప్పటికి [illegible] నాయుడు చెప్పదలచిన్నదానికే. జమీన్ దార్లను ఆదిపోవ

(రెండవ 16 వ పేజీలో 3, 4 కాలంలో చూడుము.

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుడు
40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతిజెందినది. కేవలము బాధసాధని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయుపోటులను బాపును, పాస్పవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్ల పోగొట్టును, బెణుకుల శమింపను, వాపుల [illegible], దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్,

మద్రాసు, బొంబాయి కలకత్తా.

వెంకటగిరి వింతలు - వినోదాలు

—[*]—

(కబుర్లరాయుడు.)

టపాసంచిలో పెరుగుకుండ.

సంస్థానంవారు "మర్యాదమీరి పకపక నిక్కిటొక్కలపోరి సంక్రమాయాత కుమార సంభవకావ్య" మేదించడానికి అర్యాద్యాను మద్రాసుకే పెన్నపట్నం పోతుంటారు. వారు మద్రాసులో ఉన్న దినాల్లో ఇక్కడ కామధేనువులనే ఆవుల్నిపితికి దధి అనే పెరుగును ప్రతినిత్యం మద్రాసుకు పంపుతుంటారు టప్పాలతోకూడా. ఇది వీర్రాల రంగాచార్యుల మహ్మాంతరాన్నుండీ వచ్చే అనాది అనుపూర్వికమైన పురాతనాచారం. ఈ పత్యార్యాన్ని డిస్పాచింగ్ క్లార్కు నిర్వర్తిస్తుంటాడు అతని బుద్ధినిధివకోర్టి. ఉమర్ఖాన్ యీ ఉద్యోగానికి ఒక క్రొత్త మ్యాట్రిక్ డిల్ వచ్చాడు, విద్యాధికుడైన నగరిపిల్లకాయ వచ్చాడు. ప్లాండింగు అర్థను చదువుకున్నాడు; ఆస్థానపండితుల నడిగి అర్థం తెలుసుకొన్నాడు; ఎట్లాటు దీక్షనకి తిరగని విషయం అవగాహన చేసుకొన్న ఘనంటివాడై ఆ దధిభాండం అనే పెరుగ్గుండను టపాలతోకూడా సంచిలో దొర్లించి, కాకితాలతోకూడా మిశ్రమ సమాసంచేసి, సంచి గట్టిగా కట్టి, బిగించి, సీలువేసి, పికిలకాది బ్రహ్మాస్త్రం తింటుండే చీమలు, దోమలు, గండుచీమలు, అదేపాటులు వగైరా ఏ పృగమతికాలు దూరకుండా బందోబస్తుచేసి మామూలు టపా మనిషిద్వారా డిస్పాచ్ చేశాడు. టపామనిషి ఆగాలిని కూడా అఘ్రాణించకుండా రైలుగూడ్సుల్లోనుండి పామును దొర్లించినట్లుగా జాగ్రత్తగా తీసుకపోయి సీలుతో మద్రాసుచేర్చాడు. సంస్థానం టపాసంచివిప్పింది. కావేరిదక్షిణి తలపగిలినట్లుగా సహస్రవక్కలై కాకితాల్లో కలిసిమెలిసి స్నేహంచేసుకొని బజ్జీబజ్జీ అయిన దధిభాండాన్ని చిత్తగించింది. డిస్పాచింగ్ క్లార్కునడిగితే కుండమీద "Pot with care" అనివ్రాసి చీటి అంటించిఉన్నది చూడమంటాడు; టపాబంట్రోతు నడిగితే టపాసంచి సీలుసరిగ్గాఉందో లేదో చూడమంటాడు. ఎవరిదీతప్పు? అసలు ఆచీటి అజమాయిషీ అంటేన్నెమాత్రం తెలుగేరాని అజమాయిషీ ఇంగ్లీషేలా అర్థమౌతుంది?

ఓ వెంకటగిరిఎస్టేటా! నీ మిషనులో రాను రాను ఎటువంటి సరుకు తయారవుతున్నదో చూచావా? దీన్నిబట్టైనా మిషను చెడిపోయిందనీ, ఓవర్హాల్ చేసినా పనికిరాదనీ, అసలు యీమిషన్నే తీసివెయ్యాలనీ, ఒప్పుకుంటావా?

* * *

ఆరు అరిటాకులు.

భూలోకానికి మొదటి రామకృష్ణ సిద్ధాంతి పంచాంగం వ్రాయనిదినాల్లో, దేవ పాతాళం కోసం సత్యాదేవి

"జలజాతాసన వాసవాది సురపూ-
జా భాజనంబై తన
ర్చు లతాంతాయుధు గన్నతండ్రి శిరము-
చ్చే వామపాదంబునన్
తలగం ద్రోచి"

న దినాల్లో దేవదానవుల యుద్ధానికి విష్ణుమూర్తి ప్రారంభోత్సవం జరిపిన ప్రథమదినాల్లో అక్క[illegible] తానీంయుడు బూదూరు నారాయణస్వామి భగినీ నిర్గవోన్నతితో ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా దివానుగిరి సాగించిన మనువుల్లో, పెదనారుబంగారు చెప్పుకట్టిన పాలెరుమ్మతోపిన మొదట్లో, వెంకటగిరి ప్రాణనాలక్ష్మీ బ్రహ్మదేవుడి జట్టింలో దండోరాలకొ్యలగానున్న దినాల్లో, వెంకటగిరి మహారాజా తోటలన్నీ కీటాకంటకావృతంగా ఉన్నప్పుడు, పీరమాతలు పహరమునిచేసిన పురోహితంశాలు శరధ, శార్దూల, గండభేరుండాలకు నిలయాలుగానున్నప్పుడు, శ్రీ వాసుదేవ గాడదెంచినట్లు కంయుధకాక్కమ పశులగొట్టించిన ఉద్యటవివాదప్రాధి దినాల్లో, ఇంద్ర నిష్కంటాధ్యంతరంలోనుండి కదళీవృక్షాల నెల్లూరు సబ్కైలువారు గడ్డతో పెకలించితెచ్చి నాటిన దినాల్లో, ఎక్కడా కదళీవృక్షాలు అంటే అరిటాకులు దొరకనివాడు సింహపురి (పత్రిక కాదండోయ్) నుండి టపావారు ప్రతిరోజు వెంకటగిరి దివాణానికి అరడజను అంటే—ఆరు అరిటాకులు తెచ్చే వాడుక ప్రారంభమైంది. ఇన్నివేల సంవత్సరాలు గడిచిపోయినా యీనాటిదాక ఆ అరడజను ఆకులు వస్తూనేఉన్నవి. ఈమధ్య మొగలు సామ్రాజ్యాలు అస్తమించాయి, రామరావణ యుద్ధం పరిపూర్తి అయింది, యెనిమిదివందలు రూపాయలు తాంబూలంబెట్టి పాతెం కోటగోడ్డు పరిపూర్తి చేశారు. కుండేలు మర్దనకేసును మొక్కుబడిపాటివారు అర్జును అరెస్టయి అంతర్ధానమైంది ఆకేసు. వెంకటగిరి సంస్థానం, దుర్గంమీద నుండి భూభాగంమీదకు దిగింది, 11 సం॥గా తిరగబడక మెత్తగాఉండే వారిమీద యుద్ధం చేస్తూనేఉంది దివాణం. ఎన్ని తాలూకాబోర్డులు, ఎన్ని జిల్లాబోర్డులు, ఎన్ని శాసనసభలు అంతర్ధానమైనవో గారడీవాడి వినోదాల మాదిరి. ఇన్ని మారినా ఆరు అరిటాకులుమాత్రం నెల్లూరు బజారునుండి వెంకటగిరిపాళారం చేరుతూనేఉన్న వంటే ఈయాచకసర గుడ్డి దర్బారునెందుకు అడ్డి సకవారితోచెప్పి మరామత్తు చేయించకూడదో? అర్థంకావడంలేదు. ఇదీకూడ మిషను చెడిపోయిందనేదానికి తార్కాణంకాదని సంజగోపాలయ్య మాత్రమంటాడా?

* * *

ఇంకా కావలిస్తే వచ్చేదఫా-

అబిసీనియా- ఇటలీ 6 సం॥ల ప్రణాళిక

అబిసీనియాదేశంలో ముసోలనీ ఏమి చేయదలచిన దానినిగురించి ఇటలీ వలసరాజ్యముల మంత్రి యగు సిన్నర్ లెస్సోనాగారు గత 27 తేదిన యిటుల తెలిపిరి:—

రాజ్యమంతటను 6 సం॥ల ప్రణాళిక ఒకటి ప్రవేశపెట్టబడును. ఈ ఆరు సంవత్సరములలో అనుకొనిన పనులన్నియు పూర్తిగావింపబడును. అబిసీనియా అంతటను రోడ్లమయంచేసి ప్రతిమూలకు సంబంధం కలుగచేయబడును. రాకపోకలకు ఎక్కువ సౌకర్యములు కలుగజేయబడును. ఎత్తుయినగోడలు నిర్మించబడును. ఖనిజముల పరిశ్రమయందు ఎక్కువగ పనిచేయబడును. నూతనపట్టణ నిర్మాణమందును, వ్యవసాయదారులకు భూములను యిచ్చుటయందును ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించబడును. దేశమంతటా టెలిఫోను, వైర్లెస్ సౌకర్యములు కలిగింపబడును. పట్టణములలో హోటలు నిర్మింపబడును. అబిసీనియా దేశము ఇటలీకి తృప్తికరమైన వలసరాజ్యముగ యేర్పడును. కొలదికాలములోనే ప్రతి వ్యవసాయదారునికి స్వంతభూమి వుండగలదు—ఇదంతా అబిసీనియా వాసులమర్దించే ప్రోగ్రాం అనేదానికంటే అవహా మెచ్చేపద్ధతి ఇటలీసామ్రాజ్యాన్ని సంరక్షించుకొనే యుద్ధసన్నాహం మనడమే బాగుంది.

రైతు ఆదాయముకంటే- -ఖైదీకిచ్చేతిండే హెచ్చు.

రైతాంగ విద్యాలయోపన్యాసం

నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు

గత 28 తేది నిడుబ్రోలు రైతాంగవిద్యాలయంలో ఒసగిన ఉపన్యాసంలోని ముఖ్యభాగం:-

"అప్పు, అజ్ఞానము, అనారోగ్యము భారత దేశములోని ప్రజలీ మూడిటివలనను బాధపడుచున్నారు. వీనిని పూర్తిగా తొలగించువరకును ప్రజలు సౌఖ్యముగ జీవింపజాలరు." అని నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు మొన్నటిదినమున, ఆంధ్రరైతాంగ విద్యాలయమునందు దుపన్యసించుచు నైవిధముగ నుడివిరి. పూర్వము మెకాలేచేసిన లెక్కల ప్రకారం ప్రజలలో నూటికి 5 వంతుల కంటె చదువు వచ్చినవారు లేరు. ఇటీవల 8 సం॥లనాడు హార్టాగ్ కమిటీవారు వేసిన లెక్కల ప్రకారం నూటికి 8 వంతులు చదువుకున్నవారున్నట్లు తేలింది. విద్యావ్యాప్తి అవసరమని అందరూ చెప్పుతూనే వున్నారు. 5 వ జార్జి చక్రవర్తిగారు 1911 లో పట్టాభిషేకోత్సవానికి దేశమువచ్చినపుడు చదువుకున్న వారిసంఖ్యను హెచ్చుచేయాలని ప్రకటించిరి. కాని కాలమెంత గడచినను పెరుగుదలమాత్రం గొర్రెతోకవలెనే ఉంది. ఇదేసమయములో జపాను చక్రవర్తి, తన ప్రజలలో విద్యను వ్యాపింపచేయవలెనని దీక్షబూనెను. ఇప్పటికాదేశములో పురుషులలో నూటికి 95 గురు స్త్రీలలో 96 గురు చదువు వచ్చినవారున్నటుల తెలియవచ్చుచున్నది. రష్యా జారు చక్రవర్తి పరిపాలనక్రిందనున్న కాలమున చదువుకున్న వారిసంఖ్య నూటికి 28 వంతులకంటె పెరుగలేదు. సోవియటు పరిపాలన వచ్చిన కొలది సంవత్సరములలోనే వీరిసంఖ్య పురుషులలో నూటికి 95 వరకు, స్త్రీలలో 92 వరకును పెరిగినది. డెన్మార్కుదేశములో ఇపుడు చదువురానివారెవ్వరునూ లేరు. చదువను వ్రాయను వచ్చినంత మాత్రాన అదివిజ్ఞానంకాదు. ఈ దేశములో చదువు వచ్చినవారందరును ప్రజలలో చదువును విజ్ఞానమును వ్యాపింపచేయుట తమ విద్యుక్త ధర్మముగ నిడుకొని కృషిచేయవలెను.

1894 లో సర్ డేవిడ్ నికాల్సనుగారు భారతీయుల ఋణగ్రస్థతను గురించి లెక్కలను తయారుచేసి, ప్రజలు రు 40 కోట్లవరకు ఋణగ్రస్థులై యున్నట్లు అంచనావేసిరి. 1904 లో గోపాల కృష్ణ గోఖలేగారు, ప్రజల ఋణగ్రస్థత రు 600 కోట్లవరకు వుండునని అంచనావేసిరి. 1922 లో బ్యాంకింగు విచారణ సంఘమువారి మొత్తమును 800 కోట్లవరకు అంచనావేసిరి. 1935 సర్ ఎం విశ్వేశ్వరయ్యగారు, ప్రజల ఋణభారము 1200 కోట్లకు తక్కువకాదని లెక్కవేసిరి. డాక్టరు [illegible] నారాయణస్వామిగారి లెక్కలప్రకారం [illegible] రాష్ట్రములోనే వ్యవసాయకుల ఋణములు రు 350 కోట్లుండునని నిర్ణయింపబడెను. [illegible] చూడండి. భారతీయ వ్యవసాయకునకు సగటున రోజు 1 కి రు 0-1-7 లకంటె ఎక్కువ ఆదాయము లేదని లెక్కింపబడెను. [illegible] ఖైదీకి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రోజు 1 కి రు 0-1-9 లు ఖర్చుపెట్టుచున్నారు. కనుక, బయటనుండి వ్యవసాయవృత్తిలో వుండుటకంటె, కారాగారవాసమే ఎక్కువ సౌఖ్యప్రదముగ గన్పించును. ఇది ఇలావుండగా బజార్లుకూడ విపరీతంగా పెరిగి పోతున్నది.

రైతులు అప్పులనుంచి బయట పడాలంటే, తింటానికి తిండి దొరకాలి అంటే, ప్రభుత్వం వారు వెంటనే, వ్యవసాయక ఋణముల రద్దు చేయవలెను. పంటసరకుల ఉత్పత్తిని ఎక్కువ చేయుటకు ప్రయత్నింపవలెను. ఇటలీ మనులోని వలెను, అమెరికాలో రూజ్వెల్టువలెను ఈ దేశములోగూడ, రైతుల కన్నివిధములను ఆర్థికసౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారేర్పరుపవలెను. పంట సరకులనొక ప్రాంతమునుండి మరియొక ప్రాంతమునకు రవాణాచేయుటకు, రైల్వేరేటుల తగ్గింపవలెను.

తేదీ నిరీక్షింపుడు.

అమెచ్యూర్ నటనమండలి, నెల్లూరు,

కన్యాశుల్కము.

గిరీశం:—
మునుపటి గిరీశమే!!!
(కూములూరు ఆదినారాయణ బి.ఏ.)

మధురవాణి:
మిసెస్. లక్ష్మీకుమారి

వివరాలు ముందు

కెంపులు చెక్కిన "రిజిస్టర్ లీవరు రోల్డుగోల్డుకేసు రిస్టు గడియారము దృఢమైనది, అందమైనది. 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీతో.
ధర 5—14—0 వి. పి. వేరు.
లీవరు కాదని రుజువు చేయువారలకు వాపసు సొమ్ము.
రాజావాచ్ కంపెనీ, 27, వీటి
జి. పి. ఓ. మద్రాసు.

కోకోకము

స్త్రీ పురుష రహస్యములు 64 చిత్ర పటములతో 230 పేజీలుగల పుస్తకము ధర రూ 1-0-0 పోసు ఖర్చులు. 0-5-0 ఇందులో స్త్రీ పురుష శృంగార రహస్యములు, శయ్యాసృహ మర్మములు గలవు.

ముద్దులు మర్మములు

పడకటింటి ముచ్చటలు, రతి సంబంధమయిన అనేక మర్మవిషయము లిందు గలవు. 8 పటములతో 140 పేజీలు గల పెద్దపుస్తకము. ధర రూ 0-8-0 పోస్టు ఖర్చులు 0-5-0. కోకోకము ముద్దులు మర్మములు ఒకేదఫా కొందుకొనిన పోస్టు ఖర్చులతో 1-12-0

కుట్టుపని స్వబోధిని

కోట్లు, బ్రౌజులు, షర్టులు, జాకెట్లు కత్తిరించినట్టు క్రొత్తపద్ధతులు వ్రాయుంగుంటలోగలవు, స్త్రీలు, పురుషులు, బాలికలు [illegible] వ్యాపింపవలసినది. ధర రూ 0-10-0.
పోస్టు ఖర్చులు అణాలు 4.
మహారాష్ట్ర పుస్తకశాల.
అరుణాచల మొదలివీధి 18 వీటు, మద్రాసు.

ఉత్తర విశాఖజిల్లా కాంగ్రెసు వింతలు.

శ్రీ కుమారస్వామిగారి నవమంత్రపు కాంగ్రెసు సంఘము

హిందూ, ఆంధ్రపత్రికలలోని ఉత్తర విశాఖ కాంగ్రెసు సంఘమును గూర్చినటువంటి ప్రకటనలు ఆశ్చర్యము కలిగించినవి. మే 31 తేదీన ఆంధ్ర రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నియమింపబడ్డ కాంగ్రెసు సంఘము వి. వి. జోగయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతను సమావేశమై, కొన్ని తీర్మానాలు చేసిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రీ కాంగ్రెసు సంఘము వారి సర్క్యులర్ ప్రకారం సక్రమముగ ఎన్నుకొనబడి, మే 16 తేదీన చెంద్రయ్యనాయుడు, వి. శ్యామసుందరరావుగార్ల అధ్యక్ష కార్యదర్శులుగా ఏర్పడ్డ జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముండగా, ఈ మధ్యంతర కల్పిత కాంగ్రెసుసంఘ మేర్పాటు చేయవలసిన అవసరం రాష్ట్రీ కాంగ్రెసుసంఘ పెద్దల కెందులకు కలిగిందో తెలియకుండా ఉంది. వీరి నిరంకుశ చర్య అల్పసంఖ్యగా ప్రజలచే ఎన్నుకొన్న కాంగ్రెసు సభ్యులను నిరాకరించి, కూర్మాగారి మంత్రివర్గానేర్పాటుచేసిన గవర్నరు గారి నిరంకుశ చర్యనుబోలియున్నది.

ప్రభుత్వచర్యను నిరసించాలని ప్రబోధము చేస్తు గంభీరోపన్యాసము లిస్తున్న ఆంధ్రకాంగ్రెసు పెద్దలు, యీ నిరంకుశ చర్యల కేమి సమాధానమిచ్చెదరు? వ్యక్తిద్వేషాలు, యీర్ష్యలు కలిగిన ఏ ఒకరిద్దరు స్వార్థపరుల చెప్పుడుమాటలనైై ఏవిధమైన విచారణ లేకుండా స్థానిక కాంగ్రెసు ప్రాథమిక సభ్యుల అభిప్రాయాన్ని త్రుణీకరించి, నిరంకుశముగా కాంగ్రెసు కార్యక్రమము సరిగా సాగకుండుటకు నిరాధారమైన నేరారోపణ కావించుటతో, సక్రమముగా యేర్పడ్డ కొన్ని జిల్లా సంఘమును రద్దుచేసి, గరిమెళ్ళ కుమారస్వామి గారిని వర్కింగు సెక్రటరీగా నియమిస్తూ నొకనవమంత్రపు కాంగ్రెసు సంఘాన్ని సృష్టించారు. మాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమే యితరజిల్లాల కాంగ్రెసు సంఘాలలోకైనా శమదమ్మాన్ని నిర్వర్తించడములో తీసిపోవదని గట్టిగా చెప్పుచున్నాను.

గత శాసనసభయెన్నికలలో మాజిల్లాలో కాంగ్రెసుకు కలిగిన అఖండవిజయమే. ఇందులకు తార్కాణము. ఈ అద్యాపన్నపు అనామత్తు కాంగ్రెసు సంఘమందున్న మహనీయుల నేకులు, కపట కాంగ్రెసు వేషధారులని బహిరంగ విచారణలో ఋజువు కాగలదని రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు పెద్దలకు మనవిచేయుచున్నాను. గౌరవనీయులు అనుభవజ్ఞులు, యోగ్యులు, వృద్ధులగు వి. వి. జోగయ్యపంతులు, ఎమ్. ఎల్. సి. గారివంటి మహనీయులు జిల్లా కాంగ్రెసు వాదులలో పరస్పర ద్వేషాలకు, పార్టీలకు తావిచ్చు, ఈ తాత్కాలిక తాంత్రిక కాంగ్రెసు సంఘానికధ్యక్షత వహించుట చాల విచారకరమే కాకుండా, జిల్లా కంతటికి కవమాన కరము.

కల్పిత కాంగ్రెసుసంఘం ఆరువేల సభ్యులను చేర్పిస్తుందట! ఇందుగల అనేకమంది మహానుభావులు ఏనాడుకూడా గ్రామాలకు వెళ్ళి గట్టిగా 6 గురను సభ్యులను చేర్చ ప్రయత్న పడలేనివారు [illegible] ప్రజాభిప్రాయాలను [illegible] స్తుందట! (కార్యస్థాన జిల్లాబోర్డునకు ఖాళీయైన స్థానా కెవరికి ఎవ్వరితో కలిసి నారాయణప్పల నాయుడుగారిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా నిర్ణయించి చంద్రయ్యనాయుడు, శ్యామసుందరరావు, జిల్లా నరసింహాంగారలు నరసన్నపేటలో క్యాంపు నేర్పాటుచేసి తీవ్రప్రచారము సాగిస్తూవుంటే, ఆప్రచారములో పాల్గొనకయే పైనారాయణప్పల నాయుడుగారికి యీనవమంత్రపు సంఘము కాంగ్రెసు అభ్యర్థియని నామకరణముచేయుట హాస్యాస్పదము. రాష్ట్రీకాంగ్రెసు పెద్దలు ఈ విషయము పునర్విచారణలో పెట్టియుండగా జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘచార్జి శ్యామసుందరరావు గారి వద్దనుంచి కుమారస్వామిగారు పుచ్చుకొందురట. కుమారస్వామిగారి వర్కింగు కార్యదర్శిత్వ నిర్వహణకైప్రయాణ భత్యవేతనాలు రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు కార్యవర్గ సమావేశమందు నిర్ణయించుటకు కుమారస్వామిగారి రాయభారము వెళ్ళెనట. రాష్ట్రీకాంగ్రెసు సంఘ అధికారపత్రిము నకే అంగీకరించునని సమోదుచేసుకొని అసలు చేసుకొందురు?

జిల్లావాసులకు విజ్ఞప్తి.

ఆబాలగోపాల మసహ్యించుకొనుచున్నను రాజాగారి రాజ్యాంగభారము నా నెత్తినేయు న్నదని భ్రమకొని, రాజ్యాంగానికి దేశములో గౌరవప్రతిష్ఠ లేమాత్రములేకుండా చేయుచున్న సర్. కూర్మామహనీయునివలె, ఉత్తర విశాఖపట్టణజిల్లా కాంగ్రెసు క్షీణించిపోవుచున్నది. దానినుద్ధరించుటకు నేనేసమర్థుడనను అసలు కాంగ్రెసుసంఘమునకు పోటీగా అల్పాయువు అక్రమ అనామత్తు కాంగ్రెసుసంఘానికి కార్యదర్శియై పూనుకొన్న కుమారస్వామిగారి సాహసానికి సంతోషింపవలసిందే. గాని, సర్ కూర్మాగారి మంత్రివర్గానికి కలిగిన గౌరవమర్యాదలే కుమార్ గారి కల్పిత కాంగ్రెసునకు కలుగునేమో! యని సందేహము కలుగుచున్నది.

ఈ సంకల్పితాంతమున రాబోయే మన జిల్లా బోర్డు యెన్నికలు దృష్టి నిడికొని జిల్లాకాంగ్రెసులో కలహాలు కలుగజేసి తెరచాటుగా కాంగ్రెసును [illegible] పటునాటక మాడుచున్న దేశద్రోహుల, స్వార్థపరుల, ఈర్ష్యాపరుల పన్నుగడలను సాగనీయవలదని రైతాంగమునే కాకుండా, దేశాభిమానము గల జిల్లావాసుల నెల్లరను కోరుచున్నాను.

అందుకుగాను, ఉత్తర విశాఖపట్టణ జిల్లాలోనున్న అన్ని తాలూకాలలోని కాంగ్రెసుసంఘాలు, రైతుసంఘాలుకూడ కుమారస్వామిగారి నవమంత్రిపు కాంగ్రెసుసంఘాన్ని నిరసిస్తూ రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు సంఘమువారు సక్రమముగా ఎన్నుకొనబడ్డ జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘాన్ని విచారణ లేకుండా రద్దుచేయుట [illegible] నిరంకుశమని [illegible] చేసి [illegible], రాష్ట్రీ కేంద్ర కాంగ్రెసుసంఘాలకు పంపవలసిందని కోరుచున్నాను.

గౌతు లచ్చన్న,
కార్యదర్శి,
[illegible] సంఘము

డాక్టరు సి. కె. చార్యగారు

రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు.
(హైదరాబాద్ ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ కాలేజి తెలుగు ప్రొఫెసర్.)

శ్రీయుర్వాణియు మచ్చరంబుడిగి కూర్మింజూడ, నానా రుజాపాయా యాసితులైన కష్టజనులన్ బాటించు, వెట్లబ్బెనీ కాయుర్వేద నిదాననైపుణియుః ప్రాయంబందె నిష్కామ దీక్షా యోగంబు, ననంతకృష్ణ భిషగాచార్యైక భూషామణీ!

మృత్యు ముఖంబునన్ బడి పొరింబొరి కొట్టుకలాడు ప్రాణి దాగ్గత్యము నిల్వరించెదు, సురంత చిరత్నయ రోగ మూలముల్ నిత్యముగాఁ బెకల్చెదు, నిలింప నిసర్గములీ నిదాన పాండిత్య చికిత్సలెంతయు గణింప, ననంత భిషక్శిరోమణీ!

జ్వర విమమూహతిన్ ప్రళయసంధి విలాపములాడు రోగి తందర నిడనాడు, సుత్రక్షణ దాహమునం బడిపోవు ప్రాణముల్ మరలెదు, జీర్ణ ధాతు బల మాంసలులున్ తరుణార్క వైభవం బరసెదరౌర! నీ యమృతహస్త! మనంత చికిత్సకాగ్రణీ!

ఔషధముల్ మహత్తరములయ్యు ఫలింపవయంద్రు వైశ్య విత్రేమణవత్తి నొక్కటను హీన నిదాన నిరూఢి నొక్కటన్ తోషిత శుద్ధ మానసముతోడ రుజాగళింబొల్చి, క్షేమజాన్వేమణ సల్పురీతి గనిపించు భిషజ్మణీ! నీ విధానముల్.

సీ॥ చెయిపట్టినంతనే చెప్పినట్లు స్ఫురించు
బొంది దాగిన వ్యాధి మూలముట్టు!
కనులెత్తి ముఖము వైఖరి చూచినంతనే
పొడకట్టు రోగంపు గమవుగట్టు!
దూత ధోరణియందె ద్యోతమౌ వ్యాధి సా
ధ్యా సాధ్యగతు లద్దమందుబోలె
వార్తలోపలనె విభాగింతు త్రిదోష
వైకల్యముల బలాబలము తేర్చి
గీ॥ నీ నిదాన వైశిత్యంబు నిస్సమాన
మానుపూర్వక సూత్ర సంధానబలమొ?
బహు భవాంతర వాసనా పక్వఫలమొ?
శ్రీ యనంతకృష్ణాచార్య సిద్ధహస్త!

కొన్ని మచ్చుతునకలు

"పి వాకిన్ తీరాన్ని ఓస్వతంత్రుడు బయలుదేరి ఆంగ్ల భాషాజ్ఞానంలేని ఆంధ్రులు ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తువారి సెనేటులో సభ్యులుగా ఉండరాదని నిర్వచిస్తున్నాడు. వంగ విశ్వవిద్యాలయంలో స్నాతక సభోపన్యాసాలుగూడ దేశభాషలో జరుగుతూఉండడం తెలిసికూడా ఈ స్వతంత్రుడు ఈవాదం లేవతీయడం 'బుద్ధిజాడ్య జనితోన్మాదం" అనకతీరదు.

—ఆంధ్రభూమి.

"ఇంతవరకూ ప్రభుత్వంవారు యేమోచేస్తారని ఆశించాము. పాలస్తీనాలో అరబ్బులకు, సరిహద్దులోని వ్యవహారాలనుచూస్తే యివి చాలవని పిస్తుంది. ముస్లింలు స్వసహాయంమీదనే ఆధారపడాలని స్పష్టమగుతుంది."

—యు.పి. ముస్లింసభనాయకుడు.

"గాంధిగారు గ్రేట్ బ్రిటనునకును ఇండియాకునుగల పరస్పర క్రోధ ద్వేషభావముల నంతమొందింపగోరుచున్నారనియుమాట కానందించుచున్నాను. ప్రస్తుత ప్రతిష్టంభనమును అంతమొందించుట కిందువలన తగిన అవకాశమేర్పడినది"

—సర్. మహమ్మద్ ఉస్మాన్.

"ప్రజాయత్త ప్రభుత్వ విధానాన్ని బట్టిందు ప్రభువుకంటే గాంధిగారే ఎక్కువ చలువుకొన్నట్టున్నది"

—కీత్ పండితుడు.

"మొన్నటి ఎన్నికలలో కాంగ్రెసుపక్ష విజయమును, జస్టిసుపక్ష అపజయమును, జస్టిసు జమీందారీ నాయకుని అవివేకమువల్ల సంభవించినవి."

—రెడ్డినాయుడుగారిస్వాగతపత్రం.

"రైతు ప్రతిష్టాపన లేర్పరుచుటలో ప్రజలు భయమువీడి తమ బలమును తమ శక్తులను గ్రహింపవలెను. కాంగ్రెసుకంటే భిన్నమగు రైతుసంస్థ యొకటి యుండవలెను. అయినను వారు కాంగ్రెసులో అంతర్ భాగముగనే వుండవలెను. కాంగ్రెసుద్వారా తాము స్వరాజ్యమునకును, రైతుల సంస్థలద్వారా ఆర్థిక హక్కుల కొరకును ప్రయత్నింపవలెను. కాంగ్రెసునకును, రైతుసంస్థలకును పోరాటముగానీ, స్పర్థగానీ వుండరాదు."

—నరేంద్రదేవ్.

"ఇకమీద నిరంతరము ఖద్దరు ధరింపవలెనని నావాంఛ. ఖద్దరు ధరింపని మార్వాడీలనుండి భిక్షను నేను స్వీకరింపను"

—శైవగురువు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర యువజన సంఘం విజ్ఞప్తి

మనసంఘమున్నూ, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు పార్టీయున్నూ నిర్వహించుచుండిన కొత్తపట్నం స్కూలును ప్రభుత్వం అక్రమంగా నిషేధించింది. సోషలిస్టుపాఠ్యాలను, మానవ స్వాతంత్ర్యపాఠ్యాలను భయంకరముగాను, ఈనిషేధపుటాజ్ఞ చట్టవిరుద్ధమైన నరిమంత్రిపు మంత్రివర్గంచేత జారీచేయబడినదగుటచేతను అచ్చట సమావేశమైన బాధ్యతగల సోదరులును, విద్యార్థులును ఈనిషేధపుటాజ్ఞ నుల్లంఘించుటకే రక్షి యుండారు. దీనికి ఫలితంగా ప్రభుత్వం 60 మంది సోదరుల నరెస్టుచేయుట, దారుణమైన లాఠీచార్జీలుచేయుట, చాలమంది సోదరులను తీవ్రప్రమాదములకులోనై ప్రమాద స్థితియందుండుట జర్గింది. స్కూలుకార్యదర్శిజియును, అఖిలభారత కాం॥ సో॥ పార్టీ కార్యనిర్వాహకసభ్యులును ఎ. ఐ. సి. సి. మెంబరును అగు అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావును ఒంగోలు తాలూకాఫీసులో నూడ తీవ్రంగా కొట్టారు. మనసంఘ ప్రధానకార్యదర్శియు ఎ. ఐ. సి. సి. మెంబరును, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షులునుఅగు అల్లూరి సత్యనారాయణకు గుండెలపై బలమైనదెబ్బలు తగిలాయి. మే 28 తేదీన 7 సోదరీమణులను వదిలారు. 51 మందిపై క్రిమినల్‌లా అమెండుమెంటు ఆక్టు 17/1 సెక్షనుక్రిందను, అ. కామేశ్వరరావుపై 17/2 క్రిందను, మనసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి వాసిరెడ్డి శివలింగప్రసాద్ పై 108 సెక్షను క్రిందను కేసులుపెట్టారు. తే 7-6-37 దిన మరి 36 మంది సోదరులను వదిలారు. తక్కిన 16 మందిమీదను కేసుకు నడుపుతున్నారు. ఈ అన్యాయమైన, న్యాయవిరుద్ధమైన కేసు స్వభావాన్ని వెల్లడిచేయుటకు డిఫెన్సు అవుసరమని అందులకై తగుఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి. తే 6-6-37 దిన తెనాలిలో రాష్ట్రసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గం సమావేశమై డిఫెన్సు పెట్టుటకును, అందులకై నిధిని వసూలుచేయుటకును నిశ్చయించిరి. కాబట్టి ఈక్రింది సూచనలప్రకారం వెంటనే పనిని ప్రారంభించాలి.

(ఎ) ప్రతిప్రాథమిక సంఘమును వెంటనే లోకల్‌డిఫెన్సు కమిటీల నేర్పాటుచేయాలి. కాంగ్రెస్, కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ రైతు సంఘాలయొక్కయు సహాయాన్ని తీసికోవాలి.

(బి) డిఫెన్సుకై ధనమును వసూలుచేయాలి.

(సి) గ్రామములయందు కొత్తపట్నం స్కూలు, కేసులవిషయమై మీటింగులు, కరపత్రములద్వారా ప్రచారంచేయాలి.

(డి) కేసులుపెట్టబడిన సోదరుల విముక్తికి, నిషేధపుటాజ్ఞను ప్రభుత్వం ఉపసంహరించుకొనుటకును ఆలజడిచేయాలి.

(ఇ) నరిమంత్రిపు మంత్రివర్గంయొక్క ప్రచారాన్ని బహిష్కరించాలి.

ఈకేసు సందర్భంలో జరిగే ప్రతివిషయం యొక్క వివరాలను దినవారపత్రికలకు పంపాలి. వసూలుచేసిన సొమ్మును కాట్రగడ్డ వెంకటనారాయణరావుగారు యం. యల్. ఎ. ట్రెజరరు, కొత్తపట్నంకేసు డిఫెన్సుకమిటీ, ఆంధ్రరత్న భవనం, బెజవాడకు పంపాలి. ప్రతి ప్రాథమిక సంఘమును ఈపనిని వెంటనే నిర్వర్తించాలి.

మరి:— రాష్ట్రసంఘంయొక్క ఆఫీసు రాజమహేంద్రికి మార్చబడింది. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లన్నియు నాచేరన జరపాలి.

సందూరి ప్రసాదరావు,
ప్రావిన్షియల్ ఆర్గనైజర్,
ఆంధ్రరాష్ట్ర యువజనసంఘం.

సూళ్లూరుపేట ఆసుపత్రి

ఇంతా అరణ్యరోదనేనా?

మా డాక్టరుగారు యీవూర్లో కాలుపెట్టినప్పటినుంచి ఎవరికి పూచికపుల్లంత సహాయంచేదంటె నమ్మతారో నమ్మరో! అందులో ఏమి అతిశయోక్తి లేదు. ఒకసైన్యాలు విద్యార్థికి ఆటలో తలమీద గాయంతగిలి ఆసుపత్రికి పరిగెత్తుకు వస్తే, కోతిపుండు బ్రహ్మరాక్షసి అయింది. ప్రతి దానికి బజారు మందుల ప్రతికవచ్చునని సంవత్సరాంతన పరిషత్తు తీర్మానించింది. నెల్లూరు ఆసుపత్రికి వెళ్లారు. ఒకరిద్దరు, చిన్నతిరగాంధ్రు డాక్టరు సర్టిఫికేటుకోస్తే వెలతీతం పెట్టమంటే ఎక్కడ పెట్టుతారు. అప్పమ్మలమ్మకోసే విరుపేదల్ను కూడా యిన్నార్సివ్వమంటే ఎట్లావస్తారు! పోనీ మొక్కుబళ్లు చెల్లించినవారికైనా మేలుకలిగిందా? ఎంతమంది ఉపయోగంలేక పట్నంవెళ్లి కంటాలు పడుతున్నారు. విరేచనానికి మందుఅడిగితే ఆసుపత్రిలో లేదంటారా? అతిలేకుండా వైద్యశాల లేమిటి? పోనీ "ఫలావామందివ్వవద్దయ్యా" అంటే కోపమా! యీ ప్రకారం ఆసుపత్రి దరిద్రులకు ఉపయోగపడక, ధనవంతులకు ఉపయోగంలేక ఏడుస్తున్నది. చచ్చేవాడ్లకు ప్రథమ చికిత్సకు కూడా గతిలేకపోతే మరెందుకయ్యా యీ ఆసుపత్రి?

అధికార్లు ఎప్పుడైనా అకస్మాత్తుగ వచ్చి ఆసుపత్రిపరీక్షిస్తే పేటిలో యథార్థమెంతవుందో వారికే తెలుస్తుంది! అక్కడవుండే అనిర్దిష్టంయిచ్చేసాత్యం చాలదా డాక్టరుగారి సేవను బలపరచడానికి. వేసవిలో దాహం అయితే ఏకోవిధంగా సర్దుకోవచ్చుగాని, సంవత్సరం పొడుగూతా దాహం అయితే, ఎన్నిబావులు, ఎన్ని చెరువులు ఆగుసై. మరియు, మంత్రసాని ఆసుపత్రిని ఉదయం 9½ ఘంటలలోపల వదలకూడదని శాశింపాలనే! డాక్టరుగారూ! అట్టినిర్ణీత కాలములో బాలింతలకు అపాయము కలిగితే వారలగతియేమి కావాలె?

ఈమధ్య స్వతంత్రలోను, జమీన్‌రైతులోను, డాక్టరుగారి ప్రతిభకొంత తెల్లడైంది. వందలకొలది ప్రజలు పేచాలిపెట్టినేసి, సర్జనుజనరలు, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు జిల్లాడాక్టరుగార్లకు మహాజర్లు పెట్టుకున్నాము. నెలరోజులు కావచ్చినా చీమ కుట్టినంతకదలికన్నా లేదు. డాక్టరుగారి స్వభావం అయినా మారుతుందేమో అనుకుంటే- అదికట్టి భ్రమగావుంది. సైతాధికారులు యిప్పటికైనా ప్రజల మొరాలకించి స్వయంగా వచ్చిచూస్తే వారికే అర్థమౌతవి సంగతులన్నీ. అర్జీలలోవున్న సంగతులు విచారించి తగినచికిత్స శస్త్రముల తోనో! ఔషధములతోనో! చేస్తే ఎంతో పుణ్యం కట్టుకొన్నవారవుతారు. లేకపోతే అంతా అరణ్యరోదన అవుతుంది. ప్రజల అవస్థకు అంతముండదు.

— సూళ్లూరుపేట పౌరులు.

కోటీశ్వరుడుకూడా చచ్చాడు.

అమెరికాలో దరిద్రుడైపుట్టి, కోట్లకొలదిధనం సంపాదించి, 60 కోట్ల దానంచేసి కుబేరుణ్ణి తలదన్నిన జాన్ డేవిసన్ రాక్ ఫెల్లర్ యింకా బ్రతికాని ప్రాణవాయువులతో నింపుకొన్న గదుల్లో నివసిస్తూ యెంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టుకున్నా భగవంతుని మాపుడుపలేక 98 సంవత్సరాలకే అకాల మరణం పాలబడేలాడని ముసలి ధనవంతులంతా దిగులుపొందు లగుచున్నారు.

జమీన్ రైతుకు

పెండ్లి కట్నాలు.

కోటపోలూరువారు రు. 10

కోటపోలూరు వాస్తవ్యులు బద్దెపూడి చెంగారెడ్డిగారు తన తమ్ముడు బలరామరెడ్డిగారికి 30 తేదీ జరిగిన వివాహసమయంలో జమీన్‌రైతుకు చదివించినకట్నము రు 5 లు, తన పినతండ్రి కుమార్తెకుగూడ ఆ తేసమయములో జరిగిన వివాహసందర్భంలో చదివించింది రు 5 లు. కుల్లు రు 10 లు—

వల్లిపేడువారు రు. 10

గూడూరు తాలూకా వల్లిపేడు వాస్తవ్యులు పెనుబోలు వెంగారెడ్డిగారు తనకుమారుడు రాఘవరెడ్డిగారికి గత 8 తేదీ జరిగిన వివాహసందర్భమున చదివించింది రు 5 లు, సదరు పెండ్లిలోనే నెల్లూరు పల్లె వాస్తవ్యులు వేణుంబాక రామిరెడ్డిగారు తన కుమారుడు రాఘవరెడ్డిగారి వివాహసందర్భమున చదివించింది రు. 5 లు, కుల్లు రు. 10 లు—

కుందాంవారు రు. 5.

కుందాం ఎద్దుల నారాయణరెడ్డిగారి కుమార్తె చి॥సౌ॥ పోలమ్మగారి వివాహ సందర్భమున గత 30 తేదీ కాటూరు వెంకటరెడ్డిగారు చదివించింది. రు 5 లు.

సూలూరువారు రు 4

సూలూరుపేట యల్లసిరి నారాయణరెడ్డిగారి పుత్రుని వివాహసందర్భమున చదివించినది రు 4.

కోటసన్మానంవారు రు. 10

కోటలో వెతుక శాసనసభ్యులకు జరిగిన సన్మానసందర్భంలో జమీన్‌రైతు పత్రికకు వేణుంబాక శంకరరెడ్డిగారు సమర్పించిన కట్నము రు 10 లు.

ఈ విధంగా పత్రికకు సహాయపడిన మహాశయులెల్లరకు హృదయపూర్వక నమస్కారములు. ఇట్లే ఎల్లరును శుభకార్యములందు దుర్వ్యయముల తగ్గించుకొని ప్రజాసంస్థలకు సాయపడిన ఎంతయో ఉపకారముగ నుండగలదు. ఆంధ్రదేశమున ఎన్నియో సంస్థలు ప్రజాదరణలేక కృశించిపోవుచున్నవి. ఆంధ్రులు తమ విద్యుక్తమును నెరవేర్చెదరని వేడుచున్నాము—

—జమీన్‌రైతు వ్యవస్థాపకులు.

సవరణ.

గత 4-6-37 తేదీ జమీన్‌రైతు పత్రికలో పెండ్లికట్నాల శీర్షికక్రింద తాటిపర్తి వివాహసందర్భమున వధువుతండ్రి శంకరరెడ్డిగారి పినతల్లి బెజవాడ రావమ్మగారు అనివున్నది. అది పొరపాటు. బెజవాడ మీనమ్మగారు అని చదువుకోవలెను.

—జమీన్‌రైతు వ్యవస్థాపకులు.

కంచిలో గాలి.

గత 31 తేదీనాడు కంచిలో తుఫానుబట్టి చెట్లు యిండ్లు చాలాకూలినవి. విష్ణుకంచిలో 16 స్తంభాల మంటపంగూడ పడిపోయింది. ప్రాణనష్టమేమాత్రం లేదు.

స్పెషల్ రిసీవరుగారగు మ॥రా॥శ్రీ వడలిరంగయ్యగారివల్ల జరుపబడు

ఏలం ఇస్తిహారు

1931 వ సం॥ డి. సి. ఐ. పి 54 నెంబరు.

పొన్నలూరు లక్ష్మీనరసారెడ్డి వగైరాలు—

ఇన్‌సాల్వెంట్లు.

ఇందువెంట జతపరచిన పై యిన్‌సాల్వెంట్ల తాలూకు సొత్తులలో ఇన్‌సాల్వెంటుకుగల హక్కు, బాధ్యత సంబంధమును స్పెషల్ రిసీవరువారు నెల్లూరుజిల్లా అఫిషియల్ రిసీవరువారి ఆఫీసులో 17-6-37 తేదీ పగలు 2 గంటలు మొదలు బహిరంగమైన ఏలములో యీక్రింద చూపబడిన షెడ్యూలు ఆస్తిని విక్రయింపుదురు.

షె డ్యూ లు.

నెల్లూరులో బారకాసు స్క్వేర్‌లో ప్రస్తుతం ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా వారికి బాడుగకు యివ్వబడియుండే అన్నికట్టడములు సదరు బ్యాంకువారికి యివ్వబడిన బాడుగ ఖరారునామా షరత్తులకులోబడి ఏలము వేయబడును.

వి. రంగయ్య.
స్పెషల్‌రిసీవరు అండ్ అఫిషియల్ రిసీవరు.

అమృత

రక్తానికి - బలానికి
కేసరికుటీరం - మద్రాసు.

"తెలుగులా" బుక్కులు.

ఎస్టేటులాండు ఆక్టు (యినాములఆక్టు) దావాలు, పిటిషనులు, కాలము, తెలుగు షెడ్యూల్సు చేర్చి-	1-4-0
ఋణపరిష్కార చట్టము కొత్త ఆక్టు	0-5-0
మోటారుబండ్ల చట్టము	0-6-0
గ్రామకోర్టుల చట్టము 1937 వరకు సవరణలు సివిల్ క్రిమినల్ చేర్చి-	0-8-0
రిజిస్ట్రేషన్ ఆక్టు-	0-12-0
హిందూలా సారాంశము-	0-8-0
ఆస్తిట్రాన్సుఫర్ చట్టము-	0-8-0
ఫ్యాక్టరీ ఆక్టు-	1-0-0
సివిల్ ప్రొసీజరుకోడ్డు (1937 సం॥ సవరణ క్రేతలతో 600 లు-	8-8-0

తెలుగులా రిపోర్టులు ప్రతినెల 1,15. తేదు లయందు బుక్కులుగా వెలువడును. అన్నిహైకోర్టులు ప్రీవికౌన్సిలు తీర్పులు, కొత్తఆక్టులు జి. ఓ. లు ప్రకటించబడుచుండును.

సంవత్సరచందా 8-0-0

మేనేజరు,
తెలుగులా జర్నలు ఆఫీసు, నెల్లూరు

లోకాభిరామాయణం

(చిత్రగుప్తుడు)

మన ఆంధ్రసోదరుల కప్పుడప్పుడు ఉచితానుచితపరిజ్ఞానం వ్యగ్రమై ఏదోఒకపిచ్చి శైలు చేసుతుంటుంది. కొంతకాలంగా సన్మానాలు, శిలావిగ్రహాల పిచ్చొకటి శైలుచేరింది. అది ప్రధమంలో కాలాకాలాల్లో వర్తించే మేనుకేయుడు కేశోద్ధారణ పేరుతో శైలుచేరి ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆందోళనమాటి వాగాడంబరంతో నే నిద్రపోయింది. తర్వాత చక్కని అమ్మ, ముద్దులమూటగట్టు శైలదు గలిగి కొంగలిగినవారికి ఉదారంగా సరిదైః క్రయానికివ్వదొడగిన ఆంధ్రపుస్తకవ్యాపారాగ్రేసర వావిళ్లకంపెనీ కొక సన్మానము, శిలావిగ్రహం కావాలని మొదున్నరదినం పత్రికలంతా మారుమ్రోగించాయి. అదీగూడా చల్లబడిపోయింది మృగశిరప్రవేశంతో. ఇప్పుడు సురభి నాట్యమండలాధిపతిని బట్టారు వీరు కుటుంబాన్నంతా నాటకవృత్తిలో ప్రవేశపెట్టి ఆడస్త్రీల చేతగూడ పాత్రధారణచేయిస్తూ నాట్యకళ నుద్ధరిస్తున్నాడనీ, యుద్ధానికిగూడ కావలసినంత విరాళమిచ్చిన ఉదారులనీ, వీరిస్థాద ఒక శిలాప్రతిష్ఠ అవసరమని రోహిణీకార్తెలో ఆందోళన శైలుచేరింది. ఇక రేపట్నుంచి కురుకూరు సుబ్బారావు పుస్తకాలకు, ఆంధ్రగ్రంథాలయ ప్రెస్సుకు గూడ సన్మానాలు, శిలాప్రతిష్ఠలు అవసరమంటారు. ఓయి ఆంధ్రుడా! నీపిచ్చిపోకడలు, డంబాచార విలాసాలు కట్టిపెట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రింపంగతి ఆహో యిహో తేల్చవోయి! ఆపాక చూద్దాం నీ శిలాప్రతిష్ఠలు.

* * *

సి. ఆర్. రెడ్డిగారి పాండిత్యాన్ని ఆ ప్రతిభను, అమానుష్యమైన కలాన్ని జూచి, రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారి "స్వచ్ఛంద బలవిజ్యలవీర్యవంతమైన బిరుదాల్ను జక్కికెచ్చుకొని మురుసుకొనేవాళ్లం; గర్వించేవాళ్లం; నమస్కరించేవాళ్లం. అలాంటి రెడ్డిగారి ప్రతిభ, పాండిత్యం కర్పూరంమాదిరి నానాట కరిగిపోతుంటే మానస్సు ఊరుకుంటామనే బుద్ధినాబుట్టక రెండురాళ్లేస్తామనే సాహసమే ముందుకొస్తున్నది.

రెడ్డిగారూ! ఆంధ్రయూనివర్సిటీ గ్రంధాలయంలో నున్న సోషలిష్టుపుస్తకాలనంతా విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు అందకుండా అట్టవమీద పెట్టారట! శభాష్ బహుచక్కని కార్యం చేశావయా! సూర్యచంద్రపదీపదాలు, ధనికపేదభేదంలేక అందరియందు సమానత్వాన్ని బోధిస్తున్న సోషలిష్టులు, వీరి ప్రకృతివిలక్షణాలన్నీ నిరూపించే ఖగోళ, భూగోళశాస్త్రాలుగూడ దాచిపెట్టకపోయినావా?

రెడ్డీ! నిరంతరదాస్యభావాల్ను నూరిపోసే నీ యూనివర్సిటీ విద్యాక్షేత్రాన్నుండే మొలకెత్తుచున్న దీ స్వాతంత్ర్య పోషణం. దాని ఆకులు, [illegible] మొకాలె అను [illegible] వివరములరిగిందొకటే. ఉన్న [illegible] ఇకసైనా చిత్తురుజిల్లాపేరు, రెడ్డపేరు, ఆంధ్రులపేరు నిలబెట్టవయా!

* * *

ఈమధ్య ఆంధ్రబ్రాహ్మణేతర కవిసమ్మేళనాన్ని జరిపారు తెనాలీయులు. ఉంకేనైన మ్యూలువాలకు కొత్తకొత్తరకాల వైమర్శ్యాలను చాటిస్తుంటే స్వాతంత్ర్యసంపాదనా ప్రయత్నం ఎవరు చేస్తారనే! మెరిట్ ఉన్న బ్రాహ్మణేతర కవిత్వాన్ని ఎవడన్నా కాదన్నాడా? జాషువ కవిత్వానికి బ్రాహ్మణయువకులంతా నమస్కరించడంలేదా? కవికోకిల మనుచరిత్రాలకావ్యాన్ని ఎవరు తిరస్కరించారు? అబ్రాహ్మణేతర రసికసంఘటనాలనే కరగిపోయుడి మధురాంధ్రసాహిత్యకాంతిని బ్రాహ్మణకవికుమారులు ప్రస్తుతించరేదా? జనవాణి వాణిని తిరస్కరించినా తాపీవారి వాణిని ఎవరు ఖండించరు? ఏ అప్పకవియాన్ని పట్టుకొని యిప్పుడెందుకు కీచులాడడం?

* * *

దేశంలో ఆదరించే దిక్కులేక ప్రధానమంత్రిగారు గోదావరిజిల్లాలో తనబంధువర్గాలకంతా ఫుటీకొండల్నుండి జాబులు వ్రాసుకొని పల్లెల్లో మీటింగులు ఏర్పాటు చేయించుకొని హారతులు పట్టించుకొంటున్నారు తన కులస్థుల మధ్యలో. అది సరేగాని పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ముఖ్యపట్టణమైన ఏలూరు వదిలి పల్లెటూళ్లమీద బడడం ఏ కారణమంటారు? అక్షోణికి చదువుకొన్న ఆడవాళ్లు గూడ వెక్కిరిస్తారనే భయమేనా? ఉపన్యాసభాగం ఎన్నిమార్లుచదివినా మంత్రిత్వస్వీకరణానికి సకారణమేమీ కలవిచ్చినట్టు కానరాదే? బ్రాహ్మణేతర మంత్రిత్వంకాబట్టి దూసిపోస్తున్నారనీ, పదవులో సంపాయించినదంతా మిగలకుండా గాంధిగారిమాదిరి దేశానికి ధారపోశాననీ, రైతుసేవే తనకు పరమావధనీ, బ్రిటిషు ప్రభుత్వంలో ధనమానప్రాణాలు దక్కుతున్నవనే చెత్తపదకే గాని సారంగల్ల ముక్క ఒకటీ కానరాదే! పాపం! దివానీకి చేనుకులు క్షేత్రాలుచేయడం. విసుగ్గాఉంటే రబ్బరుస్టాంపైనా కొనుక్కోలేక పోయినావా! ఈ పార్లమెంటరీ కూడా బ్రిటిష్ప్రభుత్వ మంధరపర్వతం మునిగిపోతుంటే మోసేదిక్కులేక వీపుదాచాడట! ఇదెట్లుండంటే? దేశమంతా మద్యపాననిషేధంచేస్తే కల్లంగడిసాగించే దిక్కులేకపోతే నేను ముందుకొచ్చి కల్లుత్రాగి వారివ్యాపారం సాగించానన్నాడట ఒకడు; అలా ఉంది. ఈబ్రిద విద్రప్రాణాయామజవాబులకంటే తిరంకోసరం చెయిజాచేనంటే లోకమంతా అభినందిస్తుందే దేవరా!

ఇండుపూరు వార్తలు

[illegible] 8 తేది [illegible] నంద్యాల ఆంధ్రరాష్ట్ర సభకు మే[illegible] రామిరెడ్డి, యన్. శంకరయ్య, బి. శంకరయ్యగార్లను ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనిరి.

నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరు గారికి విజ్ఞప్తి

మార్చి నెలాఖరున యివ్వవలసిన ఎయిడెడ్ స్కూళ్లగ్రాంటు చెక్కులు యింతవరకును యివ్వలేదు ఈ నెలాఖరుదాకా యివ్వరనికూడ తెలియుచున్నది. ఈవిషయము గురించియు, ఎక్కువ తేమ కౌన్సిలు పరిపాలన లేవిధముగా జరుగుచున్న దాన్నిగురించియు జమీన్ రైతు 21-6-37 4-6-37 పత్రికల్లో ప్రకటింపబడిన వ్యాసములు తమరు గమనించియేయుందురని మానమ్మకము. తమరుకూడా కౌన్సిలు సభ్యులని తెలియుచున్నది. ఇంతటనైనను తమరు ప్రత్యేకశ్రద్ధవహించి చెక్కులు త్వరగా పంపునటులచేయ ప్రార్థించుచున్నాము. ఎయిడెడ్ స్కూళ్ల టీచర్ల యిబ్బందులు చెప్పనలవి కానివి. బహిరంగముగ చెప్పుకొనినచో గ్రాంటుకు యేమిభంగము కలుగునోయని భయము. అందువలన ఎంతటి కష్టమునైనను భరించి పూరకుండవలసియున్నది. తమరు రహస్యముగ విచారణసల్పి తన్నివారణోపాయము గావించినచో మహోపకారము గావించినవారయ్యెదరు

ఈ నెలాఖరునైనను చెక్కులు సంపునపుడు క్రింది విషయములు గమనింపనటుల శ్రద్ధగైకొనప్రార్థన.

(1) తాలూకాలవారిగా చెక్కులు పంపవలెను. ముందు దూరపుతాలూకాల చెక్కులు పంపవలెను.

(2) చెక్కులలో పొరబాటులు ఉండుటచే అవి చెలామణికాక, వాటిని సవరించుకొనుటకై చాలదూరమున మేనేజర్లు, టీచర్లు, నెల్లూరువచ్చి ఆఫీసుచుట్టు ప్రదక్షిణముచేయకుండా వుండులాగున జాగ్రత్తగా పంపవలెను. చెక్కులు క్యాష్ కాకుండా మేనేజర్లకు అనవసర యిబ్బంది కలిగినచో విచారించి తగిన చర్యగైకొనవలెను.

(3) ఇప్పటికి చాలా ఆలస్యమైనందున జిల్లా మారుమూలలలోనుండువారికి విషయము తెలియుటకై చెక్కులు ఏతేదినుండి పంపబడునది, ఏఏ తాలూకాలవి ఏఏ తేదులలో పంపబడునది పత్రికలో ప్రకటించవలెను.

మరొకముఖ్యవిషయము. ప్రస్తుత ఆఫీసుసిబ్బంది వలన సక్రమముగ పనిజరుగుటకు వీలువున్నదో లేదో విచారించి యీపనిపూర్తి అగుటకును ఎవి మెంటరి ఎడ్యుకేషన్ ఆక్టుప్రకారము స్పెషలు ఉద్యోగిని నియమించుట ఆవశ్యకమా లేదా యను విషయమును వెంటనే ఆలోచింపవలెను.

—ఒక ఎయిడెడ్ స్కూలుమాస్టరు

కనిగిరి కాంగ్రెసు అభిమానులపైదాడి

గతజిల్లాబోర్డు, అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు ఓటిచ్చిన కనిగిరి వాస్తవ్యులకై తహశీలుదారువారును, కనిగిరి గ్రామమునసఫ్ గారును క్రోధముకలిగి అనవసరముగ అనేక యిబ్బందులు కలుగచేయుచున్నారు. ఏనిమిష మునకు ఏమిజరుగునోయని ప్రజలు భయోన్మాదులైయున్నారు.

వివరములు ముందువారపత్రికలో ప్రకటింపబడును.

—కనిగిరి పౌరుడు.

ఏలూరు ఫిలిమ్స్ లిమిటెడ్

ఏలూరు.

దేశానికి అపూర్వాధిక్యాన్ని కల్గించగల

శ్రీనివాస కళ్యాణము

లేక

వెంకటేశ్వర మహాత్మ్యము

అను పౌరాణికగాధ షూటింగు కలకత్తాలో త్వరలో ప్రారంభించబోవుచున్నారు.

కవి: తాండ్ర సుబ్రహ్మణ్యం

అక్కడ! ఆంధ్రలోకమంతయు అబ్బాలనో పాలకు [illegible] ప్రఖ్యాతి నటీనటులు లే!!

డైరెక్టరు: పి. పుల్లయ్య బి. ఎ.

చందాదారులకు

నాయుడుపేట, సూళ్లూరుపేట, కాళహస్తి తాలూకాలలో చందాలు వసూలుచేయుటకు కమప్తి వెంకటసుబ్బయ్యగారిని,

ఉదయగిరి తాలూకా, కడపజిల్లాలలో చందా వసూలుచేయుటకు కుదువ్వారెడ్డి బుడ్డి రామయ్యగారిని

ఏజంటులుగా నియమించినాము. చందాదారులు వారికద్ద చందాలుచెల్లించి రశీదులు పొందవలెను.

మేనేజరు.

జమీన్ రైతు

11—6—37

హృదయ పరివర్తన మవసరము.

కాంగ్రెసువారు మెజారిటీ వచ్చిన ఆరురాష్ట్రములలో గవర్నరులు వ్రాతమూలకమైన హామీలు యివ్వవలయు ననిరి. తరువాత వ్రాతమూలకముగ నవసరములేదు, ముఖాముఖిగా కాంగ్రెసు నాయకులతో చెప్పిన చాలుననిరి. ఈ హామీలు గవర్నరులు నిరాకరించుట వలన ఆరు రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవులను నిరాకరించిరి. కాంగ్రెసుకోరిక సమంజసమైనదనియు, న్యాయమైనదనియు కొందరు ప్రముఖులు న్యాయవేత్తలు సమర్థించిరి. చట్టప్రకారము గవర్నరులు హామీయిచ్చుటకు వీలులేదని కొందరు వాదించిరి. రాజకీయ వాతావరణమందు ప్రపంచంలో ఇదివరకెన్నడును కనివిని యెఱుగని మహత్తరమగు నొక గొప్ప ప్రతిష్టంబన మేర్పడెను. గవర్నరులు నడమంత్రపు మంత్రివర్గముల నేర్పరచుకొని, శాసనసభలను సమావేశపరుపక పోయిరి.

ప్రభుత్వమువారును, కాంగ్రెసువారును, ఇరువురును ప్రతిష్ఠకొఱకే పెనుగులాడుకొను చుండుటవలన యీ ప్రతిష్టంభన మేర్పడినదనియు, యిరువురును తమపేడికిలిని సడలించి సమన్వయ మార్గముల త్రొక్కవలెననియు, కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవుల నంగీకరింపవలెననియు సలహాలు అన్నిమూలల నుండియు కురియ మొదలిడెను. కాంగ్రెసువారు తమపట్టునువీడి ఒకమెట్టు దిగివచ్చిరి. గవర్నరులకును మంత్రులకు భేదాభిప్రాయము జనించినపుడు గవర్నరులు మంత్రులను బర్తరపు చేయవలెనని కాంగ్రెసువారు కోరిరి. తరువాత మరొక మెట్టుదిగివచ్చి బర్తరపు చేయుటకోయి నను మంత్రులు రాజీనామా యియ్యవలెనని గవర్నరులు కోరినచో చాలుననిరి. కాంగ్రెసువారు ఎంతదిగివచ్చినను, తమపట్టుదలను ఎంత సడలించుకొని సమీపించుచున్నను ప్రభుత్వమువారి యందు ఇసుమంతయు పట్టువిడుపు కనపడుటలేదు. ప్రభువులసభయందు ఇండియామంత్రి జట్లండు ప్రభువుగా రుపన్యసించుచు మంత్రులు రాజీనామాయిచ్చునట్లు గవర్నరులు తప్పక కోరవలెనని నిర్ణయించుట వివేకమార్గము కాదనియు పార్లమెంటు ఉద్దేశములకు అనుగుణము కాదనియు తెలిపిరి. ఈ విషయమును గురించి యిప్పుడు ఒప్పుకొనుటకం టెను, యీ విషయమును ప్రస్తుతము నిర్ణయింపకుండ వదలివేయుటయే అత్యుత్తమ పద్ధతియనిరి.

బీహారు గవర్నరుగారు స్థానికస్వపరిపాలనా సంస్థల ఆహ్వానపత్రమునకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు గవర్నరులకును, మంత్రులకును విభేదము కలిగినపుడు అవలంబించవలసిన చర్యను గురించి ముందుగనే నిర్ణయించుకొనుట లాభదాయకము కాదనియు, గవర్నరులును మంత్రులును భాగస్వాములుగా పనిచేయుచున్నచో తాను యెల్లప్పుడును మంత్రివర్గమునకు చేతనైనంత సహాయము గావించుననియు, అత్యంత విషమస్థితి యెప్పుడును ఉదయింపదనియుచెప్పి జెట్లండుప్రభువు చెప్పినదానికి అనుపల్లవిగ తేల్చెను. రాజ ప్రతినిధిగారు యింతవరకును యీవిషయమున పెదవి మెదల్పక నేయున్నారు.

ప్రజాభీష్టమునకు విరుద్ధముగను, దేశీయ అవసరములకు, సౌకర్యములకు ప్రతికూలముగను చట్టము నిర్మింపబడెనని కాంగ్రెసువారు చెప్పుచున్నారు. తమ కార్యవిధానమునకు గవర్నరులకుయివ్వబడిన ప్రత్యేకాధికారములు అడ్డుతగులునేమోయని సంశయించుచున్నారు. అందుకనే ముందుగ మాట యివ్వవలయునని గవర్నరులను కోరుట. గవర్నరులకు మంత్రులను డిస్మిసుచేయు అధికారము కలదనుచున్నారు. బీహారు గవర్నరు చెప్పుటలో అటువంటి విషమస్థితులు కలుగవని తెలుపుచున్నారు. అట్లయిచో కాంగ్రెసువారు కోరిన కోర్కెలను అంగీకరించుటకు ఆక్షేపణయేమి? అభిప్రాయభేదము జనించినపుడు కాంగ్రెసువారు కోరినటుల గవర్నరులు రాజీనామా యియ్యవలెనని కాంగ్రెసువారిని కోరుటవలన గవర్నరులు కాంగ్రెసువారి కార్యక్రమమునకు భంగము కలిగించినవారైరని చెప్పుకును. విషయము మూజుమానుగ లేకుండ అటుల స్పష్టపరచుటకే కాంగ్రెసువారు ముందుగ నిర్ణయింపవలెనని కోరుట.

కాంగ్రెసువారేమొ అనేకమెట్లు దిగివచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము బిగుసుకొనియే యున్నారు. నిజముగ కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరింపవలెనని కోరుచో కాంగ్రెసువారివలె ముందుకురాక తప్పదు. హృదయ పరివర్తనము అవసరము. ఒట్టిమాటలతో ప్రయోజనములేదు. కాంగ్రెసువారు పదవుల స్వీకరింప కోరుచున్నామని చెప్పుమాటలకు అనుగుణ్యముగ కార్యరంగమందుకూడ సుహృద్భావము, పరిమార్పు చూపవలెను. కాంగ్రెసువారు కేవలం ప్రతిష్ఠకై పెనగులాడుచుండుటలేదని తేలిపోయినది. కాంగ్రెసువారు చేయవలసినదంతయు చేసిరి. ఇకన జరుగవలసినది ప్రభుత్వపక్షమున హృదయ పరివర్తనమే! ఇప్పటికైనను ప్రభుత్వమువారు ముందు అడుగువైచి కాంగ్రెసువారు అధికారము స్వీకరింప అవకాశము కల్పించెదరని కోరుచున్నాము.

—

పంచాంగాలు పోతే నక్షత్రాలు పోతవా?

—

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ లైబ్రరీలో సోషలిజమునకు సంబంధించిన పుస్తకాలు వుండకూడదని వైస్‌ఛాన్సలరగు సి. ఆర్. రెడ్డిగారు ఉత్తర్వుగావించారు. ఇతర విశ్వవిద్యాలయాల్లో గావింపబడని ఉత్తర్వును కొత్తపట్నం లాటీచార్జి జరిగినవెంటనేపీ రొక్క రుమాత్రం గావించుట వింతగనున్నది. ప్రపంచమంతను సామ్యవాద ప్రచండవాయువులు వీచుచుండ ఆంధ్రయూనివర్సిటీని సీసాలోవేసి కార్కునుబిగించినంత మాత్రమున నేమిప్రయోజనము? అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శి కృపాలినీగారు వ్రాసినటుల వైస్‌చాన్సలరుగారు యువకులయందు నూతనవికాసము కలుగకుండ జేయవలెనంటే అనేక రకమైన గ్రంథాలను నిషేధింపవలసియుండును. అసలు బ్రిటిషువారే వ్రాసిన హిందూదేశచరిత్రయే నిషేధింపవలసియుండును. విశ్వవిద్యాలయంలో గ్రంథములు లేకున్నంతమాత్రముననే విద్యార్థులకు సోషలిస్టు సిద్ధాంతములు అలవడక పోజాలవు. ప్రపంచ వాతావరణమును యీ స్వల్ప కార్యముతో అరకట్టగలమని రెడ్డిగారు తలంచుట ఆశ్చర్యముగనున్నది. పంచాంగములు పోయిన నక్షత్రములు పోవునా? సముద్రమును వెనుకకు మరలిపోవలెనని పూర్వము ఉత్తర్వు జేసిన కెన్యూటను ఆంగ్లరాజునకు బదులు నేడు రెడ్డిగారు ఆంధ్రయూనివర్సిటీలో వెలసినాడు.

—

కలెక్టరుగారి జాబు.

వెంకటగిరి సబ్‌మాజిస్ట్రేటు ట్రాన్సుఫరువుగూర్చి.

వెంకటగిరి సబ్‌మాజిస్ట్రేటు మ॥రా॥ రా॥శ్రీ పి. రామమూర్తి పంతులుగారి ట్రాన్సుఫరువుగూర్చి 21-5-37 తేది జమీన్ రైతు 8 పేజీలో ప్రకటించిన విషయములో:—

సదరు సబ్‌మాజిస్ట్రేటు ట్రాన్సుఫరు విషయంలోగాని, శెలవుసందర్భములో గాని వెంకటగిరి మహారాజాగారి సంబంధము ఏమీలేదని నెల్లూరుజిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

—

కొక్కుపాడు రైతుల విలాపం.

—

నెల్లూరుజిల్లా కోటవద్ద కొక్కుపాడు గ్రామానికి 30 సంవత్సరాలుగా ఒక తెగులు చుట్టుకొన్నది. చల్లకాల్వనీరు ఏటినపోకుండా మధ్యలో కట్లుతెంచుకొని మాపొలాలమీదకపారి సాగుభూములన్నీ గండ్లుబడి, యిసుకదిబ్బలుబెట్టి మాదుంప తెంపింది. 80 ఏండ్లుగా బంజరు భూములకు ముజరాలివ్వకుండా ప్రభుత్వమేడ్పించినా, అప్పులవారు వేధించినా ఎట్లో బ్రతికాము. మహానుభావుడు, బెల్లేటి వీరారాఘవరెడ్డిగారి దయవల్ల, నిరంతరకృషివల్ల ప్రభుత్వంచేత డెబ్బయివేలు శాంక్షన్ చేయించి అగండ్లే, ఏటికిరెండుప్రక్కలా పొల్లుగట్టపోసినారు. ప్రభుత్వంవల్ల శాంక్షనయిన కోర్వకట్టయున్నా తూమున్నా డబ్బులేదని పని ఆపారు. ఆకెల్లువంతా భూములమీదపడి మరీ వేధిస్తున్నది. ప్రభుత్వంవారు దయయుంచి కోర్వపని పూర్తిచేయించకున్న మేము పూర్తి నష్టపడి పోయెదము.

శాసనసభ్యులుగూడ తగుకృషి చేయప్రార్థన.

—పురవాసి

—

ఆంధ్రరాష్ట్రరాచకీయ మహాసభ.

జూన్ 19, 20. నంద్యాలలో

—

అధ్యక్షుడు:— గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య చౌదరిగారు.

సభాప్రారంభకులు:— సి. రాజగోపాలచారిగారు.

—

బీహారు శాసనసభ్యులు 152 లో కాంగ్రెసువారు 97 మంది. 91రు తాత్కాలికపు మంత్రివర్గముపై విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రకటించుచు శాసనసభను వెంటనే సమావేశపరుపవలెనని యొక విజ్ఞాపనమును గవర్నరుకు పంపిరి.

—

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

(విమర్శకుడు)

అల్లూరు వాస్తవ్యుడు యం. ఎ. రావుసాహెబు గారు, గోవిందరెడ్డి సాహెబ్ రావుసాహెబు గారికిన్నీ, రామచంద్రారెడ్డి బెజవాడ సి. బి. యి. గారికిన్నీ, అధికార్ల క్లబ్బులో విందు జరిపినారట మిత్రులకు బిరుదు ప్రదానోత్సవ సంతోషసూచకంగా. పన్నులకు లక్షల ప్రజాసామాన్యం గల బాహ్య ప్రపంచముండగా పదిమంది అధికార్లకు సంబంధించిన ఆఫీషియల్ క్లబ్బులో ఎందుకు వెరపేర్చవలెనో వచ్చింది యీ వాంఛ్రామణ క్రతం! బహుశః బాహ్య ప్రపంచంలో యీ బిరుదుల పరువు విలువలేక పోవడమే కారణంగా ఉంటుంది కాబోలు!

* * *

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీని కాంగ్రెసు వశపరుచుకొంటుందా! లేదా! అనే ప్రశ్నను కమిటీవారు యింకా తేల్చలేదు. ఓటర్లలిస్టు మిగిలిపోతున్నది. ప్రవేశించేట్టుంటే ముందుగానే కార్యక్రమం వెయ్యాలి. జాగ్రత్తపడకపోతే అపనిందలు తప్పవుసుమా!

* * *

శాసనసభలు, జిల్లాబోర్డులు స్వాధీన పెట్టుకొని మునిసిపాల్టీ విషయంలో నిర్లక్ష్యమలడం సరిగాదు. జిల్లాకంతకు కేంద్ర మిది. దీనిలో పాటుపడితేనే జిల్లామాయమాలలుకూడ ప్రతిఫలిస్తుంటవి. కావున తప్పక మునిసిపాలిటీని చేతబట్టుకోక తప్పదు. అధ్యక్షులవారికి అంత యిష్టంలేదని పుకారాలున్నవి. తన కిష్టమున్నా లేకున్నా కమిటీలో పెట్టండి వెంటనే. నో టైం. టైం లేదు. గోఅహెడ్.

* * *

ఉత్తరబోర్డు సెక్రటరి యమ్. వెంకటపతినాయుడు బి.ఎ.బి.యల్. గారి బోర్డు నియామకాన్ని ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. మునిసిపాల్టీ కమీషనరు సిప్పగాని, యీ సెక్రటరి సిప్పగాని బాధ్యతతో కూడుకొన్న పెద్ద ఉద్యోగాలు. వీటిని ఆఫీసుల్లో ప్రొద్దస్తమానం బల్లవద్ద చేతులు జాపటానికి అలవాటుపడ్డ గుమాస్తాలు అలంకరించడం, చెలి విమార్శిపని.

* * *

కమీషనరుగారూ! మాంసం, వధ్యశాలల నుండి కసాయి అంగళ్లకు మూతలేని బండ్లల్లో తీసుకపోవడం, కంపలతో మనుష్యులు మోసుకపోతుంటే రోడ్డంతా రక్తసిక్తంగావడం చూస్తున్నాం. పైన దుమ్ముదుమారమూ పడి ఆహారక్యంకూడా. ఆరోగ్యశాఖవారికి యిదికన్పించక ప్రశ్న గాకపోతే కొంచెం వారితో మనిమితే స్తారా! యీబాధ తప్పించవలెను.

* * *

గోనుపల్లె పంచాయతీబోర్డు స్థాపించి యింత కాలమైతే అక్రమాలు పంచాయితీ ఆఫీసరుగారి పాదధూళికూడ ఒకమాటు దగులలేదటే! వర్ధించేవాడు మనవాడైతే కడంతిలో కూర్చొమన్నాడు—

* * *

వెంకటగిరి భూస్వాముల లెక్కల తనిఖీచేసే పనికి రాఘవరెడ్డిగారు రు 70/- ల జీతంతో బి.ఎ.బి.యల్ ఎవరైనా వానిపై ఉద్యోగానికి నియమించమని ప్రాస్తే సంస్థానపు డాక్టరు పుత్రుడు బి. ఎ. తప్పిపోయిన విద్యార్థిని, తూర్పు పడమర తెలియనివార్ని నియమించారట. కోర్టువారైనా తిరగా లోక్యం బుద్ధులోని విషయం తెలిసిన వకీలును నియమించడం సులబు.

* * *

ల్యాండు మార్టిగేజి బ్యాంకులు పెట్టించడానికి వెంకటగిరివారు ప్రయత్నిస్తున్నారట. బల్లవోలులో పూరు ఫ్యాక్టరీ పెట్టించినట్టు. భోగట్టాలకోసరం ప్రత్యేక ఉద్యోగుల్ని నియమించారటకూడ. అంతరార్థం విచారిస్తే ఎస్టేటు వారికి రావలసిన పాతబాకీలు పనహాయ లక్షలు వసూలుచేసుకునే పన్నాగంగా కనుపడుతోంది. మంచిచెడ్డలు ఆలోచించకుండా రైతులు యీవూచ్చుల్లో కలదూర్చరాదు సుమా!

* * *

జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిల్లో మునిసిపాలిటీకి గల సభ్యత్వానికి టి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగార్లు అభ్యర్థులని తెలియుచున్నది. కౌన్సిలు ఆఫీసు హెడ్‌గుమాస్తా సుబ్రహ్మణ్యంగారి క్లాస్‌మేటు. అదిగాకుండా ఇతనికి వీరివూరి వార్డులలో కొంతకు కొంతపలుకుబడికలదు. అందుచేత ఎన్నికల్లో ఈమెుఖమాటం చూచుకొని వీరువూరు కౌన్సిల్లోకి పోయి వాక తుర్పులు మనపుచేయడంతప్ప, నేడుకౌన్సిలు ఆఫీసులో అవలంబించియుండే కల్మషాన్ని అవగింజంతకూడా తొలగించడానికి వుపయోగపడరు. నోరు కల్గినవారిని, నిర్మొగమాటస్థుల నెవరినైనా పంపుతుంటే కౌన్సిలు గౌరవం దక్కుతుంది.

* * *

బంకులస్థలాలు వేలంపద్ధతిమీద యివ్వాలని ఇప్పటికి రెండుమారులు కవున్సిల్లో తీర్మానింపబడింది. ఈవిషయం పునరాలోచించడానికి ప్రత్యేకసమావేశం జరపాలని 12 మంది నోటీసిచ్చారు. కోర్టుదగ్గర కాఫీహోటలు ముందుండే బంకు అతను రు 50 లు కాఫీహోటలు వారికి మునుపు యిస్తూవుండేవాడంటే బంకులు వేలం వేస్తే లాభమో లేక నిర్ణయశీలుకే యిస్తే లాభమో ఆలోచించాలి. రాబోయ్యేఎన్నికల్లో మొఖమాటాలు చూచుకొని కవున్సిలుకు వచ్చే ఆదాయాన్ని పోగొట్టుకుండుట కవున్సిలర్ల ధర్మం. కలెక్టరుగారు కూడా వేలంపద్ధతికి ఆక్షేపణ చెప్పలేదని తెలుస్తున్నది. చూడాలి మన కవున్సిలర్ల ధీమతి.

జర్మనీలో హిట్లరు ప్రభుత్వము శాశ్వతమగునది విరుద్ధమగునన్నదని అమెరికా యుగ్రప్రవర్తులు నిరసించిరి.

వెంకటగిరివారి అక్రమ పట్టాలు.

దివానుగారి చేతగానితనం

వెంకటగిరి తాలూకాలో కొన్నిగ్రామాలలో 1908 సం॥ ఎస్టేటు ల్యాండుఆక్టుకు దరువు లేని ఆక్టుప్రకారం ఎస్టేటువారికి హక్కుగల చెట్లనుగూడ కొని డబ్బుగట్టినారు. అందులో తిర్గం పాడు గ్రామస్థులుకూడ చెట్లుహక్కు కొన్నారు.

ఇప్పుడు క్రొత్త పట్టాలుచ్చిరికాలు మార్చుకోవడంలో తిరగా మామూలుప్రకారం 1908 సం॥కు ముందు చెట్లుహక్కు జమీందారుది అని వ్రాసియిచ్చారు. కొందరు గ్రామస్థులు యీపట్టాలు పుచ్చుకోలేదు. కొందరుమాత్రం వారిభాద పడలేక పుచ్చుకుంటున్నారు.

ఈ ఖర్మకాండ చేతగాని దివాను పెత్తనంలో జరుగుతున్న అన్యాయం. చేతులార డబ్బులోని కొనుగోలుచేసిన చెట్లహక్కుగూడ తిరగా జమీందారుకు స్వీకరించబడేయడం వదులుకొన్న దివాన్లకు న్యాయమైనదిగా కనుపడుతున్నదా! ఇంకటనైనా ఎస్టేటువారు యీఘోరకార్యాల నుండి బుద్ధిమరల్చేదని విన్నపము.

—తిర్గంపాటి రైతు.

కొత్తపట్నపు కేసు

16 మందిమీద మాత్రమే

కొత్తపట్నం లాకీవాక్లీలో అరెస్టుచేయబడిన 52 మందిలోనుండి 7 తేదివాడు 36 మందిని వదలివేసి 16 మందిమీద మాత్రమే కేసుపెట్టిరి.

ఆ 16 మంది

1. కంభంపాటి సత్యనారాయణ
2. అల్లూరు సత్యనారాయణరావు
3. మునిపల్లిరామారావు
4. మైలవరపు రామారావు
5. సి. పి. ఎల్లాంగో
6. ఉద్దరాజు సూర్యరాజు
7. రావి ఆదిశేషయ్య
8. వాకిరి కృష్ణస్వామి
9. బీరంరాజువాధం
10. భూపసాటి నరసింహారాజు
11. కోనూరి సుబ్బరాజు
12. కలిదిండి బంగారురాజు
13. శ్రీగిరిరాజు సత్యనారాయణ
14. కోట అబ్బయ్యశెట్టి
15. తిమ్మరదుల వరసింహం
16. వాసిరెడ్డి నారాయణగారలు

ప్రాసిక్యూషన్ సాక్ష్యం పూర్తి అయినది. డిఫెన్సుసాక్షుల విచారణ 14 తేది జరుగును. ముద్దాయిలను జమానుమీద విడుదలచేయ నిరాకరింపబడెను.

మల్లెపూలతో వధూవరుల చావు.

…కీవాడిలో మల్లెపూలు ధరించిన నూతన వధూవరులు మరణించారట. పువ్వులలో ఒక విధమగు ఎఱ్ఱటి క్రిములుండినాటివే మరణం సంభవించినదట.

నెల్లూరు వార్తలు.

జడ్జి

చంద్రగిరి కలెక్టరుగానున్న యమ్. పి. కృష్ణారావు ఐ. సి. యస్ గారిని నెల్లూరు జిల్లాజడ్జిగా నియమించిరి.

కనిగిరిమునసబ్

మద్రాసు అడ్వకేటు యస్. నారాయణరావు నాయుడు గారిని తిరిగి మునసబుగా కనిగిరికోర్టుకు నియమించిరి.

నెల్లూరుమునసబ్.

మద్రాసుఅడ్వకేటు వి. పట్టాభిరామయ్య గారిని తిరగా ఆక్టింగు నెల్లూరు మునసబుగా నియమించబడిరి.

వి. పోలారెడ్డిగారు వెంకటాపురం కోర్టునుండి రేపల్లె కోర్టుమునసబుగా మార్చబడిరి.

నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సభ

యీ జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహక సభ నెల్లూరులో శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారి గృహమున 16 తేది సాయంత్రం 5½ గం॥ జరుగును. సభ్యులెల్లరు రాప్రార్థన.

యీక్రిందివిషయములు చర్చింపబడును.

(1) జిల్లాసంఘముయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులు.

(2) జిల్లారాజకీయ మహాసభను జరుపుటకు ఏర్పాట్లుచేయుట.

(3) తాలూకా గ్రామసంఘములను ఏర్పాటు చేయుటకు ఎన్నికోర్యోగి నియమించుట.

(4) వాలంటరీల చందాదారులను విరివిగా చేర్పించుటకు ఫిర్కా ఆఫీసర్లను ఏర్పాటు చేయుట, ప్రాథమిక సంఘములను వృద్ధిచేయుట.

(5) కార్యదర్శిగారు తెచ్చు యితర విషయములు.

దువ్వూరు బలరామిరెడ్డి,
ప్రధానకార్యదర్శి.

ఇట్టి కమిటీ లేనా జమీన్ రైతు కోర్కెలీడేర్చేది?

అగ్రా వెంకటేసి అత్తు సవరణకుగాను సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ కాంగ్రెసు సభ్యులను, ఒక సబ్ కమిటీగా ఏర్పరచిరి. ఈ సబ్ కమిటీ జమీందారీ రైతులు, జమీందారులకు చెల్లించవలసిన పాతబాకీలను తొలగించు నిమిత్తమై ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకును, జమీందారీ భూములను రైతులే స్వాధీనము చేసికొని ఒక నిర్ణీతపు శిస్తును ఏర్పాటు చేసుకొని చెల్లించుటకుగాను బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకును నిర్ణయించినది. ఈ సబ్ కమిటీవారికి ప్రతిఫల సహితముగాగాని ప్రతిఫలరహితముగాగాని జమీందారీ పద్ధతిని తొలగించు ముద్దేశములేదు. జమీందారులకు అనవసరమైన అన్యాయమైన నష్టములు కలుగకుండునట్లు సవరణలను తయారుచేయుదురు. ఇంకను అనేక సవరణ బిల్లులనుగూర్చి చర్చలు జరుగుచున్నవి.

ఆంధ్ర మహాసభ

31 తేది కాకినాడలో

అధ్యక్షులు:— పి. వి. గిరిగారు.

ధ్వజారోహణము:— పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు.

పెద్దాపురం తాలూకా రైతు మహాసభ.

సభాప్రారంభకులు
మాదిన సుబ్బారావుగారు,

సభాధ్యక్షులు
ముళ్ళపూడి పళ్ళంరాజుగారు.

పెద్దాపురంతాలూకా రైతుమహాసభ 4-6-37 తేది పెద్దాపురం ఆర్యవైశ్య సత్రంలో సమావేశంకాబడినది.

సభాప్రారంభోత్సవం జరిపిన మాదిన సుబ్బారావుగారి ఉపన్యాసం భాగం:—

రైతుకష్ట నివారణలకొరకు, రైతుల ఆర్థికాభివృద్ధి కొరకు రైతుసంఘములుండుట ముఖ్య అవసరము. కార్మిక - కర్షకుల హక్కుల పోరాటానికి గ్రామ, ఫిర్కా, తాలూకా, జిల్లా రాష్ట్ర, అఖిలభారత రైతుసంఘాలను స్థాపించాలను. మహాసభలు జరపాలె. రైతుదినోత్సవయాత్రలు సాగించాలె. కాంగ్రెసు సంఘాలుండగా ప్రత్యేక రైతుసంఘాలు అవసరంలేదను వాదం సరిగాదు. రెండు ఉద్యమాలను నడుపువారు స్వార్థత్యాగులైనను, రైతులు తమ ప్రత్యేక విషయాలుగూర్చి ఆందోళన చేయాలంటే తప్పక రైతుసంఘాలుండి తీరాలె. కాంగ్రెసువారు అధికారంలోకి వచ్చినాకూడా యీ సంఘాలువుండి తీరాలె. డాక్టరు పట్టాభిగారి వాదాన్ని నేనొప్పుకోను. రైతులెల్లరు ప్రతిచోట సంఘాలను స్థాపించి, రైతు ఉద్యమాన్ని బలపర్చవలె. కిర్లంపూడి, కాట్రావులపల్లి, పిఠాపురం మొదలగు ఎస్టేట్లలోనున్న రు 1 కి రు 40/- రు 60 లపన్ను ఘోరం. వారికెత్తనందారులు చేసే దుండగాలు, అన్యాయపు కేసులు, అబద్ధపుసాక్ష్యాలు, చాలా అన్యాయం. కొత్తపట్నం లాఠీచార్జి చాలఅక్రమం. నడమంత్రపు మంత్రుల 9 మాసాల కార్యక్రమం నమ్మకూడనిది. ప్రజాసామాన్యానికి కూడు, గుడ్డ, నివాసాన్ని జూచి భయపడవలసిన అవసరంలేదు.

అధ్యక్షులు పళ్ళంరాజుగారి
ఉపన్యాససారం.

గవర్నమెంటుకంటే జమీందారీలలో పన్నులెక్కువగానున్నవి. రైతులు శిస్తుదురవస్థలు తొలగించుకోవాలంటే రైతుసంఘాలు స్థాపించుకొని వాటిద్వారా తమప్రాతినిధ్యము అన్నిటిలో వుండేటట్లు చూచుకొని, తమహక్కులకై పోరాడవలె. రైతుసంఘాలు ప్రభుత్వంలో అవసరమైన పనులు తీర్చుకోటానికి, కాంగ్రెసుసంస్థ రాజకీయ స్వాతంత్రం సంపాయించటానికి కృషిచేస్తూయున్నవి. రైతుసంఘాలు తాత్కాలికబాధా నివారణలకవసరం. రైతుసంఘాలు రాజకీయంగా కాంగ్రెసును బలపర్చవలె. నిజమైన సేద్యంచేసేవాడే రైతుగా భావించాలి. రైతుకుటుంబ పోషణానికి కావలసినభూమిపై శిస్తు విధించరాదు. మంత్రులు బడ్జెట్ లేక శిస్తు [illegible] కట్టి ప్రకటించారు. సోషలిజం అంటే భయపడవలసిన అవసరంలేదు. కాని యిది [illegible] కలసి [illegible] యీ సామ్యవాదం [illegible]. కొత్తపట్నం లాఠీచార్జి అక్రమంగా జరిపిరి. జైలులోవున్న [illegible]శ్వరరావుగారి వీపుమీద దెబ్బలను స్వయముగా చూచినని చెప్పిరి.

వెంకటగిరి చిరుతపులి.

పశువులమీదేగాదు
మనుష్యులమీదకూడా.

చిరుతపులి పాలెంకోట ప్రాంతం అడివిలో వుండి పశువులను సంహరిస్తున్నది. ఇప్పటికి ఆరు నేడు పశువులను ఆహారితీర్కొన్నది. రాత్రిపూట గ్రామసమీపాల్లో గ్రామాల్లో సంచరిస్తూన్నది. దీనిభయానికి పశువులను కొట్టాల్లోనుండి బైటకోలదానికే భయపడిపోతున్నారు.

పశువులమీదకే గాక మనుష్యుల మీదకుకూడ హుంకరిస్తున్నది. ఈమధ్య పాలెంకోట శెట్టివాడొకడు మొక్కలపాటికి పోయివస్తుంటే పొటిపూటే అడ్డగించింది. అక్కడుండే మామిడితోపు కావలివాడు పరుగెత్తగా వెళ్లిపోయింది. తిర్గంపాడు యానాదికి పుట్టంపోలుగాడు పట్టపగలు అడవిలో పోతుండగా తిర్గంపాటికి పడమర మైలు దూరంలో వీడిమీదబడి గోళ్ళతో కొట్టింది. వీడు పెద్దగా అరవగా వదిలిపెట్టి వెళ్ళిపోయింది. చెలికంపాటి గొల్లవాడినొకడిని యిట్లే కొట్టింది. బలమైన గాయములని వినికిడి.

ఈవిధంగా దీనిబాధ హెచ్చుగాఉంది. దీనికి రాజాగారు అనుమతిచ్చారా అని అనుమానంగా ఉంది. లేకపోతే యిన్నాళ్ళే వెంకటగిరి ప్రిన్సుగారి భయమన్నాలేక ఇంతవిచ్చలవిడిగా సంచరిస్తుందా? ఈమధ్య వెంకటగిరిప్రిన్సుగారు వేటకొచ్చినప్పుడు యీవృత్తాంతం నివేదించగా యితర కారణాలుచెప్పి తప్పుకొన్నాడట. ఇంతకుముందెప్పుడైనా యింతమాత్రపుపోరిడి వచ్చిందంటే ఇక నిద్రాహారాలుంటవా దాన్ని సంహరించేదాక. సంస్థానానికి ఓట్లివ్వలేదనే ఆక్రోశం పూర్తిగా ఉంది యీ చిరుతపులికికూడ.

ఆ ఊ అంటే రైతులమీద చీటికిమాటికి కేసులుపెట్టి దుంపతెంచే పోలీసుదొరతనమువారైనా తక్షణం యీ చిరుతను సంహరించి పశునష్టాన్ని, రైతుభయాన్ని, తీర్తురని ప్రార్థన.

— ఒక రైతు

విండ్సరు ప్రభుపు వివాహము

నిరాడంబరముగ ఫ్రాన్సులో జరిగెను

రవిఅస్తమించని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు స్వాధీశ్వరుడుగయుండి, అతివైభవముగ జరుగవలసిన విండ్సరుప్రభువు వివాహము ఫ్రాన్సుదేశంలో నిరాడంబరముగ యీనెల 3 తేదిన జరిగెను. ఫ్రాన్సుదేశపు సంప్రదాయమునసరించి విండ్సరుప్రభువు సింప్సనుసతిగాగలు మాంట్సు నగరపు మేయరు ఎదుట తమవివాహమును రిజిస్టరు చేసుకొనిరి. భార్యను సంరక్షించుటకును విండ్సరుప్రభువు మేయరుముందర అంగీకరించెను. సింప్సనుసతి గద్గదస్వరముతో భర్తయెడల విధేయతతో వుంట తనధర్మమని అంగీకరించెను. పిమ్మట యిరువురు రిజిస్టరులో సంతకములు చేసిరి. విండ్సరుప్రభువు సాక్షి మేజరు మెట్ కాఫ్ గారు. సింప్సనుసతిసాక్షి హర్మనురోజర్సుగారు.

తాను ప్రేమించి స్త్రీని వివాహమాడుటకు బ్రిటిషుపార్లమెంటు వారు అంగీకరించకపోవుటవలన, విండ్సరుప్రభువు బ్రిటిషురాజ్యమును పరిత్యజించి ఫ్రాన్సులో నిరాడంబరముగ యీవివాహము జరుపుకొనుటుల యేర్పడెను. ఔరా ప్రేమ మహిమ!

శ్రేష్ఠమైన సిల్కులు.

అందమైన సిల్కు వస్త్రంగులు:— చాల నాజూకుగాను, చిన్నవలె తేలుపుగానువుండి చాలకాలము ఉపయోగపడును. 9 గజముల పొడవు 27 అం॥ వెడల్పు. పురుషులకు 8 వస్త్రలకుగాని, స్త్రీలకు 6 జాకెట్లకుగాని సరిపోవును. రు. 6—8—0. రెండవరకము రు. 4—6—0 మూడవరకం 3—8—0. పోస్టుఛార్జీలతోచేరి.

అద్దాల చీరలు:— అందమైన వివిధరంగులు కలిగి కంటి కింపుగనుండును. చాకు నాటికి నూరు గ్యారంటీ, 45 అంగుళములు వెడల్పులో 7, 8, 9, 10 గజములు పొడవును. ధర రు. 4-6-0, 5-0-0, 5-10-0, 6-4-0. పోస్టేజతోచేరి.

లేడీ వెల్లింగ్డనుగారు మాసిల్కులను కొని చాల ఆనందముచెందిరి. మా సిల్కుల శ్రేష్ఠతను చూచిన ఆశ్చర్యము చెందెదరు.

కొన్నవస్తువులు తృప్తిగలేనిచో డబ్బు వాపసు చేయబడును.

నేషనల్ ఉలన్ అండ్ సిల్కు మిల్స్ లిమిటెడ్ - లూధియానా

సమస్త గ్రంథములు

సంస్కృతము (నాగరి, తెలుగు)

ఆంధ్రము

హిందీ

ఇంగ్లీషు భాషలలోను,

కాలేజి స్కూలు టెక్స్టుబుక్కులును,

అన్నివిధములైన స్టేషనరీ వస్తువులును,

లోకధరలకు మాయొద్ద దొరకును.

—విద్యార్థులకు మంచి అవకాశము.

నాథం అండ్ మూర్తి

బుక్ సెల్లర్సు

ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

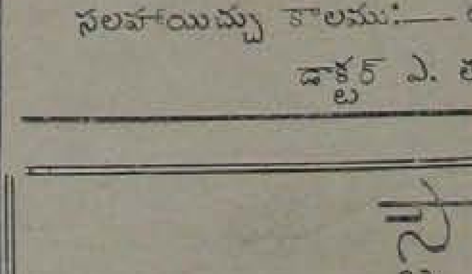

DENTAL HOSPITAL
Trunk Road, Nellore.

దంత చికిత్సాలయము

ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

పండ్లు మానవసౌందర్యమునకు ముఖ్యమైనది. కావున శుభ్రముగా నుంచుకొనుడు! పండ్లను పరీక్షించుటకును, శుభ్రపరచుటకును, కొత్త పండ్లుకట్టుటకు, సవిధమైన పళ్లనొప్పులను కుదుర్చుటకును ప్రఖ్యాతిచెందినవారు.

సలహాయిచ్చు కాలము:— ఉదయం 7-30 నుండి సా॥ 5-30 వరకు

డాక్టర్ ఎ. తంబూ, పండ్లవైద్యులు.

స్టౌ బీడీ

ఒకసారి కాల్చి, పొగాకుయందలి సువాసన గమనించుడు.

వివిధ విషయాలు.

సీమలో మామిడిపండ్లు.

ఇండియానుండి ప్రతివారం ఇంగ్లండుకు 2 టన్నులమామిడిపండ్లు దిగుమతి అగుచున్నవి. ఇండియాధః ధావ్యాల చప్పరించినట్లే మామిడి పండ్లనుగూడా దొక్కు చప్పరిస్తున్నారు. పట్నాలి షేకం మూలంగా గిరాకి హెచ్చైంది. ముందు ముందు చాలాప్రాధాన్యం వహించవచ్చు

* * *

కుక్కా యిది?

బొంబాయికర్ద ఎాహాలో యిద్దరుసారసీలు మయినరచి నిద్రపోతుంటే యిల్లు నిప్పంటుకున్నది. కుక్క అరచి యిద్దర్ని లేపింది. యిద్దరు తెలుపలకు పరుగెత్తితక్షణం ఆయిల్లుకాలి కూలిపడ్డది. యజమానుల మృత్యువాతనుండి తప్పించింది కుక్కా యిది!

* * *

జమీందారుని చంపిరి.

ఢిల్లీప్రాంతం ఒకగ్రామంలో దోపిడిదార్లు అర్ధరాత్రివేళ జమీందారుని యింటిపైబడి వస్తువులివ్వనందున జమీందారుని తుపాకితో కాల్చి చంపిరి. గ్రామస్థులను ముగ్గురను చంపి అగ్గురుని గాయపరచి కొల్లగొట్టినసొత్తుతో వెళ్లిపోయిరి.

* * *

వెయ్యిమంది విడుదల

బెంగాలులో వెయ్యిమంది డిటెన్యూలను మరత్తుతేకుండా వదలి ఒక సంవత్సరంపాటు పోషణకు కొంత అలవెన్సు యివ్వటానికి మంత్రులాలోచిస్తున్నారు. వదలిపెట్టేకాడ అందరిని ఎందుకొదిలిపెట్టి వారి తల్లిదండ్రులచేతైనా మంచిశే రనిపించుకోగూడదు!

* * *

సీమలో మసీదు.

సీమలో మసీదు కట్టడానికి లక్ష సవర్లు ఖర్చు అవుతుందట. దీనికి నైజాం ప్రభువు అరవైవేల సవర్లు విరాళమిచ్చారు. రైతులదగ్గర పదిహేను రూపాయల పన్నుగుంజి లక్షలకొద్దీ మసీదులకు విరాళమిచ్చినందుకు అల్లా సంతసిస్తాడా!

* * *

తుపాను

అహమదాబాదులో తుపానుగొట్టి ముగ్గురు చచ్చి పదహారుమందికి గాయములు తగిలినవట.

* * *

రైలులో స్త్రీని

గత ఆగష్టు 25 తేది ఒకతెవి బిడ్డతో ఆడవారి పెట్టెలో ఒక్కతే ప్రయాణం చేస్తూవుండెది. ఖుర్దూన్ అనే మహమ్మదీయ యువకుడు ఆబండిలోదూరి ఆమెను బలవంతపెట్టి చెవులు వలిపి కమ్మలు లాగుకొని బాకుతో బెదరించెను. ఆమె రైలుగొలుసు లాగబోగా ముఖము ముక్కు బుగ్గలు కొరికివేసెను. బిడ్డ ముక్కు చెవులు కోసివేసెను. ప్రక్కస్టేషను సమీపించగా సమీప పెట్టెలో వున్న సోదరుణ్ణి కేకవేసెను. ఆయన్ను గూడ యెదుర్కొని యువకుడు పారిపోయెను. ఇతనికి ద్వీపాంతరవాస శిక్ష విధింపబడెను. ఆస్పిటలులో వుండగా గోలపెంచుకున్న యీ యువకుణ్ణి తలెత్తమని చెప్పిన సబ్ యిన్స్పెక్టరు గొంతుక్కు చూపుడువ్రేలు కొరికెను. దీనికి ఒక మూడుయేళ్లు శిక్ష విధింపబడెను.

ఇట్లే స్త్రీలపెట్టెల్లో యెన్నో దురంతాలు జరుగుచున్నవి. దీన్నిమాన్పే వుపాయమేమి!

* * *

బొంబాయికొట్లాట.

ఈమధ్య బొంబాయిలో తిరుగా కొట్లాట ప్రారంభమైంది. దీనిమూలంగా 10 మంది చావడం 83 మందికి గాయాలుతగలడం 2000 మంది అరెస్టు కావడం జరిగింది. మహమ్మదీయులు శోకితోడిరా నిర్చయిచా కాంగ్రెసువారు హిందూ మహమ్మదీ యైకమత్యం లేక భారతదేశాన్నుద్ధరించరాదా!

* * *

కృష్ణా వంతెన.

నైజాంప్రభుత్వం రాయచూరువద్ద కృష్ణానదిపై 10 లక్షల ఖర్చుబెట్టి ఒకవంతెన కడుతోందట.

* * *

మద్రాసు బారిస్టరును పొడిచి చంపుట.

మద్రాసు బారిస్టరు డాక్టరు అయ్యర్ దీక్షా గారు పల్లావరం సమీపమున పావనపురంలో ఒక కేసు సందర్భములో తే 7-6-37 దిన సమ్మకాలు జారీ చేయించుచుండగా అహ్మార్ అనే మహమ్మదీయుడు బారిస్టరుగారిని కత్తితోపొడిచి చంపెను. కేసు విచారణలో యున్నది.

* * *

జమీన్దారుల సభ.

బర్ద్వాన్ అధ్యక్షతక్రింద వంగరాష్ట్రములో హాల్లో జమీన్దారుల సభజరిగింది. వంగరాష్ట్రమున భూమిసిస్తు విధానమునుగూర్చి ప్రతినిధుల సంఘముద్వారా విచారణ సలుపవలెనని తీర్మానించిరి ఈసమస్యను విమర్శించుటకు వంగరాష్ట్ర జమీన్దారుల సమావేశం ఏర్పాటుచేయవలెనని సభవారు అభిప్రాయపడిరి.

ఉప్పలపాటి వార్తలు.

దరిశితాలూకా ఉప్పలపాడు మాది. పూర్వం పెద్దరైతులు పనిపాటలవారికి, కూలివారికి, నిమ్న జాతులకు ఏదోఒక సందర్భంలో, యథోచితం ఏమాత్రమైనా ముట్టజెప్పేవారు. రామరామ అమట్టజెప్పడం నశించింది; వెట్టిపనులు మాత్రం వృధాగాచెయ్యాలంటే ఏలాచేస్తారు? హరిజనులు వెట్టిచేయలేదని యీమధ్య కొంత చలపాదితనం బైలుదేరింది. మామండ్లమూరు పోలీసువారు అగ్నిదేవుడికి వాయుదేవుడు సాయపడ్డట్టు మాపెద్దలకు సాయపడకుండాలె; యదార్థం తెలుసుకోవాలె; ఎవ్వీనిందంటే గాటగట్టై మనకుండాలె ఆలాగాకపోతే పేదలేలా బ్రతుకుతారు.

—పౌరుడు.

శాసనసభ ఓటర్సులిస్టు

ఈసంవత్సరపు శాసనసభల ఓటర్సు రివిజన్ లిస్టు తయారగుటకు జూలై 2 తేది ఆఖరు గడువుగా నిర్ణయించబడినది.

ఇదివరకు ఓటర్సులిస్టులో చేరనివారు చేరుటకును, తీసివేయవలసిన సవరించవలసిన పేర్లను సవరించుకొనుటకును అవకాశంకద్దు.

అథవా తిరుగా ఎలెక్షను కావచ్చేదుడల ఇప్పుడు సవరించబడే లిస్టుప్రకారమే జరుగును.

కావున అందరు జాగ్రత్తపడుట అవసరము. అన్ని కాంగ్రెసుకమిటీలును అందరు శాసనసభ్యులును ముఖ్యముగా గమనించవలెను.

సమ్మెలు

గార్డన్ కాలేజీ సమ్మె.

రావల్పిండిలో అమెరికన్ మిషన్ వారు నడపుచున్న గార్డన్ కాలేజీలో ఒక హైందవ క్రిస్టియను ఉపాధ్యాయుడు ఒక సిక్కు విద్యార్థిని నిందించి కొట్టిన నేరమునకై ఇంటర్మీడియేటు రెండవసంవత్సరము చదువుచున్న విద్యార్థులు 8 తేది సమ్మెకట్టిరి.

* * *

హీరావినోద్ మిల్లులలో సమ్మె.

హీరా, వినోద్, అను రెండుమిల్లులలో కార్మికులు మరొకమిల్లులోని కార్మికులు పనిమానివేసిరన్న సంగతి వినినవెంటనే సమ్మెకట్టిరి.

* * *

గుంటూరు బండ్లవారిసమ్మె.

పోలీసువారి జులుముపట్ల నిరసనను తెల్పుటకుగాను గుంటూరులో 750 మంది జట్కా, ఒంటెద్దుబండ్ల డ్రైవర్లు 7 తేది నుండి సమ్మెకట్టిరి. పబ్లిక్‌మీటింగు జరిగి బండ్లవారలు తమ యిబ్బందులనుగురించి చెప్పుకొనిరి. పురప్రముఖులు కొందరు పోలీసుసర్కిల్ యిన్స్పెక్టరువారిని సందర్శించి బండ్లవారల యిబ్బందులగురించి తెలుపగా యిన్స్పెక్టరు విచారించెదమనిరి. సమ్మెవలన ప్రజలకు కలుగు యిబ్బందిని తొలగించుటకై పూరిలో రెండుబస్సులు యేర్పాటుచేయబడెను.

* * *

పూనామిల్లు సమ్మె.

పూనాలో రాజబహదూరు మిల్లులో ఒక రోజు కూలి మేస్త్రీని బర్తరఫు చేసినందుకు 50 మంది సమ్మెచేసిరి.

* * *

కాలికట్టులో నేతపనివారిసమ్మె.

చెలిచరిలో రెండుఫ్యాక్టరీలలో 250 మంది నేతవారు యితరులు ఎక్కువ నేతపములు కోరుచూ సమ్మెకట్టిరి. ఎర్రజండాలు పట్టుకొని ఊరేగింపులు జరుపుతు తమయిబ్బందులను తెలుపుటకై మీటింగులను గావించుచున్నారు.

కొత్తఉపాయం

జమీందారీ నిర్మూలం

ఒరిస్సా శాసనసభలో కాంగ్రెసు పక్షంలో రెండుమూడు కొత్త బిల్లులు ప్రవేశపెట్టడానికి కాంగ్రెసు పక్షనాయకుడైన విశ్వనాథదాసుగారు బిల్లులు తయారుచేస్తున్నారట. అందులోఒకబిల్లు జమీందారీ యేరియాలో శిస్తుగాని, రెవిన్యూగాని చెల్లించనివారిభూములను వేలంలో ప్రభుత్వమే కొనుగోలుచేయుటకు ఒక యేర్పాటు సూచిస్తున్నది. ఇట్టి పద్ధతివల్ల క్రమక్రమంగా జమీందారీ పద్ధతంతా త్రుంగిపోయేవచ్చునని దాసుగారి తలంపు. ఇలాంటిబిల్లు మద్రాసులో గూడ పెడితే వెంకటగిరిరాజ్యం యేబదినాళ్లలో హరించివేస్తుంది. పదహారు లక్షల పాలెబాకీల్క్రింద.

కొత్తపట్నం రాజకీయ ఖైదీలు.

వెలారి సబ్‌జైలులోవున్న రాజకీయఖైదీలు తీవ్రమగు ఎండవేడిమిచేత, వడగాడ్పులచేత, శరీరములంతయు సెగగడ్డలచే బాధపడుచున్నారనియు, గాలి యేమాత్రములేని 24 గంటలు లాకప్‌లోనుండుటచేత యిటుల కష్టింపబడనియు, వరాండాలో పరుండుటకు, విశ్రాంతి తీసుకొనుటకు సబ్‌మిషన్ కోరగా నిరాకరింపబడెదనియు తెలియుచున్నది.

* * *

తిరుపతికొండకు రైలువేయకూడదు.

తిరుపతి పాంతం కోశీలవారు, బుల్లి, కర్నూలు మున్నగువారు 2000 పైగా చేరిన సమావేశమయి తిరుమల కొండకు రైలువేయకూడదని తీర్మానించిరి.

యోగరత్నాకరము.

(అపూర్వ వైద్యగ్రంథము)

శ్రీమాన్ ఆయుర్వేదభూషణ పండిత యేటూరు శ్రీనివాసాచార్యుల గారిచే వ్రాయబడిన ఆంధ్ర తాత్పర్యవివరణ సహితము ముద్రణము నందున్నది. త్వరలో వెలువడును.

వివరములకు

ఇండియన్ మెడికల్ స్టోర్సు అండ్ డిస్పెన్సరి, నెల్లూరు.

సంగీత పాఠకులు

డ్రామా యాక్టర్లు సేవింపదగిన

గంధర్వ కిన్నర స్వరామృతం

గానకళాభివృద్ధికి దెబ్బుటయందీ మందు అమృతతుల్యం, ఆశ్రిత కల్పతరువు. మృదుమధుర స్వరగాత్రసంధాయిని బొంగురుగొంతుక కలవారి పాలిటి కల్పవల్లి ఆశ్చర్యమగు కోకిలస్వరమును గూర్చుటయందు దీనికిదియేసాటి. వేయేల ఇదివాడిచూచి ధన్యులగుడు. గుణము లేదని ఋజువుపరచిన డబ్బు వాపసు చేయబడును. 15 దినములకు సరిపడు డబ్బా 1-కి రు 2—0—0.

(పోస్టేజి ప్రత్యేకం)

శ్రీవాణి అండ్ కో, అల్లీపురం, వాల్తేరు ఆర్. యస్.

నేటి భారత రాజ్యాంగము

ప్రాచ్య, పూర్వ, విధానాన్ని తెలుపు 1935 సం॥ రాజ్యాంగచట్టపు వివరణ, విలో కాలు 250 పుటలు వెల 0—15—0.

రాజ్యాంగ వివేకం - చరిత్ర దీపిక వేదాలు మొదలు నేటివరకు ప్రపంచ రాజ్యాంగ పరిణామం వెల 1—0—0

జమీన్ రైతుసమస్య వెల 0—4—0

కలుగునవి గ్రంథకర్తలగు కె. సుందరేశ్వరశర్మగారు, కొవ్వూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా వారలకు.

కొత్తపట్నం లాటీచార్జీ

—[•]—

కాంగ్రెసు విచారణ సంఘమువారి నివేదిక

కొత్తపట్నం వేసంగి పాఠశాల (మొయినింగు క్యాంపు) అక్రమసంఘము లుగ ప్రభుత్వమువారిచే నిషేధింపబడుటయు, 60 మంది విద్యార్థులు గతనెల 21 తేదిన ప్రభుత్వమువారి ఉత్తర్వును ఉల్లంఘించినందులకు లాటీచార్జి,అరెస్టు చేయబడిన వివరములనుగూర్చి విచారణజరిపి రిపోర్టు తయారు చేయుటకై ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ ప్రెసిడెంటుగారిచే నియమింపబడిన విచారణ సంఘమువారి నివేదికయందు క్రిందివిషయములు కలవు. సంఘసభ్యులు (1) ఎం. కాళిదాసుపంతులు బి. ఎ. బి. ఎల్. అడ్వకేటు, బాపట్ల, (2) పి. బుచ్చపనాయుడు బి. ఎ., బి. ఎల్., యం. యల్. ఎ., ఒంగోలు, (3) కే వెంకటరెడ్డి బి. ఎ., బి. ఎల్., ఎం. ఎల్ ఎ. గుంటూరు.

నివేదికలోని కొన్ని విషయాలు

మొత్తం 60 మంది సాక్షులను విచారించితిమి. 40 మంది ప్రమాణపూర్వకముగా సాక్ష్యమిచ్చిరి. సాక్ష్యమిచ్చినవారిలో వర్తకులు, భూస్వాములు, విద్యార్థులు, న్యాయవాదులు, పొలములలో పనిచేయు కూలీలు, చేపలుపట్టువారు మొదలగువారు వున్నారు.

21 తేది ఉదయం పోలీసువారు కొత్తపట్నం వచ్చునప్పటికి సత్రము అరుగుమీద 7 గురు విద్యార్థినులు 50 మంది విద్యార్థులు కూర్చొనియుండిరి. ఉపన్యాసములు జరుగుచుండెను. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు యీవిద్యార్థులను ఒకరి తరువాత నొకరిని అరుగుమీదనుండి క్రిందకులాగి కొట్టెను. తరువాత 50 గజముల దూరమునవున్న పోలీసు లారీనద్దకు యీడ్చుకొనిపోయిరి.

సబ్ యిన్స్పెక్టరు ఒక్కొక్కరిని అరుగుమీదనుండి క్రిందికిలాగి సార్జంటుకు వశపరచెను. ఆ సార్జంటు ఆవిద్యార్థి తల, ముఖము, రొమ్ము, వీపుమీద గట్టిదెబ్బలనుకొట్టి మరొక పోలీసు ఉద్యోగికి వశపరచెను. ఇతను మరల పిడికిటితోను, కర్రతోను, కొట్టి చివరకు లారీనద్దకు నెంటివేసెను. ఈ విధముగ 15 మందిని అరెస్టుచేసి లారీలో పడవేసిన తరువాతకూడ అప్పుడు పిరచిన సిపాయిచుట్టు ... లతో మరలకొట్టిరి. ఈ 15 మందిలోని కామేశ్వరరావు, అల్లూరి సత్యనారాయణరాజు, రాజేశ్వరరావు, రామారావు, కోడినరసింహం, బి. శంకరయ్య, సి. క్రిష్ణస్వామిగారలకు 8 మందికి బలమైన దెబ్బలు తగిలినవి. ఆదెబ్బల వివరములు:—

(1) ఎ. కామేశ్వరరావు:—తలమీద పిడికిటిపోటు కాళ్లమీద కర్రదెబ్బలు.

(2) ఎ. సత్యనారాయణరాజు:— రొమ్ము, వీపు, ముఖముమీద పిడికిటిపోట్లు, రొమ్ముమీద గుండెకు సమీపమున బాటను పోటు.

(3) కే. రామారావు బి. ఏ:— ముక్కుమీద పిడికిటిదెబ్బ తగులుటవలన ముక్కులోనుండి నెత్తురు విశేషముగ కారెను.

(4) రాజేశ్వరరావు:— పెదవిమీద దెబ్బతగిలి రక్తము కారెను.

(5) కోడినరసింహం:— కంటికి దెబ్బ తగిలి రక్తముకారెను.

(6) మయిలవరపు రామారావు:— నడుమునకు దెబ్బతగిలినది.

(1) బి. శంకరయ్య:— దేహమునిండ దెబ్బలు తగిలినందున జ్వరము చాల హెచ్చుగావచ్చినది. ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొనబడి చికిత్సపొందుతున్నాడు.

(8) సి. కృష్ణస్వామి:— ఇతను కూడ ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్నాడు.

వీరికీవిధముగు దెబ్బలు తగిలినటుల ఒంగోలు గవర్నమెంటు ఆసుపత్రి రిజిస్టరులలో వ్రాయబడినటుల తెలిసినది.

సమ్మరు స్కూలుతో సంబంధముగల 15 మందిని మాత్రమే కాకుండ చూడవచ్చిన వారిలో పేకుదస్తగిరి, పచ్చిసెట్టి కృష్ణయ్య, పి. బాలకోటయ్య గార్లనుకూడ పోలీసువారు బలముగా కొట్టిరనికూడ సాక్ష్యమువలన తెలియుచున్నది. నిరపరాధులగు విద్యార్థులను పోలీసువారు కొట్టుచుండగా చూచి "అయ్యో ఎంతఘోరము" అని వీరని నందులకట కొట్టబడినది. పిడికిళ్ల గుద్దులు లాఠీల దెబ్బలు యీ రెండుపద్ధతులను పోలీసువారు అవలంబించిరి.

ప్రభుత్వమువారు చేసిన 25-5-37 తేది ప్రకటనలో పోలీసువారు అరెస్టు చేయబోయినపుడు విద్యార్థులు వారి నెదిరించి యుండిరి అని కలదు. అరెస్టు చేయబడినవారిలో ఒక్కరుగూడ పోలీసువారిని ఎదిరించలేదని సాక్ష్యమువలన తెలియుచున్నది. పోలీసువారు నిష్కారణముగ కొట్టుటయేగాక, కొట్టవలెనని అంతకు పూర్వమే నిశ్చయించుకొని బుద్ధిపూర్వకముగ నే కొట్టిరనియు, అరెస్టుచేయగా తిరుగబడిరను కల్పన యిట్లు వల చేయబడినదనియునుగూడ సాక్ష్యమువలన తెలియుచున్నది.

కొత్తపట్నమునకు 10 మైళ్ల దూరములో ఉన్న ఒంగోలుకు ఏడుగురు స్త్రీలను మధ్యాహ్నము 12 గంటలపుడు నుర్భరమగు ఎండలో పైకప్పులేని లారీలో తీసుకొనివెళ్లిరి. 45 మందిని ఆఎండలో 4 మైళ్లు నడపించిరి.

కామేశ్వరరావుగారిని ఒంగోలు సబ్ జైలులో వుంచిన పిమ్మటకూడ ఒక పోలీసుజవాను అతని మెడమీదను భుజములమీదను పిడికిళ్లతోగుద్దెనని యు, లాటీతో కొట్టెననియు, సాక్షులు చెప్పిరి. వీపుమీద లాటీ దెబ్బలు తట్లు స్పష్టముగా కనపడినవని అతనిని చూచిన విచారణ సంఘసభ్యులలో నొకరును ఇతర సాక్షులును తెలిపిరి.

ఒంగోలు సబ్ మెజిస్ట్రేటుకోర్టు వసారాలో గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు గౌస్ బేగు సాహెబుగారును, వెనుక కార్యదర్శిగవుండిన మంతెన వెంకటరాజుగారును, నేతిచలపతిరావు గారును, నిలచియుండగా, నెం 842 రు పోలీసుజవాను నిష్కారణముగ సాహెబు, రాజుగార్ల మెడలకు చుట్టుకొనిన గుడ్డలను పట్టుకొని లాగెననియును, సాహెబుగారి గడ్డముక్రిందను, రాజుగారి రొమ్ముమీదను కొట్టెననియు, తెలియుచున్నది. ఇందువలన ఆరోజున పోలీసువారు దురాగ్రహావస్థలై యుండిరనియు తెలియుచున్నది. లా ఆర్డరులను కాపాడుటకు బాధ్యులగు పోలీసువారు ఆనాడు లా ఆర్డరులను తిరస్కరించిరని కూడ స్పష్టమగుచున్నది.

దెబ్బలుతిన్నవారిలో కొందరికి చాల ప్రమాదకరమైన దెబ్బలుకూడ తగిలినవి. అల్లూరు సత్యనారాయణగారికి గుండె సమీపమున దెబ్బను నిపుణులు వెంటనే పరీక్షచేయనిచో ప్రాణాపాయము కూడ కలుగవచ్చునని మా అభిప్రాయము.

21 తేది కొత్తపట్నంలో లాటీచార్జి జరిగినదనియే మానిర్ణయము. అరెస్టు చేయబడినవారిని చూచుటకు వచ్చిన వారిపై గూడ లాటీచార్జి గావించబడెను. అందువలన వారికి దెబ్బలు తగిలినవి. ఈ కేసులో వీరిని అరెస్టుచేయు నిమిత్తము పోలీసువారేవిధమైన దౌర్జన్యమును ఉపయోగించుటయు గూడ కేవలము అనవసరమనియే మేమభిప్రాయపడుచున్నాము.

దివి తా॥ రైతుసంఘ సమావేశం.

17-6-37 తేది మంగళ్వారం పగలు 3½ గంటకు చల్లపల్లి లోకల్ ఫండు సత్రంలో సాధారణసంఘ సభ్యుల అవసర సమావేశం జరుగునుగాన సభ్యులెల్లరు రా ప్రార్థితులు.

చర్చనీయాంశములు.

(1) ఆయకట్టు సమస్య.
(2) దివి సీమ సంతార కార్యక్రమం.
(3) రైతు మహాసభల ఐమాఖర్చు ఆమోదించుట.
(4) తాలూకా సంఘమునకు కారు కొనుట.
(5) సంఘమునకు ప్రచారం నడిపించుట.
(6) ఇతర అవసర విషయాలు.

ఘంటశాల | గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
9—6—37. | ప్రధాన కార్యదర్శి.

National Indian Life Insurance Co. Ltd

Managing Agents:— MARTIN & CO., 12, Mission Row, CALCUTTA.

RESULT OF 1935 VALUATION.

Reversionery Bonus of Rs. 62—8 per Rs. 1,000 for the Quinquennium 1930—34.

On all with Profit Policies in full force on 31st December, 1934.

INTERIM BONUSES ALSO DECLARED.

In thirty years of efficient and honest service of the Company has attained an outstanding position amongst Insurance Companies in India.

Total Assurances in force about Rs. 2,00,00,000
Annual Premium Income over Rs. 10,00,000

YOUR future is SAFE with the *National Indian Life Insurance Co., Ltd.,*

For particulars apply:— T. V. RAGHAVIAH *Secretary.*

(Madras Branch Including Native State) 334, Thambuchetty St, MADRAS.

మహాత్మాజీ సహకారాన్నే కోరుతున్నాడు.

—[•]—

అయితే ప్రభుత్వదృష్టి మారాలంటాడు.

రాజగోపాలాచారిగారి అభిప్రాయం.

గాంధీగారితో గవర్నరుగారు మాట్లాడితిని. అందువలననే సర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ గారి మార్పు సంభవించింది.

పీఠములోని మార్పులకంటె చేసిన అంతపెద్ద ఫారినిపోదు. గాంధీగారు మొన్న చెప్పిన వాక్యములలో మొదటిపాటులు తాము ఉద్యోగస్వీకారమునకై ఆతురముతోనుంటిమని చెప్పిరి. గాంధిగారు పదవులనుండి తప్పించుకొనుటకు చూచుచున్నారను ప్రవాదము ఇంక పోవలెను. అతని యెడ అనుమానముకలవారు గాంధిగారి మాట చెల్లించి వారిని పదవులలో ప్రవేశపెట్టవచ్చును.

కాంగ్రెస్ పెద్ద ప్రభుత్వము సుముఖత చూపినచో పదవుల నంగీకరింపవలెనని గాంధిజీ కోరిక. బ్రిటనుయెడ గాంధీగారికి గల అభిప్రాయము యొక్క విలువ దీనివలన హెచ్చినదని దీర్ఘదృష్టితో చూచిన తెలియును.

నిజముగా గాంధిజీ వాంఛించునది ప్రతిష్టంభనలు, సంఘర్షణలు కల్పించుట కధికారముకాదు. ఆయన శాంతి, మైత్రి అభిలషించుచున్నారు. సంఘర్షణలు, భయంకరవిపత్తులు వచ్చినను ఆయన సిద్ధముగానేయున్నారు కాని, ఆయన కోరునది అంతకంటె భిన్నమైనది.

మాలో కొందరు ఏ షరతులు లేకుండా పదవులు స్వీకరించవలెననువారున్నారు కాని గాంధిగారిమత మదికాదు. గాంధీగారి అభిప్రాయమునకే కాంగ్రెసులో ఎక్కువ పలుకుబడి యున్నదని ప్రజలందరికిని తెలియును. ఆయన కాంగ్రెసుకు బలము చేకూర్చవలెనని యత్నించుచున్నారు. కాని, ఆయన తనమార్గమునే అనుసరించిపోవును. ఆయన మార్గము శాంతియుతము, హితకరము. గాంధీగారి కడపటి ప్రకటన ప్రస్తుత సంఘర్షణ మంతమొందించుటకు ప్రబలావకాశమిచ్చుచున్నదని, సర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ గారు చెప్పినది సమంజసముగా ఉన్నది ఆయనఇప్పుడు చూపిన స్నేహభావమును వదలిపెట్టుటకంటె గొప్ప తప్పిదముండబోదు.

మే 6వ తేదీని ప్రభువులసభలో జట్లండు ప్రభువు ఇచ్చిన ఉపన్యాసమును తొందరపడుచు లేదు. దానిని టైమ్సులో జాగ్రత్తగా చదివితిని. మంత్రుల అభిప్రాయమునకు భిన్నమైన నిశ్చయమునకు గవర్నరు వచ్చినపుడు రాజీఅవసరమగునని జట్లండుప్రభువు వాక్యములను బట్టియే తేలుచున్నది. ప్రభుత్వముపెద్ద దోషము వారిని తొలగించుటగాని, ఎన్నికలలో ఉపయోగము పొందుటకుగాని ఉత్తర్వ్యాము పెట్టలేను. ఎన్నికలనిజయము తుపానుసందర్భముల మంచిచెడ్డలమీదనే ఆధారపడి యుండును.

గాంధీజీ ఈషరతులు కోరుటలో ముఖ్యాభిప్రాయమును ఆయన వెల్లడించియే యున్నాడు. గవర్నరులు ప్రజావిశ్వాసమునకు పాత్రులైన మంత్రుల అభిప్రాయములకు భిన్నమైన నిశ్చయమునకు వచ్చుటకు ముందు ఏదైనపోట్ల ఆలోచింపవలెను. దీనివలన రెండు పక్షములకును శ్రేయమున్నది. అభిప్రాయభేదము స్థిరపరచుకొను ముందు రెండు పక్షములును బాగుగా ఆలోచింపవలయును. మంత్రులుకూడ తొందరపడకూడదు. దేశక్షేమమున కవసరమైనపుడే వారట్టి నిశ్చయమునకు రావలెను. అట్టిప్రాముఖ్య విషయములపైననే అభిప్రాయభేదములు వచ్చుట నిజమైనచో తమ అభిప్రాయమునసరించియే పనిచేయు మంత్రులు భిన్నాభిప్రాయము గలిగియుండుటకు బాధ్యత వహించిన గవర్నరుచే తొలగింపబడుట ప్రజాప్రభుత్వముల పరిపాటి.

అనేకాంగ్లాయుర్వేద డాక్టరులామోదించిన

వైద్యం పెంచల నారసింహుని

(రిజిష్టర్డు) చర్మరంజక్ (రిజిష్టర్డు)

ఇ ద్యది శిక్కపూతలో తామర, తీట, గజ్జి, సెగిలిచిడము, కరిపాణి, చెలిదిగుల్లలు, గాల్లపురుల్లి గుణమియ్యన్న సమ్మకా పెను.

చర్మరంజన్ డిపో (రిజిష్టర్డు)

ట్రంకురోడ్, నెల్లూరు,

నెల్లూరు జిల్లా యానాదిసంఘు లెఖ్ఖలు.

జిల్లాలోని యానాది సభ్యులకు మాసంఘాన్ని గురించి ఎట్టి అపోహలు లేవని, వుండవని వారు చక్కగా తెలియును. వారిని పేధించి సుఖించు వారి అపోహలతో మాకు అవసరములేదు. అందువల్ల వేమూరు లక్ష్మయ్యగారికి జవాబు అనవసరమైనను పత్రికా ముఖమున చర్చ ప్రారంభించినందువల్ల ఈసారికి మాత్రము జవాబు ఇయ్యవలసివచ్చినది. స్వంత కష్టంమీద ఆధారపడేవారికే తమ్ము బాధించేవారికైన ఎదురు తిరుగుటకు అధికారముండునని మా సంఘముయొక్క నమ్మకము.

అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబులు.

1. జిల్లా యానాది సంఘము 10-2-35 తేదీన ప్రకాశం పంతులుగారి అధిపత్యమున జరిగిన జిల్లా యానాది సభలో ప్రారంభింపబడినది.

2. ఫిర్కా గ్రామ సంఘములందు సభ్యుల సంఖ్యయుండును. జిల్లాసంఘానికి చందాలుమాత్రము వచ్చును. మొదటి సంవత్సరానికి ప్రతి సభ్యుడు 0-6-0 తర్వాత సంవత్సరాలకు సం॥ 1-కి 0-1-0 వంతున చందా లియ్యవలెను. ప్రస్తుతము 1000 మందికి పైగా సభ్యులున్నారని అంచనా వేయవచ్చు చందా వసూలునుబట్టి లెఖ్ఖవేసి.

3. ఈదినంవరకు సంఘానికి వసూలైన చందా సుమారు 600-0-0. ఇందులో విరాళాలవల్ల వసూలు సుమారు 100-0-0లు. మిగత పైకమంతా యానాదులవల్లనే వసూలు.

4. నిలువ ఎప్పుడు కొద్దిగా యుండుటచేత నావద్దనే యుండును. ఏబ్యాంకిలోను వేయలేదు.

5. సంఘాల తరఫున ఇప్పటికి జిల్లామహాసభలు 3. చిల్లర సభలు 100 పైగా జరిగియుండును.

6. ఈసభలకన్నటికి సంఘము ద్రవ్యములోనుండియే ఖర్చు పెట్టబడింది. ప్రత్యేక వసూళ్లు కూడ సంఘమునకే జమకట్టుటచేత మొత్తము మీద అంతా సంఘము ద్రవ్యమే అగును. సంఘానికి జమరాకుండా వుండే ప్రత్యేక వసూళ్లు ఏవీ లేవు.

7. ప్రస్తుతం ఈతేదినాటికి నావద్ద 4-13-2 నిలువ యున్నది.

8. మా లెఖ్ఖలకు రోజువారి బుక్కు కలదు. ఖర్చులకు రసీదులున్నవి: మా అనుమతితో ఎవ్వరైనను ఎప్పుడైనను వచ్చిచూచుకొనవచ్చును. లెఖ్ఖలను జమీన్ రైతు పత్రికలో 2 సార్లు ప్రకటించి యున్నాము. పైప్రశ్నలు నన్ను లక్ష్మయ్యగారు అడుగుటకుమారుగా వారే వారిని అడిగిన వారికి సమాధానమిచ్చి యుండుట న్యాయము. 18-3-35 తేదీన సంఘముల లెఖ్ఖలను శ్రీ ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఆడిటు చేయవలసినట్టు తీర్మానించబడెను. 29-4-35 వరకు శ్రీ ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు వేమూరు లక్ష్మయ్యగారు లెఖ్ఖలను తనిఖీచేసి ఆడిట్ రిపోర్టును ఇచ్చినారు. ఈరిపోర్టు 8-5-35 తేదిన జరిగిన జెనరల్ బాడీ మీటింగులో ఆమోదించబడింది. తర్వాత లెఖ్ఖలు 30-4-36 వరకు [illegible] జరిగిన జెనరల్ బాడీ ఆమోదించి తర్వాత లెఖ్ఖలు 5-6-36 తేదిన [illegible] జరిగిన 3-వ జిల్లా యానాది మహాసభకు అధ్యక్షుడుగా నుండిన నేను నా [illegible] ఉపన్యాసము నందు టూకీగా వ్రాసి ప్రకటించినాను. బహిరంగసభలో వివరాలు చదివి ఎట్లు ద్రవ్యము ఖర్చు పెట్టబడినది చదివి వినిపింపబడినది. తర్వాత లెఖ్ఖలు 20-4-37 వరకు ఆ

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతు మహాసభ.

తే 12—6—37 ది నిడుబ్రోలులో

అధ్యక్షులు:— శ్రీయుత

కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణ మూర్తిగారు,

(ఆ॥ రా॥ రైతుసంఘ ప్రధానకార్యదర్శి)

ప్రారంభకులు:—

శ్రీయుత న్యాయపతి నారాయణ మూర్తిగారు.

(వాహినీ సంపాదకులు)

పతాకోత్సవము:—

శ్రీయుత పుల్లెల శ్యామసుందర రావుగారు, M. L. A.,

(ఉ॥ విశాఖజిల్లా రైతుసంఘాధ్యక్షులు)

స్థలము—కార్యక్రమము.

ఆంధ్రరైతాంగ విద్యాలయములో 12-వ తేది ఉదయమునుండి సాయంత్రంవరకు సభ జరుగును. సాయంత్రం బహిరంగసభ జరుగును జిల్లాసంఘాలచే యెన్నుకోబడిన డెలిగేట్లు సభలో పాల్గొందురు. డెలిగేట్లు రుసుము రూపాయి.

భోజనాలతో ప్రేక్షకులకు ఎనిమిదణాలు. సాధారణ ప్రేక్షకులకు రెండణాలు. హరిజనులకు ప్రవేశము ఉచితము.

నూతన రైతాంగ కనీసపుకోర్కెల ప్రణాళిక; రైతు ప్రమాణపత్రము; కాంగ్రెసుయెడ కూలీల యెడ రైతులవైఖరి; నిబంధనావళి మార్పులు మొ॥ యివి చర్చించబడును.

నిడుబ్రోలు, 6-6-1937. } వాసిరెడ్డి బుచ్చినాయుడు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

కాంగ్రెసు హరికథలు.

మీరు బొబ్బిలి ఎస్టేటువారులు కాంగ్రెసు హరికథలు చెప్పడంలో ఆరితేరిన చెయ్యి. పాటలు, పద్యాలు స్వకపోల కల్పితాలు. వలయువారు యీక్రింది అడ్రసుకు వ్రాయవలెను.

పురిజాల వెంకటప్పారావు,

—రైతు కవి.

వాహం - బూర్జపోట్టు

పాలకొండతాలూకా, విశాఖపట్నంజిల్లా.

తేదిన జరిగిన కార్యనిర్వాహక సంఘము ఆమోదించినారు.

4-6-37 తేదిన 29-4-35 నుండి నేటివరకు లెఖ్ఖలను ఆడిటు చేయుటకు శ్రీయుత ఏనుగ రామిరెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిని గాని, శ్రీ గొట్టి శ్రీరాములు శ్రేష్టి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిని గాని కోరవలసినట్లు తీర్మానించడమైనది ఈ తిరగు వచ్చిన పిదప ఏఏ సభకు ఎంతెంత ఖర్చు అయినది పోష్టేజి రాత్రి పాఠశాలలు, సమ్మర్ స్కూలు, ప్రయాణాలు, వగైరాలకు కర్చు అయిన మొత్తం ఎంత అయినది తెలియగలదు. 3 మహాసభలకు కలిసి 8000 మందికి పైగా భోజనము సంఘము ద్రవ్యమునుండే ఖర్చు పెట్టినాము.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య,

జిల్లా యానాదిసంఘ ప్రెసిడెంటు.

బుచ్చి హైస్కూలు.

మేనకూరు బలరామిరెడ్డిగారు.

గత నెల తే 22 దిన ఆంధ్రపత్రికయందు "కావలి" అను శీర్షిక క్రింద అచ్చటి హైస్కూలునందు యీసంవత్సరము 17 మంది స్కూలు ఫైనల్ పరీక్షలందు కృతార్థులైనట్లు వ్రాసియున్నారు. నిజముకనుగొనగా కృతార్థులైనసంఖ్య 14 గురు అని తెలియుచున్నది. దీనివలన ఆంధ్రపత్రికయొక్క కావలివిలేఖరికి కావలివిషయములే సరిగా తెలియనట్లు యూహించుచున్నది.

ఇట్టిసందర్భమున బుచ్చిరెడ్డిపాలెములో కందుకూరితోపాటు "ఈసారి చాలతక్కువసంఖ్య తేలవచ్చునది" అని వ్రాసియుండుట మిగుల సాహసము. బుచ్చిరెడ్డిపాలెం హైస్కూలు పరీక్షలకు నెల్లూరు జిల్లాకు వెళ్లవలసివచ్చినందున క్రొత్తచోటికి వెళ్లి అచ్చట భోజనశాలయిండ్లలో పరీక్షరోజులలో పుస్తకములు పెట్టుకొనుటకును చదువుకొనుటకును సరియైన వసతులులేక అష్టకష్టములకు లోనైకూడ 25 మందికి 12 గురు కృతార్థులైరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున యీసంవత్సరము స్కూలుఫైనల్ నందు మొత్తె సగటున 18 మంది మాత్రమే కృతార్థులైయుండ బుచ్చిరెడ్డిపాలెములో 25 మందికి 12 గురు కృతార్థులగుట కావలి ఆంధ్రపత్రికావిలేఖరి కెట్లు చాల తక్కువసంఖ్యగా కాన్పించెనో! 17 గురికి యిద్దరుమాత్రము కృతార్థులైన కందుకూరుతోగూడ బుచ్చిరెడ్డిపాలెమును చేర్చుట సాహసము! ఏది ఎటులున్నను విలేఖరులు విషయములను చక్కగా తెలిసికొని పత్రికలకు వ్రాసిన బాగుండునని నాకోరిక.

ఉపపాదింపనున్న తీర్మానం.

నెల్లూరు ఉత్తరబోర్డులో మేనకూరు బలరామిరెడ్డిగారు ఉపపాదింప నోటీసిచ్చిన తీర్మానః—

"జిల్లాబోర్డు మీటింగులో ప్యానుకాకుండాను, అజండాలో చేర్చకను, డోర్నాదుల రోడ్డు 14 మైలు 8, 4 ఫర్లాంగులలలో నూతనముగా అక్విడెను కట్టుటకు పని ప్రారంభించినందుకు బోర్డు మెంబరు మేనకూరు బలరామరెడ్డి 9-4-1937 తనిఖీచేసి సదరు అక్విడెను కట్టుట అనవసరమని సదరు పనినికూడా నిలుపుదల చేయవలసినదిగా ప్రెసిడెంటువారికి వ్రాసిన రిపోర్టుమీద కొంతకాలమువరకు పనిని నిలుపుదల చేసియుండి తిరిగి యిప్పుడు పని చేయుచున్నారు. అందువల్ల బోర్డుకు నష్టము గనుక సదరు పనిని నిలుపుదలచేయవలసినది."

మద్రాసులో హిందీ పాఠశాల.

ఆచారప్పన్ వీధి నెం 16 ది యింట్లో ఉచిత హిందీపాఠశాలయును, ఉచిత పఠనాలయమున్నూ, 17 తేదివాడు స్థాపించబడును. ప్రవేశోత్సవం పి. ఆర్. శ్రీరాములు నాయుడుగార్లు నడు బడును. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

గుర్రాల వెంకటరమణమ్మ,
కె. చక్రవర్తి.

హిందూదేశ పశుసంపద-వ్యవసాయ పరికరములు.

వాదిపల్లి మురహరిరావుగారు.
వ్యవసాయ డిప్లొమాపట్టు.

1934-1935 సం॥ లెఖ్ఖలు మాత్రము యుండినందున తెలిసిన వాటినిబట్టి వ్రాయుచున్నాను.

1.	బ్రిటిష్ ఇండియాలోని యెద్దులు గేదలతో సహా (సుమారు)	159,935,000
2.	గొర్రెలు మేకలతోసహా	61,157,000
3.	గుర్రములు, ఒంటెలు, గాడిదెలు వగయిరా మొత్తము	3,801,000
4.	మొత్తము నాగళ్లు	25,076,000
5.	బండ్లు	6,876,000

పశుధనము.

సంయుక్త రాష్ట్రములలో వున్న పశుధనము	32,470,000
బంగాళా రాజధానిలో	25,287,000
మదరాసు రాజధానిలో	24,607,000
బీహారు, ఒరిస్సా	21,308,100
పంజాబ్	15,840,000
మధ్యపరగణాలు, బీరార్	13,844,000
బొంబాయి రాజధాని	12,596,000

నాగళ్లు

సంయుక్తరాష్ట్రమందు	5,196,000
బెంగాల్	4,592,000

బండ్లు.

మదరాసు రాజధానిలో	1 194,000
మధ్యపరగణాలు, బీరార్	1,147,000

పశుధనము దామాషా.

	100 యకరములు	100 జనాభాకు
అజిమీర్, మీర్వారా	134	86
అస్సాము	100	69
బంగాళా	108	52
బీహారు ఒరిస్సా	88	57
బొంబాయి	38	60
బర్మా	34	42
మధ్యరాష్ట్రము బీరారు	56	89
కూర్గురాజ్యము	100	84
ఢిల్లీ	75	24
మదరాసు	75	53
పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రము	50	44
పంజాబ్	60	67
సంయుక్తరాష్ట్రము	91	67

జనాభా పెరుగుచున్నను, మనదేశమందు భూమిలోనే సైరు, తన పశువులు, యీపెరుగుచున్న ఖర్చులు, పన్నులు భరించి జీవించుచున్నారు. యింత పశుధనమున్నను, భూసారము తరుగుచునే యున్నది. పాడియూ తరుగులోనే యున్నది. విదేశములనుంచి డబ్బీపాలు, మాల్టు బుడ్డు తప్పుటలేదు. త్రాగుటకు కొన్నిపల్లెలలో మజ్జిగకూడ లేదు. దుక్కియెద్దు బలహీనముగానే యున్నది. బండ్ల ప్రయాణము, బండ్లకు పనితరిగి,ధనము మోటారుల ఆయోమార్గమ్ము, పాలగుచున్నది. కాన శ్రద్ధవహించి ధనవంతులు, దేశాభిమానులు యీలెఖ్ఖలు గమనించి నీధనము నీదిద సైరుకు, దేశీయునకు చెందునట్లు చేయుము. మితవ్యయము చేయుము. విదేశీయ వస్తువును కొనకుము.

విదేశీయ డబ్బీపాలు, మాల్టు వస్తువులచేచిక్కినకచక నీ స్వంతమాల్టును తయారుచేసి వాడుకొనుము. అధనముతో నీ ఆహారమును బాగుచేసుకొనుము. తరువాత ఏమిచేయదగునో ఆలోచించెదము.

(సశేషము)

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు
గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు
చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల కమలముతో నగలు తయారుచేసియివ్వబడును.

మదనకామేశ్వర లేహ్యాం

బలహీనుల పాలిటి సంజీవి. మేహము, నిశ్శక్తి నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచిబలమును, కాంతిని శీఘ్రస్ఫూర్తిని గలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు వాడవలెను. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1—4—0.

రోజాపుష్ప లేపనము

అజీర్ణము, గర్భవాయువు మలబద్ధ మను ఫిర్యాదులను నివారించి కలిగించును. 15 తులముల డబ్బీ రు. 0—10—0 ఇంకా అనేక ఔషధములు గలవు. కోరిన క్యాటలాగు యుచితముగా పంపెదము. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. పి. సి. ఏ. అండ్ కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిడె— నెల్లూరు జిల్లా.

ఇండియా లేనియెడల సామ్రాజ్యమే లేదు.

జవహరిలాల్ నెహ్రూ.

భారతదేశమునకు కావలసినది అధినివేశ ప్రతిపత్తియా లేక సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమా అని అడుగవచ్చును. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంలో చేరిన అధినివేశరాజ్యములు అనగా ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, దక్షిణఆఫ్రికా దేశములకు అధినివేశ ప్రతిపత్తినొసగుచు బ్రిటీషు పార్లమెంటువారు చట్టమును తయారుచేసిరి. ఈచట్టములోని వాక్యములను న్యాయవేత్తలు పరిశీలించి చెప్పిన అర్థమేమనగా, సదరు అధినివేశరాజ్యలవారు తమ యిష్టమైనపుడు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములోనుండి విడిపోవచ్చును. అలాగున విడిపోయినందుకు ఇంగ్లీషువారు సదరు అధినివేశాలపై యుద్ధము చేయజాలరు.

కనుక అధినివేశ ప్రతిపత్తియందుకూడ సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ఇమిడియున్నది. కాని ఇండియాకు అట్టి అధినివేశప్రతిపత్తిని ఇంగ్లీషువారు యివ్వరు. ఇండియా లేనియెడల బ్రిటిష్‌వారికి సామ్రాజ్యమే లేదు.

పంజాబు నిరుద్యోగ యువకులు

గవర్నరులు వైస్రాయిభవనముముందు ప్రాణత్యాగముచేయ సంకల్పించుట

నిరుద్యోగులవంక ప్రభుత్వమువారి దృష్టిని మరల్చుటకై పంజాబు రాష్ట్రములో విద్యావంతులగు నిరుద్యోగ యువకులు కొందరు గవర్నరు లేక వైస్రాయిభవనములముందర ఉపవాసము చేసి ప్రాణములను కోల్పోవుటకు ఉద్దేశించిరనియు, నిరుద్యోగసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము క్రొత్తప్రభుత్వమువారు నిరుద్యోగులకు సహాయము చేసెదరను ఆశ యింకను వుండుటచేత యీకఠిన చర్య అవలంబించుటకు యిది సమయముకాదని నివారించెననియు, నిరుద్యోగసంఘ జెనరల్ సెక్రిటరి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్‌వారికి తెలిపిరి.

శ్రీ శారదా నికేతనము గుంటూరు.

నికేతనము జూన్ 16 తారీఖున తిరిగి ప్రారంభింపబడును. ఆంధ్రయూనివర్సిటీ రికగ్నైజ్ చేసిన భాషా ప్రవీణ తరగతులను, నికేతనమువారి సాహితీ తరగతులునుగలవు. వివిధ శాఖలందు నిష్ణాతులైన ఉపాధ్యాయ వర్గము సంస్కృతము, ఆంధ్రము, హిందీ, ఆంగ్లము సంగీతము, కుట్టు, అల్లిక, నేత, మొదలగు వానియందు విద్యార్థినులను గవర్నమెంటు పరీక్షలకు తయారుచేయుదురు. విద్యాబోధనము ఉచితము. సమస్త సదుపాయములుగల హాస్టలుగలదు. హాస్టలులో వుండువారు నెలకు భోజనాదికములకు రు. 10 లు చెల్లించవలె. [illegible] చిన ఈసంస్థయందు చేరగోరు బాలికలు వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

పాటిబండ మాధవశర్మ,
యం.ఎ., ప్రిన్సిపాలు.

తంజావూరి వార్సులకు తిరుగా జాగీరిత్తురా?

—[*]—

పొణకా పట్టాభిరామరెడ్డిగారు.
(కోలారు ...)

తంజావూరి సంస్థానమునుగూర్చి ఆంధ్రుల కెక్కువ తెలియదు. తెలిసికొనుట కవకాశముగూ డలేదు. లోకప్రఖ్యాతిగన్న త్యాగరాయకృతులు రచించి చిరకీర్తి ప్రముఖులైన శ్రీ త్యాగరాజులు 16 వ శతాబ్దమున తంజావూరు సంస్థానమునకు చెందిన ఆంధ్రరాజుల సంతతివారని మాత్రము ఆంధ్రలోకమునకు విదితము. ఆంధ్రరాజుల తరు వాత యింగ్లీషు కంపెనీవారి స్వాధీనము య్యేవరకు మహారాష్ట్రరాజులు పరిపాలించు చుండిరి.

ప్రస్తుతము తంజావూరు సంస్థానము ఏ స్వదేశ రాజుల వశమునందునూలేదు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారి స్వాధీనమందేయున్నది. నేను 1934 సం॥ పాడుబడిన రాజనగరమును కొంతవరకు చూచుట తటస్థించినది. ప్రభుత్వమువారిచే వారికి అవసరమగువరకు బాగుచేయబడి కొన్ని కచ్చేరీలున్నూ, సత్యాతిథులున్నూ ఉంచబడియు న్నవి. ఒకతట్టు 19 వ శతాబ్దమున పాలించుచుం డిన మహారాష్ట్రరాజుల చిత్రములు చిత్రించబడిన విశాలమైన దర్బారుహాలున్నూ, దర్బారు జరుగు నప్పుడు జనానా వీక్షించుటకు వీలగునట్లు సొం పుగా కట్టబడిన గవాక్షులు ఆకాలమునందుండు శిల్పనిపుణతను ప్రదర్శించుచున్నవి. మరియొక వోట శివాజీ మహారాజు (ఛత్రపతిశివాజీగారు) గొప్ప చలువరాతిశిలావిగ్రహమును, దానిపైనుండు గృహ పైభాగమునను చుట్టును చిత్రశిల్పములు కన్నులకానంద దాయకముగనున్నవి. ఇంకొక దెస అపూర్వమైన లిఖితపుస్తక భాండాగారము ఇనుప పకటకటాలమధ్య బారులుదీర్చిన ఇనుప బీరువా లలో సురక్షితముగ తగినవిధమున కాపాడబడు చున్నది. అందులో ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు గూ ర్చిన యనేకగ్రంథములుగలవు. ఎల్లరు ఉచితముగ చదువుకొనవచ్చును. మరియొకప్రక్క అప్పటిరా జులు ఆరాధించు దేవతాపటములు, విగ్రహములు (మారుతి) ఉంచబడిన గృహముగలదు. ఇప్పటి కిని ఏదోపూజగూడ జరుగుచున్నట్లేయున్నది. ఇంకొకమూల మూడంతస్థులు గోపురమునెత్తు నన్నగాపెరిగియున్న నొక భవనమునందు ప్రస్తుత మునిల్వయున్న కడపటి రాజసంతతివారు నివసిం చుచున్నారు. గుర్రపుశాలలుకొన్ని మోటారు షెడ్లుగామారినవి. మిగత యావత్తుకోట, రాజన గర్లు, కిక్షితులకు నిర్ణయమైన తీకటికొట్లు, కారా గారము, ధాన్యపు ఖణిజములు, ఏనుగశాలలు, అన్నియు శిథిలములై పాడుబడియున్నవి. టూర్సి టైటువుండిననేరప్ప అనియన్నియు మామటకు సాధ్యపడనిస్థితిలోనున్నవి.

1855 సం॥ శివాజీ (ఛత్రపతిగారు) మహా రాజవారు చనిపోయినారు-కామాక్షీభాయి ...రా రాజభార్యల దత్తకుమారుడు ... యున్నప్పటికిని స్వంతవార్సులు లేరని ఇంగ్లీ షుకుంపెనీవారు ఆసంస్థానమును వశపరుచు కొన్నారు. తర్వాత కొంతకాలమునకు 1913 సం॥ సంతతికిని ... ప్రభుత్వమువారు ... వారికి స్వాధీనపరచినారు. జాగీరంతయుగూడ తమకు చెందగలదనిన వ్యాజ్యము ఇటీవలవరకు జరుగుచునేయుండి ఈమధ్య ప్రస్తుతమున్న సం తతివారైన రాజారామరాజ సాహెబువారు నిజ మైనవార్సులని ప్రివీకౌన్సిలు వారు తీర్పుచెప్పిరి. 1858 సం॥లో తంజావూరు జాగీరును యీస్టిం డియా కంపెనీవారినుండి ప్రభుత్వమువారు తీసు కొని అదిమొదలు అప్పటినుండు చాల యభివృద్ధి కరములగు పనులుజరిపి ముఖ్యముగా అనేకలక్షలు వ్యయపరచి కావేరిని అడ్డగించి మెట్టూరుడాం కట్టి ప్రాజెక్టుల్పించి రైతులకు అనేకవసతులు కల్పించి సస్యశ్యామలగ జేసి మిక్కిలి భాగ్యవం తముగ జేసియున్నారు. పరిస్థితులిట్లుండగా ఇప్పుడు మరల గొప్పఅనర్థము రైతులకు సంఘటిల్లనున్నది.

ప్రీవీకౌన్సిల్ తీర్పును ఆధారముచేసుకొని ఒకసంవత్సరమునుండి ప్రస్తుతము రాజసంతతివా రగు రాజారామ రాజసాహెబువారును, వారికి సహాయముగా కొంతమంది పెద్దలును, ప్రభుత్వము వారితో మహారాష్ట్ర రాజులసంతతివారికి తిరిగి తంజావూరుజాగీరు నిచ్చివేయవలసినదనియు, అట్లు చేయజాలకపోయిన సంవత్సరమునకు ప్రభుత్వము వారిచ్చు భృతిమభరణము జాస్తి చేయవలయునని యు, సంప్రతింపులు జరిపించుచున్నారు. ఇటీవల యీవిషయము తీవ్రరూపముదాల్చి కొందరు పెద్దలు యీమధ్య రాజసంతతితరపున శ్రీ గవ ర్నరుగారిని సందర్శించినారు. వారునూ మామూ లుగాచెప్పే 'ఆలోచించబడును' అను వాగ్దానము చేసియున్నారు. ఇది ఎంతవరకు సఫలమగునో అది వేరుమాట.

రాజసంతతివారికి ప్రతివర్షము ఎంతసారితో ... కము గొప్పగానిచ్చినను మనకు తగాదాలేదుగాని జాగీరు ప్రసాదించుటమాత్రము చాల విచారకర మగు విషయమనకతప్పదు. పూర్వకాల మెటు లుండినదోగాని ప్రస్తుతము జమీందార్ల ప్రజలను పెట్టుబాధలు వర్ణనాతీతములైయున్నవి. లోక మంతయూ జమీన్దార్ల నిరంకుశ చెడ్డపరిపాలనల గూర్చి కంటగించుకొనుచున్నది. జమీందారిపద్ధతి పూర్తిగా రద్దుపరచి అన్ని జమీన్దారీలను ప్రభు త్వమువారే స్వాధీనపరుచుకోవలసినదని హిందూ దేశ ప్రజలెల్లరును ఘోషించుచున్నారు. ప్రభు త్వమువారికిని రైతులకునుమధ్య వేరే మధ్యవర్తులవ సరములేదని దేశము బాగుగాగుర్తెరిగినది. ప్రజలకు జమీన్దారులకు సంఘర్షణ లెక్కువైనవి. ఎక్క డచూచిన బాధపడు రైతులసభలే. ఏప్రక్క జూచినను బీదరైతులు హక్కులకొరకు ఆందోళ నలే. ప్రభుత్వమువారికి విన్నపములమీద విన్నప ములే. జమీన్దారీ ప్రజలలో స్థిమితములేదు. శాంతి లేదు-దిన దినగండము-అల్లకల్లోలముగా నున్నది. ధన, మాన, ప్రాణములకు రక్షితములేక మొరవిను దిక్కులేక అల్లాడిపోవుచున్నారు. ఇట్టి సమయమునన్నా తిరిగి జాగీరు మంజూరుచేయుట ఎంతపాప! యెంతపాపము!!

బ్రిటిష్ ... ప్రస్తుత ఆశాంతిని గమనించి ... కొడిగట్టుకొనరని ... చెద. 80 సంవత్సరములనుండి అన్నివిధములు ... సహించుచున్న తంజావూరు జిల్లా ... లను ... పరిపాలనా రూపమునకు బలియివ్వవలదని ప్రభు త్వమువారిని గోరుచున్నాము- దీనినిగూర్చి శ్రద్ధ గలవారు తగుమైన ఆందోళనసల్పిన బాగుండు నని నాతలంపు.

—

భారతీయ ఆరోగ్యవిధులు.

—

వస్త్రధారణము

పి. సుబ్రహ్మణ్యాచార్యులు
హిందీ సాహిత్యవిశారద.

—

పట్టువస్త్రములు, చిత్రవస్త్రములు, ఎఱ్ఱని వస్త్రములువాతశ్లేష్మములను హరించునవి. గనుక వీనిని శీతకాలమునందు ధరింపవలయును.

కాషాయవస్త్రములు చల్లదనమును కలిగించు నవిగను మేధాజనకముగను ఉండును గనుక ఉష్ణకాలమునందు వీనిని ధరించవలయును. సన్నని వైనవరియుమంచిది. తెల్లనివస్త్రములు చలిని యెండను నివారించునవిగను సమశీతోష్ణముగను ఉండును గనుక వీనిని వర్షాకాలమునందు ధరిం చుట శ్రేష్ఠము. పరిశుభ్రమైన క్రొత్త వస్త్రము ప్రతివారును కోరదగినదిగను, లక్ష్మీప్రదముగను, ఆయుర్వృద్ధికరముగను, ఆనందకరముగను, చర్మ మునకు హితకరముగను, ప్రీతికరముగను వశీకరము గను వుండును.

మురికిగుడ్డల నెన్నడును ధరించరాదు. వీని వలన దురద క్రిములు, గ్లాని, కలుగును.

చందనాదిలేపము.

తెల్లచందనము, కుంకుమపువ్వు, కృష్ణాగరు వీనిని కలిపి శరీరమునకు లేపనముచేసి కొనిన మొదల ఉష్ణమును కలిగించును. గాన దీనిని శీత కాలమునందుపయోగించవలయును.

పచ్చ కర్పూరము, వట్టివేరు వీనితోకలసిన శ్రీగంధము మంచి పరిమళము గలిగి చల్ల దనమును కలిగించును. కాన దీనిని ఉష్ణకాలము నందు లేపనముగ నుపయోగించుకొనవలయును.

కస్తూరి కుంకుమపువ్వు వీనితో కలసిన శ్రీగం ధము సమశీతోష్ణముగనుండును గావున దీనిని వర్షాకాలమునందుపయోగించు కొనవలయును.

చందనాది లేపమువలన దప్పి, మూర్ఛ, దుర్గం ధము, బడలిక, తాపము ఇవిపోవును. తేజస్సు, చర్మమునకు మంచివర్ణము, కాంతి, ఓజస్సు బలము ఇవి వృద్ధిపొందును.

స్నానముచేయ తగనివారు లేపము చేసుకొన రాదు.

జ్వరములో హెచ్చు జ్వరమును తగ్గించుటకు ఈచందనాది లేపము మంచుగడ్డకంటె చాల ఉత్తమమైనది.

పత్ర పుష్పములు

సుగంధముగల పుష్పములను పత్రములను ధరించుటవలన శరీరమునకు కాంతి, ఓజస్సు, కామ ము, ఇవివృద్ధిపొందును. గ్రహదోషములు, రాక్షస బాధ తొలగును. శరీరమునందలి దుర్గంధము నశించును.

—

చింతపల్లిపాడు

—

...ంటూరు జిల్లా చింతపల్లి పాడు గ్రామంలో తిరుపతయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద రైతులంతా సమావేశమై రైతుసంఘాన్ని స్థాపించారు. అధ్య క్షులు ... సంకటములు ... ఉపా ధ్యక్షులు మొదలైన కార్యనిర్వాహక వర్గాన్ని ఎన్నుకొన్నారు.

—రాజగోపాలం.

—

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతము

బలహీనతవలన జనించు దుర్బలతను అటంక పరచి దేహమునకు ఆరోగ్యము, రక్తశుద్ధి, నరములకు పటుత్వము, కండపుష్టిని, మనోబల మును, తేజస్సును, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరచుటకు ప్రసిద్ధిచెందిన వాజీకర రసాయనము.

పెద్దబుడ్డి రు. 3-4-0 చిన్నబుడ్డి 1-12-0

—

బాలభాస్కర

బిడ్డల
లివర్ అండ్ స్ప్లీన్

వ్యాధులు పోగొట్టుటకు, రాకుండచేయు టకు సిద్ధౌషధము. అనేకమంది డాక్టర్లచేతను, ఇతరులచేత వాడబడి దీనిమహిమ తెలుసుకొని కొనియాడిరి.

—

శశివిలాస్

సర్వజ్వర నివారణి.

శశివిలాస్ వలన మలేరియాజ్వరము, చల్లలతో కూడిన జ్వరము, సన్నిపాతజ్వరములు అతిశీఘ్ర కాలములో పోగొట్టును.

వెల 4 ఔన్సులు రు. 1-0-0
2 ఔన్సులు అ. 10 1 ఔన్సు అ. 6

అన్నిచోట్ల దొరుకును.
కేటలాగుకోరువారికి ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమము
స్థాపితము 1898, మదరాసు.

ప్రొప్రైటర్లు:- పి. సుబ్బారావు అండ్ సన్స్
కెమిస్ట్సు, ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

—

న్యూ మాడల్ వాల్ క్లాకు

Price 3-0-0

ఈ గడియారములు స్పె షలుగా తయారుచేసి దిగుమతి చేయ బడినవి. వీటియొక్క ఫ్రే ము ఒక్క విధమైన లోహ ముతోచేసి మెరుగుపెట్టి చేసి యున్నవి. సరియైన గంట జూపును. 3 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. ఈ గడియారము లను రూములో, హాలులో, ... గోడకు తగిలించి నచో అందముగా యుండును. యీచిత్రములో కనుపించిన ప్రకారంబేయున్న మీరొక్క సైజు వాడుకచేయబడును.

ఉచితాల ధర్మ ప్రత్యేకం
వి. యస్. నాయకం చెట్టి,
నెం. 8 ... మద్రాసు.

జమీన్ రైతు

కంగుంది
కుప్పం జమీన్ రైతు మహాసభ

—[*]—

లక్ష్మీపురంలో మే 24

అధ్యక్షులు టి. యస్. రామకృష్ణారెడ్డిగారు.

కంగుంది జమీన్ రైతు మహాసభ లక్ష్మీపురంలో 24-5-37 చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు శ్రీయుత టి. ఎస్. రామకృష్ణారెడ్డి ఎం.యల్.ఎ. గారి అధ్యక్షతను సమావేశమాయెను. సభకు శ్రీయుత పి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగార్లవార్లు విచ్చేసియుండిరి. యీజమీన్ రైతు సంఘఅధ్యక్షులు, శ్రీయుత డి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్లవార్లు సభాధ్యక్షుల వారిని ప్రేక్షకులకు పరిచయముచేస్తు యీయెస్టేటులో రైతులకుగల యిబ్బందులను గురించి మున్చ టించిరి. తరువాత సభాధ్యక్షులవారు ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట తీర్మానములు కావించిరి. తీర్మానములపై శ్రీయుతులు గుట్టపల్లి మునిస్వామి శెట్టిగారున్ను, విశ్వనాథయ్యగార్లున్ను యల్. సుందరరాజఅయ్యంగార్లున్ను మాట్లాడి సభాధ్యక్షుల వారికి రైతుసంఘము తరపున డి. రామబ్రహ్మంగారు ఆహ్వానపత్రము సమర్పించిరి. లక్ష్మీపురం పంచాయతీవార్ల తరపున యల్. రాజగోపాల అయ్యంగార్లవార్లు ఆహ్వానపత్రము సమర్పించిరి.

తీర్మానములు.

(1) రైతుసంఘ సభ్యులైన ముల్లూరు క్రిష్ణాపురం వుయ్యాల మునిరెడ్డిగారి మరణమును గురించి యీసభవారు చింతిల్లుచు ఆతనికుటుంబము వారికి సంఘమువారి సంతాపమును తెలియపరుస్తున్నాము.

(2) గుంటూరు జిల్లాలోని కొత్తపట్టణంలో రాజకీయ పాఠశాలను రాజద్రోహపు పాఠశాలయని నిషేధపుటుత్తర్వు ప్రకటించినదానికి అచ్చట చదువుచున్న విద్యార్థులున్ను, నాయకులున్ను, స్త్రీలున్ను సహా అక్రమంగా లాఠీదెబ్బలు కొట్టించి 60మందిని అరెస్టుచేయించినారు. దానికి మదరాసు గవర్నమెంటువారి అక్రమ చర్యను యీ సభవారు ఖండించుచు భారతీయులయొక్క ఆత్మగౌరవమును కాపాడుటకు అందరున్ను సంసిద్ధులుగా వుండుటకు ఈ సంఘమువారు ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు.

(3) కాంగ్రెసువారు మదరాసు శాసనసభలో అత్యధికసంఖ్యతో ఎన్నుకోబడియు కాంగ్రెసుమంత్రులు చట్టసమ్మతమైన పనులు చేయునప్పుడు గవర్నరువారు అడ్డురాకుండునట్లు హామీ అడిగి అందుకు గవర్నరుగారు కాజాలదని చెప్పినందువల్ల అధికారముతేని మంత్రిపదవులు వద్దని తీర్మానముచేసిన కాంగ్రెసునాయకుల వైఖరిని యీసభవారు ఆమోదించుచు గవర్నరువారు పిలిపించినమాత్రము చేతనే ఆత్మగౌరవమును విడనాడి శాసనసభలో సభ్యుడుగా కూడా కాకుండిన కూర్మా వెంకటరెడ్డినాయుడుగారి మంత్రివర్గమును గారు మంత్రిత్వస్వీకారము చేసినందులకు ఈసభవారు ఖండించుచు ఈమంత్రివర్గము న్యాయసమ్మతముకాదు సమ్మతముగాదని ఈసభవారు తీర్మానించినారు.

(4) కంగుంది జమీన్ దారిన్నుదు ఇవ్వబడి పర్మనెంటు సెటల్ మెంటు కాలములో మాయిపీ ప్రకారం యేర్పడినశిస్తులను జమీన్ దారువారు మోసవిధముగాను బలవంతముగాను అనేకమారులు తీర్వలను హెచ్చించి కట్టుటకు సాధ్యముకాని తీర్వలను ప్రస్తుతం వసూలుచేయుచున్నారు. ఇది న్యాయసమ్మతము చట్టసమ్మతముగాదు. కాబట్టి పర్మనెంటు సెటల్ మెంటు ప్పుడు యేర్పడిన తీర్వలను రైతులయొద్దనుండి వసూలు చేయవలసినదేకాని హెచ్చుతీర్వలు వసూలుచేయకూడదని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(5) రైతులకు తమస్వాధీన అనుభవంలో యుండే భూములను గురించి రాష్ట్రీయమహాసభలో శ్రీయుత డి. శ్రీనివాసఅయ్యంగార్లవార్ల అధ్యక్షతన 29-8-37 తేదిన జరిగిన రైతుసభలో చేసిన తీర్మానప్రకారం చెక్కుబందివగైరా వివరములను పైమాయిషీ నెంబరు పైమాయిషీ కండాయం కని పట్టాలను జమీన్ దార్లవారు రైతులకు యివ్వకనే తీర్వలు వసూలుచేస్తుయుండడం అక్రమమేకాక రైతులకు కష్టనష్టములు కలిగించును. దానివలన సరైరీతిగా చెక్కుబంది వగైరాలతో పట్టాలు యివ్వకనే ఇకముందు జమీన్ దారువారు వసూలుచేసేయెడల ఈసంఘమువారు రైతులకు సదరు పట్టాలు జమీన్ దారువారు ఇచ్చేలాగు చేయుటకు కావలసినన్నివిధములైన చర్యలు పుచ్చుకోవలయును.

తరువాత సభాధ్యక్షులవారికి సంఘముతరపున సంఘాధ్యక్షులవారు వందనములర్పించిరి. యింతటితో సభముగిసెను.

పిమ్మట జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు శ్రీయుత టి. యస్. రామకృష్ణారెడ్డిగారిచే లక్ష్మీపురం అగ్రహారంలో పంచాయతీవారిచే నూతనముగా అమర్చబడియుండు దీపము వెలిగింపబడెను.

నగ్ననృత్యముల నాట్యశాలలపై దాడి

అమెరికా దేశంలో నర్తకి క్రమముగ తను ధరించిన వస్త్రములను విసర్జించుచు ఆఖరున దిగంబరిగా కనిపించు నృత్యములు కలవు. న్యూయార్కు నగరంలో ఇటువంటి నాట్యములను నిషేధించుచు 14 నాట్యశాలలకు లైసెన్సు నిరాకరింపబడెను. ఇందువలన నాట్యశాలలకు 20 లక్షల డాలరుల ఆదాయము పోయెను. వారమునకు 10 వేల డాలరులు సంపాదించుకొను 1780 మందికి పనిలేకుండపోయెను. యీనిషేధపు టుత్తర్వును రద్దుగా చేయించుకొనుటకై కోర్టుకెక్కబడునని తెలియుచున్నది.

3 వ పేజీ తరువాయి.

లను నగరిపిల్ల కాయలను తిట్టేసేట్టు తిట్టుకుండా తూర్పారపట్టడంలో పేరుబడ్డ నాయుడుగారి మాటలు యివాలని కాచుకున్న జనానికి కళ్లు గొడక చీదరపుట్టింది. ఎవరుమాట్లాడినా మిరప కాయకింత, పొగాకుకింత; వరికెంత కూడదరకు ఇంతింత ఆశేనాళ్లేగాని ఎవరు ఎంత ఎట్లా సంపాదించింది, ఎన్ని ఏంచేసింది ఎవరిఇల్లు ఎవరు ఎంతకు కట్టించిఇచ్చింది ఈపంచాగం అంతా నాయుడు కనుక్కున్నట్లు మరెవ్వరికీ శక్యంకాదు. మరీ నాడుకళానలోకి దిగి ఈసారి ఎక్కువై కండ్లుఎఱ్ఱచేసి ముందుకొచ్చి కార్లు తెంపిస్తా, ఆయనమాట్లాడుతుంటే చదువుకున్నోళ్లే కట్లా ఉండినా రైతుబిడ్డలకు మాత్రం బలేఆనందంగా ఉండేది.

నాయుడు (మాలోళ్లవాయి జూచి సభ అంతా అయినతర్వాత) "మిమ్ములన్ని మాట్లాడనిస్తాము ఊరుకోండి మధ్యమధ్య గలభాచేయడం మంచిదికాదు."

చెన్నయ్య:— మేము గలభా చేయడానికి రాలేదు. ఇన్ని సంగతులు మీరు సభలోమాట్లాడుకోగా మామాటఅడిగితే తిరకాసేదంటారే న్యాయమేనా?

నా:— మీ సంగతులన్ని మాట్లాడేడానికి ఉంకోసభ చేస్తాము. మనలనందరిని బాధతేదు. జమీందార్లను మనము అందరంకలిసి తొలగదోసుకోవాల తర్వాత మనలోమనం నిదానంగా ఆలోచించుకోని ఎట్లాచెయ్యాలనో అట్లాచేస్తాం."

చెన్నయ్య:—అదెప్పటికో, ఉంకొకరు మిమ్ము బాధపెట్టుతున్నపుడే మీరుమాబాధ కనిపెట్టకపోతే మీకుసుఖమేర్పడ్డపుడు మాకెట్టగంచాయి చూస్తారా. పిచ్చబొచ్చులన్ని తీసేయడానికి మీకు ఇంతకష్టమైతే జమీనులనే వదలుకొమ్మంటే వాళ్లుమటుకు ఒదులుకొంటారా!

నాయుడుగారికి మళ్లీ ఆలోచన పారలేదు. రెండుచేతుల్లో తలబట్టుకున్న ఆహ్వానసంఘప్రెసిడెంటు నాయుడిచాయజూచి ఇందుకుగాదంటయ్యా మనవూళ్లో యీమీటింగులు పెట్టొద్దు అన్నది. తెపటినుండి ఈలంబాకొడుకులు ఖరాముంతలు తెమ్మని కూకోరటయ్యా. మూలిక నక్క మీద తాటికాయబడ్డట్లుయింది" అని అన్నాడు.

ఇంతలో ప్రక్కనున్న ఖద్దరాయన లేచి నిలబడి యిట్లు చెప్పినాడు.

"గాంధిమహాత్ముడు మీమీద కానా దయ గల్గివున్నారు. కాంగ్రెసోళ్లము బళ్లకు గుళ్లకు మిమ్ములను రానీయవలసినట్లు పోరాడుతున్నాము. అనేకమంది మీదగ్గరకు వస్తున్నారు. తాకుతున్నారు. ఈసంవత్సరం కాంగ్రెసుకూడ మిమ్ములను దగ్గరకుదీసే యేర్పాట్లుచేస్తున్నది. అనేకయుగాలనుండి మాతూలుగానస్తుండే పిచ్చుముతెలు ఒక్కనాటితో పోతాయా!" అన్నాడు.

సమావేశాలు:— [illegible] వచ్చి జమీందార్లు ఒక్కనాటితో పోతారా! మీకారి గౌరవాలు మాకెందుకు!

కాం:— గవర్నమెంటు మారిపోవాలని మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. స్వరాజ్యంలో అందరు సమానంగాఉంటారు. కూలోగా పేదవాండ్లకు అన్నివిధాల ఆదుకొంటున్నాము.

నరికెమ్మ:— స్వామి, మీరే మారకుంటే గవర్నమెంటుమటుకు ఎట్లమారుతుంది! మొన్న అన్యాయంగా జైల్లో బడ్డ దిరసన్నకు మీరేం జేశారు!

ఆహ్వానసంఘ ప్రెసిడెంటు:—(పోలీసువారు వినేటట్లు) అబ్బా! ఇదంతా ఎందుకయ్యా. కాంగ్రెసుమాట ఎందుకండీ ఇక్కడ. ఇంతటితో చాలించండయ్యా ఈపాడుబడ్డ మీటింగు. ఎందుకొచ్చినట్లు.

కాం:— కాంగ్రెసువారు గ్రామాలకుబోయి జనాన్ని ఉద్ధరిస్తున్నారు. పతితినవృత్తులను మళ్లీ తెవదీస్తున్నారు. హరిజన సేవాసంఘాలకు గ్రామపునరుద్ధరణ సంఘాలకు లక్షలకొద్దీ గాంధిగారు ఖర్చుపెట్టబోతున్నారు. తొందరపడితే ఎట్లు?

చెన్నయ్య:— మీకుమటుకెందుకండీ ఇంత తొందర స్వరాజ్యంకూడ నెమ్మదిగానే వస్తుంది లెండి. తూముకుఇరుసు నామువంటున పెత్తినపెట్టి తీస్తు, కొంపలు గుల్లచేస్తుంటే తొందరపడకూడదంట! తిండికిలేక బోరుముకలు బయటబడుతున్నా నిదానించాలంట ఇదేనా! గాంధిమహాత్ముడు బోధించింది?

సభకువచ్చిన ఇతర కూలిజనంకూడ చెన్నయ్య చుట్టూ చుట్టుకున్నారు. గలభా ఎక్కువైంది. ఆహ్వానసంఘప్రెసిడెంటుకు సభ జరగడం ఎంతమాత్రం ఇష్టపడలేదు. పోలీసువాండ్లను పిలుస్తామా అని నాయుడు అన్నారుగాని స్టేషను కానాదూరం. అక్కడికొచ్చిన కానిస్టేబులుచేతులో ఏమి లేదన్నాడు. అంతేకాకదీనికి కాంగ్రెసువాళ్లు ఒప్పలేదు. రైతులంతా పలహపడ్డారు. కడకు ఆహ్వానప్రెసిడెంటుమాటే నెగ్గింది. పొద్దుకూడపుంకింది, రైతులు ఎవరిఊళ్లకువాళ్లు పోయినారు. కూలివాండ్లుకూడ కడుపాత్రానికి ఎవరి ఊళ్లకువాళ్లు పోయినారు. ఇట్లగాదుతే పిల్లపొగురు అణిగేది అని తనలో తానునుకుంటూ ఒంటరిగా గనిమెమీదనున్న కాలుదారినిబట్టి ఏదో రైతుగ్రామానికి ఏమేమో ఆలోచించుకుంటూ పోయినాడు- పాపము! ఏకాకి అయినా సంపాదిస్తున్నంత ఆందోళన! ఎందుకొచ్చినట్లో.

సభ జరిగినతర్వాత వచ్చినశుక్రవారం రైతు పత్రిక అచ్చుపడింది. మొదటికాకితంమీద పెద్ద అక్షరాలల్లో యీమాటలు అగపడినవి.

4 వ జమీన్ రైతు మహాసభ

జమీందార్ల తుచ్ఛపుపన్నుగడలు-మంతికల్లుకై అమ్ముడుపోయిన భానిసహరిజనుల దౌర్జన్యము- రైతుబిడ్డల అపూర్వసహనము- సభను జయప్రదమొనర్చిన నాయుడుగారి అసహాయశౌర్యము.!

ఇదేవిధముగా అన్నిదినపత్రికల్లో వచ్చింది. వీరిలో నిజముగా హానిసలిపరో! కొంత కాలాన [illegible] పత్రికలు చూడనూలేదు. చూచినా జవాబివ్వడానికి పత్రికలూలేవు. పై అక్షరాలుకుంటే క్రింది అక్షరాలు ఇగిరిస్తూనే ఉంటుంది.

Printer, Publisher and Editor—N. V. Rama Naidu, Zamin Ryot Press, Gandhi Chouk Nellore.